

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 17: filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Rozšíření a překážky aplikace principů Cochemské praxe v České republice

Michaela Marta Uhlířová
Hlavní město Praha

Praha 2022

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 17: filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Rozšíření a překážky aplikace principů Cochemské praxe v České republice

The Application of Cochem Principles in Czech Republic: Its Popularization and principles

Autor: Michaela Marta Uhlířová

Škola: Gymnázium Praha 5, Na Zatlance 11, 150 00

Kraj: Hlavní město Praha

Konzultant: Markéta Nováková

Vedoucí práce: Mgr. Barbora Nebáznivá

Praha 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracovala samostatně a použila jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne 16.02.2022

Michaela Marta Uhlířová

Anotace

Tato práce se zabývá problematikou aplikace Cochemské praxe, která představuje alternativní postup při řešení rodičovských sporů. Jejím cílem je přiblížit a zaktualizovat její zavedení v aplikační praxi českých soudů a poukázat na překážky, které brání jejímu úspěšnějšímu a rychlejšímu rozšiřování.

Klíčová slova

Rodičovské spory; zájem dítěte; rodinné právo; Cochemská praxe; soudní jednání; odborné profese; interdisciplinární spolupráce

Annotation

This work deals with the issue of the application of the Cochem model, which introduces an alternative method to solving parental disputes. Its purpose is to familiarize and update the Cochem model's implementation into the application practice of Czech courts and to specify its barriers which prevent its successful and quick dissemination.

Key words

Parental disputes; interest of the child; family law; Cochem praxis; court proceeding; vocational professions; interdisciplinary cooperation

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Barboře Nebáznivé, vedoucí mé Středoškolské odborné činnosti, za cenné a podnětné připomínky, pomoc a rady při jejím psaní. Dále bych chtěla poděkovat všem soudcům okresních a obvodních soudů, kteří mi poskytli osobní konzultace, možnost náslechu jednání či byli ochotni podělit se se mnou o své zkušenosti s aplikací Cochemské praxe. Mé další velké díky patří Markétě Novákové, mé konzultantce a spoluzakladatelce organizace Cochem.cz, za poskytnutí podnětné osobní konzultace, cenných materiálů a zprostředkování kontaktů, bez kterých by má práce nemohla vzniknout. V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za podporu při jejím zpracovávání.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I. Teoretická část.....	12
1 VZNIK COCHEMSKÉ PRAXE.....	12
1.1 Cochemská konference odborných profesí.....	13
1.2 Cochemská úmluva.....	14
1.3 Cíle Cochemské praxe.....	15
1.3.1 Dobro dítěte.....	16
2 PRINCIPY FUNGOVÁNÍ COCHEMSKÉ PRAXE.....	19
2.1 Základní pilíře Cochemské praxe.....	19
2.2 Pravidla Cochemské praxe.....	19
2.3 Role a vzájemné postavení odborných profesí.....	20
2.3.1 Role soudu.....	21
2.3.2 Role OSPODu.....	21
2.3.3 Role advokátů.....	22
2.3.4 Role poradny pro rodinu.....	23
2.3.5 Role soudního znalce.....	24
3 COCHEMSKÁ PRAXE V ČESKÉ REPUBLICE.....	25
3.1 Počátky zavádění Cochemské praxe v české soudní praxi.....	25
3.2 Legislativní rámec Cochemské praxe.....	27
3.2.1 Aktuální uchopení ze strany zákona.....	27
3.2.2 Návrh na novelu občanského zákoníku.....	28
3.2.3 Návrh na novelu zákona o zvláštních soudních řízeních.....	31
4 CELKOVÝ PRŮBĚH ŘÍZENÍ.....	34
4.1 Podání návrhu a schůzka s OSPODem.....	34
4.2 První soudní jednání.....	35
4.3 Mediace či terapie u POP a druhé soudní jednání.....	35
4.4 Další dokazování a třetí soudní jednání.....	36
5 POROVNÁNÍ COCHEMSKÉ PRAXE S PRAXÍ STÁVAJÍCÍ.....	37

5.1	Výhody Cochemské praxe	37
5.2	Nevýhody Cochemské praxe	39
5.3	Výhody dosavadní soudní praxe	41
5.4	Nevýhody dosavadní soudní praxe	41
II.	Praktická část	45
6	METODOLOGIE	45
6.1	Design výzkumu	47
7	ANALÝZA PŘEKÁŽEK COCHEMKSÉ PRAXE V ČR	50
7.1	Okresní soud Brno–venkov	50
7.2	Okresní soud v Děčíně	51
7.3	Okresní soud v Chrudimi	52
7.4	Okresní soud v Kladně	52
7.5	Okresní soud v Mladé Boleslavi	54
7.6	Okresní soud v Mostě	55
7.7	Okresní soud v Novém Jičíně	57
7.8	Obvodní soud pro Prahu 7	58
7.9	Okresní soud v Šumperku	59
8	SOUČASNÉ ROZŠÍŘENÍ COCHEMKSÉ PRAXE V ČR	62
8.1	Krajské rozšíření Cochemské praxe	65
9	VÝSLEDKY VÝZKUMU	67
9.1	NÁVRHY BUDOUCÍHO PŘEKONÁVÁNÍ PŘEKÁŽEK	70
10	ZÁVĚR PRAKTICKÉ ČÁSTI	72
	ZÁVĚR PRÁCE	74
	POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE	78
	Seznam zkratk	85
	Seznam obrázků a tabulek	86
	Přílohy	87

ÚVOD

V České republice jsou děti velmi často vystavovány rozvodovým konfliktům rodičů. V poslední době jich přibývá a jsou čím dál tím vyhrocenější.¹ Z důvodu své osobní zkušenosti s několika poměrně komplikovanými rozvody ve svém okolí jsem se začala zajímat o možné zlepšení jejich průběhu tak, aby měly co nejmenší dopad na dítě. V rámci hledání jak zmírnit tuto situaci jsem se dostala do kontaktu s poměrně novým typem praxe, který není u opatrovnických soudů České republiky ještě zcela běžný. Je to v první řadě způsob, který se snaží přivést rodiče v této náročné situaci k tomu, že v centru jejich pozornosti musí být především zájem dítěte a jejich navrhované řešení jej musí zohledňovat. Přesněji řečeno k tomu, aby byli schopni převzít rodičovskou odpovědnost v tom, že povýší zájem dítěte nad svůj vlastní. O tyto myšlenky se opírá metoda Cochemské praxe, se kterou jsem měla možnost přijít do kontaktu a částečně nahlédnout pod povrch její problematiky.

Cochemská praxe je forma interdisciplinární spolupráce, která spočívá v kooperaci profesí a institucí podílejících se na řešení rodičovských a opatrovnických konfliktů. Jedná se o praxi, která nabízí alternativní formu spolupráce zúčastněných stran při těchto sporech. Klade si za cíl upřednostnění potřeb a zájmů dětí, zachování jejich kontaktu s oběma rodiči a snahu o znovunavázání jejich vzájemné komunikace. Ta vede v ideálních případech ke vzájemné dohodě, tedy i k mimosoudnímu řešení.

„Ke zdůraznění problematiky řešení rodičovských sporů je možné uvést srovnání s automobilem: soud rodinného práva má funkci motoru. Pokud však v této konstrukci chybí, byť jen jedno jediné kolo, není toto auto schopné jízdy, byť by jeho ostatní části měly tu nejlepší kvalitu.“² Pomocí tohoto přirovnání Jürgen Rudolph, de facto „otec“ Cochemské praxe, poukazuje na závislosti určitých částí projednávané problematiky. Už při absenci jedné jediné části, která by se měla v nejlepším případě plně podílet

¹ Sporů o děti přibývá a jsou vyhrocenější. *Ombudsman: veřejný ochránce práv* [online]. 2018-05-30 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/aktualne/sporu-o-deti-pribyva-a-jsou-vyhrocenejsi/>

² RUDOLPH, Jürgen. *Ty jsi moje dítě: „Cochemská praxe“ – cesty k lidštějšímu rodinnému právu*. Praha: MHMP, 2010, 79 s. ISBN 987-80-254-8250-6, s. 25.

na vzájemné kooperaci s částmi ostatními, postrádá fungování zbytku předem vytvořeného celku smyslu.

Vzhledem k poměrně vysoké rozvodovosti, jak v České republice, tak ostatních zemích Evropy, se jeví téma rozvodů a rodičovských sporů, potažmo jejich možné lepší řešení jako velice aktuální. Rozvody a rodičovské spory existují ve společnosti už dlouhou dobu, nelze je tudíž považovat jen za negativní projev současné doby. K jejich masovému rozšíření došlo převážně ve druhé polovině dvacátého století.³ Rozvodovost v České republice sice momentálně dlouhodoběji stagnuje na 45–50 %, ⁴ i přesto se však jedná o neskutečně alarmující číslo. Za posledních 30 let se Česká republika ve srovnání se zeměmi Evropské unie pohybuje v mírném nadprůměru, avšak v porovnání s ostatními střeoevropskými zeměmi stojí na špičce žebříčku.⁵ Ze všech rozvodů tvoří ty, ve kterých se vyskytují nezletilé děti, přes 60 %.⁶ Navíc stoupá podíl dětí rodičích se nesezdaným pářím, který činil v roce 2012 téměř 43 %⁷ a v roce 2021 už přes 48,5 %.⁸ Nutno tedy podotknout, že se rodičovské spory vedou stejně tak i o děti narozené mimo manželství, jichž je v současné době už prakticky srovnatelný počet jako těch narozených v manželství rodičů.⁹

³ MATĚJČEK, Zdeněk. *Rodiče a děti*. Třetí, upravené vydání (ve Vyšehradu první). Praha: Vyšehrad, 2017. 353 s. ISBN 978-80-7429-797-7, s. 37.

⁴ NĚMEČKOVÁ, Michaela, Roman KURKIN a Terezie ŠTYGLEROVÁ. Archiv: Rodinné chování v České republice: první děti později a mimo manželství. *Eurostat Statistics Explained* [online]. 2019-04-10 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Marriages_and_births_in_the_Czech_Republic/cs

⁵ EU crude divorce rate on the rise. *Eurostat Statistics Explained* [online]. 2020-07-10 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200710-1?inheritRedirect=true&redirect=/eurostat/en/news/whats-new>

⁶ Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v 1.–3. čtvrtletí 2021. *Český statistický úřad: Stav a pohyb obyvatelstva v ČR - 1. – 3. čtvrtletí 2021* [online]. 2021 [cit. 2022-01-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/142756984/13006221q351.pdf/af8121f7-9db2-4439-b778-a2ed7c9fac7f?version=1.1>

⁷ Děti až po svatbě?: *Český statistický úřad* [online]. 2014-12-20 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/a500414ccd>

⁸ Stav a pobyt obyvatelstva v ČR – rok 2021: Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů. *Český statistický úřad: Stav a pohyb obyvatelstva v ČR - 1. – 3. čtvrtletí 2021* [online]. 2021-12-13 [cit. 2022-01-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/142756984/13006221q321.pdf/a97c8830-aaab-4ba4-a5e8-3dc84086efde?version=1.1>

⁹ Tamtéž.

Ročně se u nás v těchto krizových rodinných situacích ocitne až na deset tisíc dětí.¹⁰ Následně se každá pátá rodina z nich musí potýkat se životem ve velice konfliktním prostředí.¹¹ Proto považuji za téměř nezbytné zkvalitnit průběh řešení sporů, z čehož by v naprosté většině případů profitovaly všechny zúčastněné strany – tedy v první řadě děti, rodiče i všechny odborné profese a instituce, které jsou do nich zpravidla zapojovány. Cochemská praxe navrhuje v těchto situacích možnost spolupráce odborných profesí a institucí za účelem řešení těchto problémů jednodušeji a co možná nejméně vyhroceně formou vzájemné spolupráce, komunikace a dohod. Jedná se tedy ve zkratce o efektivní možnost, jak předejít vypjatým stresovým situacím u soudu, způsobených běžně převážně užívanou soudní praxí. Té chybí celková systémová provázanost a aktivní spolupráce,¹² o jejichž prosazení se Cochemská praxe snaží. Ze statistik vyplývá, že až 80 % rodičů dokáže díky této metodě nalézt cestu k vzájemné komunikaci, a nakonec dojít ke společné dohodě.¹³

Cílem práce bylo zjistit praktické překážky představované nové soudní praxí a možná úskalí v jejím rozšiřování či v její bezprostřední aplikaci v České republice, které mohou ohrozit její rozšiřování k dalším soudům v České republice. Následně na základě tohoto výzkumného zjištění představit možná řešení těchto překážek. Druhým cílem bylo zmapovat současné uplatnění a další rozšiřování tohoto nového způsobu soudní praxe v České republice. Pro získání co nejpřesnějších a nejaktuálnějších výsledků bylo v rámci šetření osloveno sedmnáct okresních a obvodních soudů a soudců, jež praxi aplikují. Odpovědi na otázky poskytlo celkem jedenáct z nich, přičemž se jedná o informace týkající se celkově devíti soudů.

¹⁰ O Cochemské praxi: Principy Cochemské praxe. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-05-06]. Dostupné z: <https://www.cochem.cz/index.php/postup/>

¹¹ NOVÁKOVÁ. *Cochemská praxe: Odpověď na výzvy rezoluce* [prezentace]. [cit. 2021-05-08]. slide 8. Dostupné z:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKewj8uorfGNfyAhX4_7sIHVKJC1kQFnoECAIQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.psp.cz%2Fsqw%2Ftext%2Forig2.sqw%3Fidd%3D85757&usg=AOvVaw3urQXagpeQ1qCWOC94ar3Y

¹² Tamtéž, slide 8.

¹³ O Cochemské praxi: Principy Cochemské praxe. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-05-06]. Dostupné z: <https://www.cochem.cz/index.php/postup/>

Výzkumné otázky zní:

- 1) Jaké překážky především brání plošnějšímu a rychlejšímu rozšíření Cochemské praxe?
- 2) Které překážky potkaly soudy na začátku aplikace praxe, se kterými se potýkají v současnosti a jsou nějaké, které přetrvávají dlouhodoběji?
- 3) Jakým způsobem lze tyto překážky překonat, aby bylo ukotvování praxe smysluplnější a kvalitnější?

Na základě formulovaných výzkumných otázek byly stanoveny následující teze:

- 1) Plošnějšímu a rychlejšímu rozšiřování brání především neochota soudců učit se nové pracovní postupy a jejich setrvalost v dosud běžně aplikované praxi.¹⁴
- 2) Cochemská praxe je metodou, jejíž zastoupení u soudů České republiky je spíše ojedinělé a její rozšíření tedy není nikterak velké.
- 3) K překonání překážek bude zapotřebí přesvědčit soudce, kteří jsou setrvalí na svých postupech, které nejsou ochotni měnit, a tím Cochemské praxi nechtějí dát šanci.

Předložená práce poukazuje především na praktické úskalí, jež v principu reálná aplikace Cochemské praxe v České republice představuje a snaží se nalézt jejich možná řešení do budoucna. Opírá se o zkušenosti hlavní mentorky této praxe Markéty Novákové a do ní zainteresovaných opatrovnických soudců. Tyto zkušenosti nadále reflektuje, na základě nich vzájemně porovnává překážky a pokouší se nalézt jejich možné společné znaky, které by vedly k lepšímu průběhu zavádění.

¹⁴ Pod pojem „běžně aplikovaná praxe“ se v práci myslí základní stávající soudní praxe, která je v současné době na českých soudech při řešení rodičovských sporů aplikována.

I. Teoretická část

1 VZNIK COCHEMSKÉ PRAXE

Cochemská praxe vznikla v reakci na dřívější německou opatrovnickou praxi, kdy dítě po rozvodu rodičů fakticky ztrácelo kontakt s rodičem, jemuž nebylo svěřeno do péče.¹⁵ Právní úprava v Německu považovala až do počátku 80. let minulého století za zcela běžné, že v případě rodičovských sporů, kdy se rodiče rozešli a nedohodli se na péči o dítě, postrádal k dítěti rodič, s nímž nadále nežilo, další práva i povinnosti.¹⁶ Péče a výchova dítěte spadaly plně do kompetencí rodiče, kterému bylo svěřeno do péče. Možnost podílení se na nich ze strany druhého rodiče v případě trvání rodičovské neshody byla i z právního hlediska zcela vyloučena.¹⁷ Toto bezpodmínečné vyloučení bylo za neslučitelné s německou Ústavou shledáno Německým spolkovým ústavním soudem až v roce 1982. Díky tomuto rozhodnutí byla v Německu poprvé nastíněna možnost zachování rodičovské autonomie obou z rodičů i v případě rozvodu manželství. Tímto krokem také došlo k prvnímu zohlednění zájmu dítěte v opatrovnických sporech.¹⁸ V průběhu času se v návaznosti na tyto změny začala vyvíjet myšlenka co nejméně sporného rozvodu rodičů, přičemž vycházela především z „nutnosti“ zachování dítěti oba rodiče. Zmiňovaná praxe tedy vychází z předpokladu, že dítě, které má blízký vztah k oběma rodičům, nechce v případě rodinného rozvratu ztratit ani jednoho z nich.¹⁹

Cochemská praxe je forma flexibilní interdisciplinární spolupráce, která spočívá v rovnocenné součinnosti profesí podílejících se na řešení rodičovských a opatrovnických konfliktů. Jedná se o standardizovaný oficiální postup, který jasně stanovuje role,

¹⁵ ROGALEWICZOVÁ, Romana a Martina CIRBUSOVÁ. *COCHEMSKÁ PRAXE V ČESKÉ REPUBLICE: Sborník příspěvků z konference pořádané Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí* [online]. 2015, (ISBN 978-80-263-0999-4) [cit. 2021-09-16]. Dostupné z: https://www.umpod.cz/fileadmin/user_upload/Realizovane_PROJEKTY/2_Rozvoj_partnerstvi_v_oblasti_mezinarodni_spoluprace/Sborniky/Cochemska_praxe_v_CR.pdf

¹⁶ ROGALEWICZOVÁ, Romana. Představení Cochemské praxe. *Rodinné listy*, roč. 4, 2015, č. 7, s. 68.

¹⁷ ENDEROVÁ, Hana: *Mediace v kontextu právní úpravy České republiky*. Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Právnická fakulta. Olomouc, 2020. s. 75.

¹⁸ RUDOLPH, Jürgen. *Ty jsi moje dítě: „Cochemská praxe“ – cesty k lidštějšímu rodinnému právu*. Praha: MHMP, 2010, 79 s. ISBN 987-80-254-8250-6, s. 18.

¹⁹ STEINEROVÁ, Magdaléna. Cochemský model – cesta k dohodě o péči o dítě po rozvodu: Vznik Cochemské praxe. *Servis vztahů* [online]. 2018-04-22 [cit. 2021-09-16]. Dostupné z: <https://servisvztahu.cz/vztahosfera/clanky-z-nasi-dilny/cochemsky-model-jako-cesta-k-dohode-o-peci-o-dite-po-rozvodu/>

povinnosti a závazky všem profesím navzájem. V první řadě jde o koordinovaný proces, který stojí na aktivní spolupráci všech zúčastněných. Hlavní cíl tohoto funkčního řešení rodičovského sporu je spatřován v edukaci a práci s rodiči, které je třeba naučit vzájemné komunikaci a „znovupřevzetí“ společné rodičovské odpovědnosti v zájmu dítěte.²⁰ Za vznikem této praxe stojí opatrovnický soudce Jürgen Rudolph v 90. letech 20. století. Svůj název dostala podle německého města Cochem ve spolkové zemi Porýní Falc, odkud pochází.²¹

1.1 Cochemská konference odborných profesí

Na konferenci, která se konala v roce 1992, se sešlo pět odborných profesí a institucí, které se ve většině případů účastní řešení rodičovských sporů tak, aby bylo docíleno zastoupení jak disciplíny právní vědy, tak psychologie, sociální pedagogiky i sociální práce. Patří mezi ně soudci, advokáti – právní zástupci matky a otce, pracovníci odborů péče o dítě (v České republice Odbor sociálně-právní ochrany dětí (dále OSPOD), odborné poradny a soudně povolání znalci. Konference si kladla za cíl především vzájemné pochopení jednotlivých profesí zahrnutých do této problematiky, které z ní nakonec vyplynulo. Zúčastnění došli k závěru, že se potýkají s prakticky stejnými problémy.²² Za výsledek Cochemské konference se považuje tematizace navzájem zjištěných nedostatků v jednotlivých profesích, a především shoda na nutnosti započetí či zlepšení vzájemné kooperace, k čemuž se zde všechny přítomné odborné profese zavázaly.²³ Na základě takto nalezené názorové shody vznikla rok poté tzv. „Cochemská konvence“, jejímž cílem bylo stanovení cíle a metod propojení odborných profesí v rodičovských soudních sporech.²⁴

²⁰ NOVÁKOVÁ, Markéta, Pavla POLÁKOVÁ a Pavla CHURAVÁ. *Manuál pro etablování interdisciplinární spolupráce při rozhodování ve věcech péče soudu o nezletilé, inspirování Cochemskou praxí*. Nadace Sirius, 2017. s. 6.

²¹ ÚLEHLOVÁ, Simona. *Cochemský model v aplikační praxi českých soudů*. Diplomová práce. Praha, 2019. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, katedra občanského práva. Vedoucí práce: JUDr. Alena Macková, Ph.D., s. 3.

²² RUDOLPH, Jürgen. Vortrag – Väteraufbruch. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-05-20]. Dostupné z: https://www.cochem.cz/wordpress/wp-content/uploads/Vortrag_Vaeteraufbruch.pdf. s. 2. (německy).

²³ RUDOLPH, Jürgen. *Ty jsi moje dítě: „Cochemská praxe“ – cesty k lidštějšímu rodinnému právu*. Praha: MHMP, 2010, 79 s. ISBN 987-80-254-8250-6 s. 23.

²⁴ ÚLEHLOVÁ, Simona. *Cochemský model v aplikační praxi českých soudů*. Diplomová práce. Praha, 2019. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, katedra občanského práva. Vedoucí práce: JUDr. Alena Macková, Ph.D. s. 4.

1.2 Cochemská úmluva

V návaznosti na Cochemskou konferenci odborných profesí, které se sice původně všechny strany zúčastnily hlavně za účelem výměny názorů, zkušeností a vzájemného pochopení, avšak ve výsledku se tato zasedání ukázala jako mnohem přínosnější, než bylo zprvu patrné. V roce 1993 tak vznikla Cochemská úmluva neboli konvence. Tato úmluva seskupila popis cíle, cesty a metody vzájemné spolupráce a upevnila vzájemnou kooperaci namísto dosavadní koexistence. Jednoduše řečeno byl vytvořen dokument, který utvrzoval práva a povinnosti zúčastněných vůči profesím ostatním. Ačkoliv si nejsou z hlediska oprávněných kompetencí zcela rovny, byla touto úmluvou do celého procesu zakotvena rovnocennost z hlediska přispívání k řešení problémů.²⁵ Zde byl poprvé nastíněn průběh celého procesu od podání soudního návrhu ve věcech péče soudu o nezletilé až do jeho ukončení. Největší diskuse probíhala ze strany advokátů, kteří museli čelit dilematu hájení zájmů svých klientů, tedy rodičů, nebo naopak dětí, tak jak bylo ve snaze i všech ostatních profesí. Právně měli zastupovat rodiče a hájit jejich zájmy, které se ovšem mohou zcela lišit od těch dětských. Proto by měli společně se soudci v těchto opatrovnických sporech odhlédnout od srovnávání důkazů předložených jednotlivými stranami sporu a spíše se přeorientovat na lidskou stránku věci.²⁶

Hlavním výsledkem tohoto nastaveného cíle se stala možnost každé zapojené odborné profese pracovat i s kompetencemi a výkony profesí ostatních. Doplňujícím výsledkem se pak stalo první zjištění dopadu Cochemské praxe na výsledky soudních sporů, potažmo společnou výchovu dětí v německém okresu Cochem. Zaznamenali ho studenti německých vysokých škol v 90. letech minulého století, z jejichž zjištění byl v roce 1996 patrný dokonce 40% nárůst této společné výchovy oproti roku 1992, kdy se nápady na představovanou praxi začaly teprve rodit.²⁷

²⁵ O Cochemské praxi: Principy Cochemské praxe. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.cochem.cz/index.php/postup/>

²⁶ ÚLEHLOVÁ, Simona. *Cochemský model v aplikační praxi českých soudů*. Diplomová práce. Praha, 2019. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, katedra občanského práva. Vedoucí práce: JUDr. Alena Macková, Ph.D. s. 4.

²⁷ Tamtéž, s. 25.

1.3 Cíle Cochemské praxe

Takto sestavená spolupráce odborných profesí, které se podílí na řešení rodičovských sporů, se snaží především o prosazení a obhajobu zájmů a potřeb dětí, které by měly stát v čele celé situace. V první řadě staví na opětovném vzniku,²⁸ nebo jak zdůrazňuje Rudolph (2010), na zlepšení komunikace mezi rodiči. Tím chce dosáhnout společného převzetí rodičovské odpovědnosti, kterou staví na spodní pilíř celé praxe.²⁹ Právní úprava České republiky v podobě § 858 zákona č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zahrnuje povinnosti a práva rodičů. Ty spočívají v péči o dítě, jeho zdraví a vývoj tělesný, citový, mravní a rozumový, ochranu dítěte a jeho zastupování jakožto zákonní zástupci. Cochemská praxe má prostřednictvím decentralizace zájmu jednotlivých odborných profesí a jejich následné spojení v plánu dosáhnout zaměření každé z nich přesně na to, k čemu byla zprvu určena. „*Interdisciplinární spolupráci vnímáme jako živý proces, nebráníme se jako Jára Cimrman vyzkoušet a opustit „slepé uličky“, pokud se ukáže určité pravidlo jako nevhodné, nicméně základní předpoklad, že to jsou rodiče, kteří mají přirozeně odpovědnost za své děti a soud by jim měl primárně pomoci nalézt cestu k uvědomění si a uchopení jejich rodičovské kompetence, a ne rozhodovat za ně, pokládáme za základní stavební kámen.*“³⁰

Snaží se dítěti i po rozvodu, pokud to situace jen trochu umožňuje, ponechat oba dva rodiče, kteří si zachovají vědomí svého rodičovství.³¹ Stane-li se tomu tak, jedná se pro dítě o obrovskou životní výhodu v této těžké situaci. Optimální forma styku po rozchodu či rozvodu spočívá v pokračování rodinného vztahu. Ačkoliv se manželství

²⁸ *Das Cochemer Modell – die Lösung aller streitigen Trennungs – und Scheidungsfälle?* [online]. 2006 [cit. 2021-06-04]. Dostupné z:

https://web.archive.org/web/20121018173309/http://www.maennerfragen.li/fileadmin/user_upload/pdf/215-219.pdf (německy).

²⁹ RUDOLPH, Jürgen. *Ty jsi moje dítě: „Cochemská praxe“ – cesty k lidštějšímu rodinnému právu*. Praha: MHMP, 2010, 79 s. ISBN 987-80-254-8250-6 s. 22.

³⁰ NOVÁKOVÁ, Petra. *Interdisciplinární spolupráce v opatrovnických věcech v obvodu Okresního soudu v Kladně [přednáška]*. Praha, 28.12.2020

³¹ *Das Cochemer Modell – die Lösung aller streitigen Trennungs – und Scheidungsfälle?* [online]. 2006 [cit. 2021-06-04]. Dostupné z:

https://web.archive.org/web/20121018173309/http://www.maennerfragen.li/fileadmin/user_upload/pdf/215-219.pdf (německy).

rozešlo a rodiče spolu už nadále nežijí, uznávají, že jejich rodičovství nadále pokračuje a jsou si vědomi toho, že je nesmírně nutné k dítěti rodičovské vztahy zachovat.³²

Cílí také především na rychlost a jednoduchost celého procesu, kterým chce praxe zamezit negativnímu dopadu na děti i rodiče a zbytečnému růstu vyhocení sporu. Negativní dopady rozvodu či rozchodu rodičů na děti, jako například smutek, úzkost, zakřiknutost, agresivita, psychosomatické problémy, útek k partě a další,³³ sice nezávisí jen na průběhu soudního sporu a nedá se zcela jednoznačně říct, že by je děti ani rodiče nepocítili, pokud byly jejich spory řešeny formou Cochemské praxe, ale právě i průběh soudního řízení může ze značné části přispět k zeslabení jejich důsledků.³⁴ Ať už se jedná o celkový přístup a pohled na situaci, nebo jeho snahu vytvořit i budoucí, co možná nejméně konfliktní prostředí, jež má šanci poměry celkově značně zlepšit.

V neposlední řadě si klade za cíl nepřerušování kontaktu ani s jedním z rodičů. Ti jsou tak soudem i ostatními profesemi vedeni k co možná nejméně konfliktnímu způsobu nalezení možnosti vzájemné domluvy, která se zakládá na reálných a přijatelných podmínkách s pozitivní predikcí životnosti, jež by v ideálním případě měla být ve svých základech funkční až do nabytí zletilosti dětí. Jedna z nejhorších věcí, co může dítě po rozvodu potkat, je narušení vztahu k jednomu z rodičů, čemuž se praxe snaží za každou cenu předejít.³⁵

1.3.1 Dobro dítěte

Cochemská praxe se vyznačuje v první řadě snahou o orientaci všech zúčastněných profesí na dobro dítěte. Tím se v této souvislosti dle § 474 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních soudních řízeních, ve znění pozdějších předpisů rozumí následující: „*Za účelem ochrany zájmu dítěte soud vede rodiče k nalezení smírného řešení.*“

³² MATĚJČEK, Zdeněk a Zdeněk DYTRYCH. *Přestali jste být manželi, ale zůstáváte rodiči*. Vyd. 1. Jinočany: H & H, 1992. 16 s. ISBN 80-85467-53-4. s. 6.

³³ ŠEVČÍKOVÁ, Lucie. *Vliv rozvodu rodičů na děti*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra tělesné výchovy a výchovy ke zdraví, 2017. 78 s. Vedoucí práce RNDr. Alice Prokopová, Ph.D. s. 28-30.

³⁴ Principy rozhodování o úpravě poměrů nezletilých dětí. In: *Justice.cz: Okresní soud v Kladně* [online]. [cit. 2021-07-02]. Dostupné z:

<https://www.justice.cz/web/Okresn%C3%AD%20soud%20v%20Kladně/zakladni-informace>

³⁵ Osobní konzultace s JUDr. Lenkou Kulhánkovou, soudkyní Okresního soudu v Šumperku [cit. 2021-05-12].

V souladu s ním je zájem dítěte dán i Úmluvou o právech dítěte³⁶ takto: „*Zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.*“ Úmluvu přijala Česká republika v roce 1993 a o rok později ratifikovala.

V rámci Cochemské praxe jsou definovány některé základní zásady spojené s nejlepším zájmem dítěte, a to následující:

- „*Dítě s blízkým vztahem k oběma rodičům nechce ztratit ani jednoho z nich. Oba rodiče potřebuje.*
- *Rozchod rodičů představuje pro dítě vždy trauma. Jeho míru a dopad ovlivňuje intenzita a délka rodičovského konfliktu.*
- *Naprostá většina rodičů je schopna pečovat o své dítě.*
- *Rozhodnutí o budoucím uspořádání života po rozvodu patří do rukou rodičů. Je to jejich odpovědnost.*
- *Dohoda rodičů má v naprosté většině případů přednost před exekutivním rozhodnutím soudu.*
- *Pokud přetrvává rodičovský konflikt, dítě nebude prospívat v žádném typu péče. Velmi poškozující je také manipulace jednoho rodiče proti druhému.*“³⁷

Deklarací práv dítěte OSN z roku 1959 (viz příloha č. 3) jsou stanovena práva, které má každé dítě. Tedy i dítě, jež se nachází v rozvodové situaci svých rodičů. Ti by si měli v první řadě uvědomit, že jsou následující práva spojená s jeho potřebami v tomto období a jejich zajištěním mu mohou pomoci překonat trauma vyvolané rodinným rozvratem. Tato práva jsou doplněna přáními dítěte v případě rozvodu (viz příloha č. 1).

³⁶ Úmluva o právech dítěte publikována ve Sbírce zákonů jako Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí pod číslem 104/1991 Sb. (Část I, článek 3).

³⁷ MATOUŠEK, Oldřich, Jana TOMEŠOVÁ, Sylva HÖNIGOVÁ, Ivana KAHOVCOVÁ, Andrea VESELÁ VONDRÁŠKOVÁ a kol. *Cochemská praxe v regionu Písek a Milevsko: Manuál zavádění Cochemské praxe pro zúčastněné profesionály* [online]. Písek: Prostor pro sociální práci, z.s., 2020 [cit. 2021-09-09]. s. 11. Dostupné z: https://www.prostor-socialni prace.cz/images/publikace/Manual_zavadeni_Cochemske_praxe_pro_zucastnene_profesionaly.pdf

Jedná se o:

- „právo na kontakt s rodiči, prarodiči a dalšími blízkými lidmi, k nimž má vztah,
- právo být vyloučeno ze sporů dospělých,
- právo neposlouchat negativní hodnocení druhého rodiče ani dalších členů rodiny a nebýt nuceno toto hodnocení s nikým sdílet,
- právo komunikovat s oběma rodiči a dalšími blízkými lidmi, např. pomocí telefonu, internetu,
- právo mít u sebe věci připomínající druhého rodiče a jiné blízké lidi, např. fotografie, knihy, hračky,
- právo na bezpečný domov u obou rodičů, včetně vlastního místa na spaní,
- právo mít svoje věci a užívat je v prostředí obou domovů,
- právo na to, aby rodiče spolupracovali při předávání mezi dvěma domovy.³⁸“

³⁸ MATOUŠEK, Oldřich, Jana TOMEŠOVÁ, Sylva HÖNIGOVÁ, Ivana KAHOVCOVÁ, Andrea VESELÁ VONDRÁŠKOVÁ a kol. *Cochemská praxe v regionu Písek a Milevsko: Manuál zavádění Cochemské praxe pro zúčastněné profesionály* [online]. Písek: Prostor pro sociální práci, z.s., 2020 [cit. 2021-09-09]. s. 12. Dostupné z: https://www.prostor-socialniprace.cz/images/publikace/Manual_zavadeni_Cochemske_praxe_pro_zucastnene_profesionaly.pdf

2 PRINCIPY FUNGOVÁNÍ COCHEMSKÉ PRAXE

2.1 Základní pilíře Cochemské praxe

Rodiče dle smýšlení této praxe potřebují být v první řadě respektováni soudy i všemi odbornými profesemi podílejícími se na řešení konfliktu ve své rodičovské roli. To jinými slovy znamená, že tyto instituce jasně potvrzují, že jsou oba rodiče pro své dítě stejně důležité a oba mají v jeho životě stejně důležité místo.

Stejně tak je zapotřebí, aby bylo rodičům během celého procesu důvěřováno ohledně společného vyřešení konfliktu, se kterým potřebují pomoci. Toto řešení a rozhodování je vkládáno do jejich rukou, protože jsou to právě oni, kdo mají společnou rodičovskou odpovědnost. Sladění spolupráce jednotlivých profesí umožňuje vstoupení do konfliktu rodičů ve správný čas, to je tehdy, kdy je pomoc dané profese v tu chvíli považována za nejprínosnější. Zároveň je umožněno všem vyvíjet tlak na rodiče s cílem přimět je ke společné domluvě a následné dohodě.

Metoda by se v žádném případě neobešla bez komunikace mezi účastníky soudního řízení a všech dalších profesí a institucí, které se na něm bezprostředně podílí. Zvláště by se v žádném případě neobešla bez orientace na perspektivu a zájem dítěte.³⁹ Dále se přiklání i k přáním dítěte, která se odvíjí od sumarizace 20 proseb dětí formulovaných v případě rozvodu či rozchodu rodičů (viz příloha č. 1).

2.2 Pravidla Cochemské praxe

Celá myšlenka zmiňované praxe je postavena na čtyřech pravidlech, která umožňují její aplikovatelnost a funkčnost.

Prvním pravidlem je pravidlo rychlosti, které cílí na co možná nejrychlejší vyřešení konfliktu, aby se zamezilo jeho případné gradaci a s tím spojenému zhoršení. Rychlost je

³⁹ O Cochemské praxi: Principy Cochemské praxe. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.cochem.cz/index.php/postup/>

totiž při řešení těchto konfliktů jeden z nejdůležitějších faktorů, jelikož zabraňuje prohloubení nejistoty ohledně jejich vyřešení z pohledu všech zúčastněných.⁴⁰

Druhé pravidlo spočívá ve společné odpovědnosti a jedná se především o snahu znovuzískání a upevnění rodičovské odpovědnosti. Hlavní otázkou, kterou by se měl soud zabývat, je, jak bude péče mezi rodiči rozdělena, nikoliv, který z nich je lepší a vhodnější pro to, aby děti primárně vychovával.⁴¹ Pod pojmem odpovědnost rodičů se vnímá nejen odpovědnost vůči dítěti, ale také povinnost kooperace rodičů navzájem. Jak ostatně velice zřetelně zdůrazňuje Petra Nováková (2020): „*Dítě potřebuje pro zdravý vývoj klidné prostředí, primárně to jsou rodiče, kteří mají odpovědnost za své děti.*“⁴²

Třetím základním pravidlem je pravidlo přednosti dohody, které zaručuje skutečnost, že dohoda rodičů má přednost před rozhodnutím soudu. Soud by měl tuto dohodu případně jen regulovat a autoritativně rozhodovat pouze v případech, kdy rodiče navzdory edukaci nedojdou ke společné shodě⁴³ a dohoda z jejich komunikace nevzejde.

Čtvrté, a tedy poslední, základní pravidlo Cochemské praxe spočívá v dobrovolnosti. Pod tímto pravidlem se skrývá společné vedení rodičů odborníky ke spolupráci a participaci na vyřešení konfliktu. Tato spolupráce může být sice zprvu do jisté míry podmíněna hrozbou možného znevýhodnění v soudním sporu, s postupujícím jednáním se ale obvykle stane dobrovolnou⁴⁴ v celé své podstatě.

2.3 Role a vzájemné postavení odborných profesí

V rámci etablování interdisciplinární spolupráce profesí v Cochemské úmluvě byla stanovena základní práva, „povinnosti“ a celkové postavení zainteresovaných odborných profesí mezi sebou navzájem. Při cestě za stejným cílem má každá z nich trochu odlišné kompetence k jeho dosažení. Díky stanovení těchto rolí je pro všechny zúčastněné

⁴⁰ ÚLEHLOVÁ, Simona. Cochemský model v aplikační praxi českých soudů. Diplomová práce. Praha, 2019. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, katedra občanského práva. Vedoucí práce: JUDr. Alena Macková, Ph.D. s.10.

⁴¹ Tamtéž, s.11.

⁴² NOVÁKOVÁ, Petra. Interdisciplinární spolupráce v opatrovnických věcech v obvodu Okresního soudu v Kladně [přednáška]. Praha, 28.12.2020.

⁴³ Tamtéž, s.11.

⁴⁴ Tamtéž, s.11.

jednodušší vytvořit tlak na rodiče ohledně „znovupřevzetí“ rodičovské odpovědnosti a následného uzavření dohody.

2.3.1 Role soudu

Soud má, jako ostatně u všech podobných jednání bez ohledu na použitý přístup, dominantní postavení. Je hlavním iniciátorem průběhu celého procesu a dalo by se říci, že celkově drží ochrannou ruku nad všemi profesemi i oběma rodiči. Přebírá takto roli mentora a snaží se primárně o nalezení shody mezi rodiči a vyřešení celého problému. Velký důraz je kladen na kompetence komunikativnosti soudců, které korespondují s vnímáním celé situace a ústí v nalezení společné dohody.⁴⁵ Dle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních soudních řízeních, ve znění pozdějších předpisů může rodičům uložit na dobu nejvýše 3 měsíců účast na mimosoudním smírčím nebo mediačním jednání nebo rodinné terapii, nebo jim nařídít setkání s poskytovatelem odborné pomoci, zejména odborníkem v oboru pedopsychologie. Autoritativně rozhodnout by měl pouze a jedině tehdy, kdy už nalezení a vytvoření vzájemné dohody s ohledem na situaci nepřipadá v úvahu.⁴⁶ Tomu se tak stává v případech, kdy nejsou rodiče schopni uzavřít společnou dohodu ani po četných sezeních na OSPODu, s psychology v poradnách pro rodinu, na edukačních schůzkách či s mediátory. Rodičům, kteří nejsou schopni nalézt alespoň sebemenší shodu tedy Cochemská praxe nestačí a je nutné autoritativní soudní rozhodnutí. „*To v podstatě znamená, že se podařilo odstranit nevědomost, nikoliv však neochotu ze strany jednoho či obou rodičů.*“⁴⁷

2.3.2 Role OSPODu

OSPOD je pro rodiče při řešení jakýchkoliv problémů v rodině nejbližší stojícím veřejným subjektem, jehož primárním cílem je poskytnout pomoc a poradenství, a to právě už v raných začátcích konfliktů.⁴⁸ V Cochemské praxi se staví k rodičům jako rovný

⁴⁵ O Cochemské praxi: Principy Cochemské praxe. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-05-05]. Dostupné z: <https://www.cochem.cz/index.php/postup/>

⁴⁶ BÁRTOVÁ, Anna. *Cochem. Právní prostor* [online]. 2018-07-31 [cit. 2021-5-5]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/cochem>

⁴⁷ Osobní konzultace s Markétou Novákovou, spoluzakladatelkou organizace www.cochem.cz [cit. 2022-01-25].

⁴⁸ ROGALEWICZOVÁ, Romana. Principy smírného řešení rodičovských konfliktů a jejich aplikace v právní praxi. Disertační práce. Olomouc, 2016 s. 83.

relevantní partner, jehož hlavním úkolem je zprostředkovávat jednotlivé schůzky rodičů a vést je ke společné dohodě. Během soudních řízení prosazuje zájmy dítěte a směrem k rodičům poskytuje poradenství. Vyplývá to ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, který jako přední hledisko sociálně-právní ochrany dětí stanovuje zájem a blaho dítěte, ochranu rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Jde také po právním zástupci hned o první odbornou profesi, se kterou se rodiče bezprostředně po podání návrhu ve věci péče o nezletilé setkávají.⁴⁹ Zprostředkovává rodičům pohled na perspektivu dítěte např. dle 20 proseb dítěte v případě rozvodu či rozchodu (viz příloha č. 1). Snaží se eliminovat manipulaci ze strany rodičů přenášením jejich odpovědnosti na OSPOD a jeho případné zatěžování jedním z rodičů v podobě předkládání nesčetných důkazů a podnětů, které mají ukázat, že ten druhý není schopen pečovat. Dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů může obecní úřad na základě § 12 písmene b) uložit rodičům povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, pokud nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci (zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem). Jakožto součást interdisciplinárního týmu pomáhá společně vytvářet žádoucí tlak na rodiče a hledá řešení sporu v zájmu dítěte.⁵⁰

2.3.3 Role advokátů

V roli a chování advokátů se skrývá jedna z největších změn v Cochemské praxi oproti praxi běžné. Během jednání podle dosavadního přístupu zastupují a hájí bezprostřední zájmy svého klienta, tedy rodiče. Advokát sice během Cochemské praxe nemůže povyšovat zájem dítěte nad zájem klienta, přístup k němu ovšem ano. „*Primární měna spočívá v interpretaci a vysvětlení zájmu klienta a nabídce přesahu ve vnímání důležitosti zachování vztahu dítěte s oběma rodiči. To může advokát nabídnout. Když klient odmítne takový přístup, může advokát odmítnout klienta. Když ho neodmítne,*

⁴⁹ O Cochemské praxi: Principy Cochemské praxe. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-04-27]. Dostupné z: <https://www.cochem.cz/index.php/postup/>

⁵⁰ NOVÁKOVÁ, Markéta, Pavla POLÁKOVÁ a Pavla CHURAVÁ. Manuál pro etablování interdisciplinární spolupráce při rozhodování ve věcech péče soudu o nezletilé, inspirování Cochemskou praxí. Nadace Sirius, 2017. s. 16.

je povinen hájit zájem a požadavky klienta.“⁵¹ Přičemž se snaží nezhoršovat zbytečně konflikt mezi rodiči a orientovat se v první řadě na základní skutečnosti, které je třeba vyřešit.⁵²

2.3.4 Role poradny pro rodinu

Psychologové a mediátoři v poradně pro rodinu mají v první řadě za úkol poskytovat doporučené i soudcem uložené terapie a odbornou pomoc. Poradna také působí na rodiče ohledně „znovupřevzetí“ rodičovské odpovědnosti. Orientuje se především na řešení celkového konfliktu a snaží se v co největší míře předejít eskalaci sporu. Taktéž se snaží rodičům vysvětlit možné dopady jejich případného neovládnutého sporu a následného rozpadu soužití na dítě, čímž jako součást interdisciplinárního týmu poradna dopomáhá k vytváření žádoucího tlaku na rodiče. Kvalifikované rodinné poradenství během rozvodu může být také rozhodující s ohledem na následující pozitivní vývoj dítěte.⁵³ Ačkoliv zprostředkování nepatří k manželskému ani psychoterapeutickému poradenství, často v takovýchto centrech probíhá. Jeho hlavním úkolem je ovšem zaměřování se na komunikaci a dosažení dohody.⁵⁴ Posuzuje také jejich výchovné a odpovědnostní kompetence vůči dětem.⁵⁵ Ten rodič, který projeví iniciativu v poradně o rodinu o nalezení společné cesty, se pak jeví soudu jako výchovně kompetentnější.⁵⁶

⁵¹ Osobní konzultace s Markétou Novákovou, spoluzakladatelkou organizace www.cochem.cz [cit. 2022-01-25].

⁵² Das „Cochemer Modell“ – Wie gelingt die Konfliktvermeidung im Familienverfahren? *Scheidung.org* [online]. 2021 [cit. 2021-06-04]. Dostupné z: <https://www.scheidung.org/cochemer-modell/> (německy).

⁵³ PETRI, Barbara. *Cochemer Modell: Neues Selbstverständnis und -bewußtsein* [online]. 18.2.2008 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiQptnai_f0AhXQgf0HHROoDYUQFnoECACQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.soziales.niedersachsen.de%2Fdownload%2F560%2FPresentation_von_Barbara_Petri_Kreisjugendamt_Cochem.pdf&usg=AOvVaw1THMnh5TC9LTTwV0Qd46HI (německy), slide 23.

⁵⁴ TEYBER, Edward. *Děti a rozvod: [jak pomoci dětem vyrovnat se s rozvodem rodičů]*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, ©2007. 227 s. ISBN 978-80-7255-163-7, s. 136.

⁵⁵ NOVÁKOVÁ, Markéta, Pavla POLÁKOVÁ a Pavla CHURAVÁ. *Manuál pro etablování interdisciplinární spolupráce při rozhodování ve věcech péče soudu o nezletilé, inspirování Cochemskou praxí*. Nadace Sirius, 2017. s. 17.

⁵⁶ Osobní konzultace s JUDr. Lenkou Kulhánkovou, soudkyní Okresního soudu v Šumperku [cit. 2021-05-12].

Dále by měl být schopen uznat a respektovat druhého v jeho rodičovské roli a podporuje vztah dítěte k němu. Také by se měl zdržet konfliktního jednání před dítětem.⁵⁷

2.3.5 Role soudního znalce

Soudní znalci nemají v této praxi zdaleka tak velkou a důležitou roli jako předešlé popsané profese. Řada na ně v řešení sporů přichází v případě sporu, kde existuje pochybnost ohledně narušených či chybějících rodičovských kompetencí, nebo v případě, kdy se jedná o dítě se specifickými potřebami. Za takovýchto okolností se jeho role stává nepostradatelnou. Na dotaz soudce podává prostřednictvím znaleckého posudku odborné doporučení týkající se vhodnosti a míry zapojení rodičů do péče, možnosti přechodné úpravy, kontaktu s dítětem a následného styku.⁵⁸ Využití těchto znaleckých posudků by však mělo být až krajní variantou, nikoliv východiskem praxe.⁵⁹ Rodičovské kompetence se během běžné aplikace praxe nehodnotí na základě psychologických testů a znaleckých posudků. Nýbrž se v případě potřeby přihlíží k tomu, jak jsou reálně ochotni spolupracovat spolu navzájem i zapojenými odborníky z řad zainteresovaných odborných profesí. Výstup práce soudního znalce je tedy v případě, že je kompetencí při řešení sporu využito, spíše orientovaný na terapeutickou práci s rodiči. A to takovým směrem, aby pomohl ostatním profesím vytvořit případný další tlak na rodiče ve shledání důležitosti orientace na zájem svého dítěte.⁶⁰

⁵⁷ Osobní konzultace s Markétou Novákovou, spoluzakladatelkou organizace www.cochem.cz [cit. 2022-01-25].

⁵⁸ NOVÁKOVÁ, Markéta, Pavla POLÁKOVÁ a Pavla CHURAVÁ. Manuál pro etablování interdisciplinární spolupráce při rozhodování ve věcech péče soudu o nezletilé, inspirování Cochemskou praxí. Nadace Sirius, 2017. s. 21.

⁵⁹ NOVÁKOVÁ, Markéta, Martina CIRBUSOVÁ a Irena Piskořová. *Proces etablování interdisciplinární spolupráce v opatrovnickém řízení* [online]. Akademický ústav Karviná, 2020 [cit. 2021-08-08]. Dostupné z: https://www.akademickyustav.cz/domains/akademickyustav.cz/wp-content/uploads/2020/06/proces_etablovani_interdiscinarni_spoluprace_v_opratrovnickem_rizeni_MET_ODIKA.pdf

⁶⁰ NOVÁKOVÁ, Markéta a Oldřich MATOUŠEK. *Zájem dítěte v opatrovnickém sporu – Cochemská praxe*. E-psychologie, 2017, roč.11, č.2, s. 75. [cit. 2021-09-07]. Dostupné z: https://e-psycholog.eu/pdf/novakova_matousek.pdf

3 COCHEMSKÁ PRAXE V ČESKÉ REPUBLICE

3.1 Počátky zavádění Cochemské praxe v české soudní praxi

Cochemská praxe se krátce po svém vzniku v Porýním Falcu na počátku devadesátých let dvacátého století rozšířila i do dalších německých spolkových zemí. V České republice je její zavedení ještě velice mladé. Do roku 2015 zde ještě neexistoval ani jeden okresní či obvodní soud, který by praxi v oficiálním rozsahu praktikoval.⁶¹

Za jejím rozšiřováním z „nesoudcovských“ řad stojí Markéta Nováková, mentorka a spoluzakladatelka organizace Cochem.cz, kterou k tomuto počínu inspiroval její osobní příběh, resp. příběh jejího kamaráda a kolegy. V roce 2014 se totiž rozváděl. Jednalo se o rozvodový spor, ve kterém šlo především o děti, zájem o ně byl na obou rodičovských stranách velký. Zde ovšem tento kamarád narazil na běžně aplikovanou soudní praxi, která je v případě sporných rodičovských sporů ze značné části systémově postavena především na jejich zvětšování⁶² a svěřování dětí ve valné většině případů do výlučné péče matek. Zde je ovšem nutné podotknout, že tato většina je způsobena i tím, že matky mají o svěřování dětí do péče často větší zájem než otcové.⁶³ Není tomu tak ale zdaleka vždy.

V rámci hledání narazil na Cochemskou praxi, o které se v českém prostředí do té doby nevědělo, resp. pokud vědělo, tak naprosto minimálně. Vzhledem k tomu, že se jedná o praxi původem z Německa, byla drtivá většina zdrojů v němčině. Markétu Novákovou následně požádal, aby mu je pomohla přeložit. Ta se díky svým překladatelským schopnostem a vytrvalosti velice rychle dostala k materiálům ohledně této nové praxe a postupně dokonce do kontaktu se samotným zakladatelem celé praxe, panem Jürgenem Rudolphem. Zde to všechno začalo. O praxi se poté Nováková začala velice intenzivně zajímat a později pomáhat soudcům a ostatním odborným profesím tuto metodu zavádět.

⁶¹ Osobní konzultace s Markétou Novákovou, spoluzakladatelkou organizace www.cochem.cz [cit. 2021-07-23].

⁶² Osobní konzultace s Markétou Novákovou, spoluzakladatelkou organizace www.cochem.cz [cit. 2022-01-25].

⁶³ Osobní konzultace s JUDr. Lenkou Kulhánkovou, soudkyní Okresního soudu v Šumperku [cit. 2022-02-14].

Od roku 2015 se stal tento cíl, tedy rozšířit Cochemskou praxi v České republice, její hlavní pracovní náplní.

Do povědomí prvních soudců a ostatních profesí se dostala poprvé během roku 2016, kdy se o zavedení praxe zasadil tehdejší místopředseda Okresního soudu v Novém Jičíně Mgr. Vladimír Polák,⁶⁴ kterému je v českém prostředí někdy dokonce přezdíváno „náš Jürgen Rudolph“. A to především proto, že za zavedením praxe v České republice ze strany soudců stojí právě on. V podstatě vzápětí následoval Okresní soud v Mostě v čele s Mgr. Martinem Benešem a do třetice se k nim oficiálně přidal Okresní soud v Kladně společně se soudci Mgr. Petrou Novákovou a JUDr. Jaroslavem Lockenbauerem.⁶⁵ Postupně se začaly přidávat i další soudy. Rozšiřování praxe v současné době stále probíhá a momentálně je s v České republice s nutnými lokálními úpravami praktikována na více než dvou pětinach okresních a obvodních soudů.⁶⁶ „I navzdory tomu, že se zprvu ozývaly zejména negativní hlasy, které označovaly Cochemský model ve své ryzí podobě za nepřenositelný do ČR, v současné době zjišťujeme, že existuje již více než 30 soudních okresů, které již buď převzaly některé principy, zavedly model dle vzoru v Novém Jičíně, nebo vytvářejí vlastní model a jsou aktuálně v procesu změn, které odpovídají hodnotám a základním principům tohoto modelu.“⁶⁷

Podrobný popis historie zavádění praxe na českých soudech se nachází v kapitole č. 7 této práce. Vzhledem k povaze její praktické části jsou tyto informace podrobně rozebrány a srovnány i v jejích následujících kapitolách.

⁶⁴ BARVÍKOVÁ, Jana. *Cochemská praxe: Cochemská praxe v České republice* [online]. 2021-06-04 [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/cochemska-praxe#cochemska-praxe-v-ceske-republice>

⁶⁵ Osobní konzultace s JUDr. Jaroslavem Lockenbauerem, soudcem Okresního soudu v Kladně [cit. 2021-06-14].

⁶⁶ Viz kapitola č. 8.

⁶⁷ NOVÁKOVÁ, Markéta, Martina CIRBUSOVÁ a Irena Piskořová. *Proces etablování interdisciplinární spolupráce v opatrovnickém řízení* [online]. Akademický ústav Karviná, 2020 [cit. 2021-08-08].

Dostupné z: https://www.akademickyustav.cz/domains/akademickyustav.cz/wp-content/uploads/2020/06/proces_etablovani_interdiscinarni_spoluprace_v_opratrovnickem_rizeni_MET_ODIKA.pdf

3.2 Legislativní rámec Cochemské praxe

3.2.1 Aktuální uchopení ze strany zákona

Vzhledem k nutné volnosti a flexibilitě při aplikaci praxe s ohledem na individualitu každého samotného případu se jeví možnost jeho ukotvení v rámci zákona jako velice komplikovaná, z některých pohledů dokonce až kontraproduktivní.⁶⁸ Pokud dojde k rozvratu rodiny sezdaného páru, rozhoduje o rozvodu manželství soud. V případě, že mají nezletilé dítě, musí dle odstavce 3 § 755 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, nejprve o poměrech dítěte v době po rozvodu manželství rozhodnout soud. Tento zákon doslovně nereflektuje možnost rodičovské dohody. Tu pouze řadí pod pojem „rozhodnutím soudu“ jako jednu z jeho možných východisek. Rodičovskou dohodu dále výslovně reflektuje až § 757 odst. 1 písm. b) příslušného zákona, který dohodu rodičů bere jako jednu ze tří podmínek pro rozvod manželství, aniž by zjišťoval příčinu jeho rozvratu. Tato dohoda musí být ovšem soudně schválena. Paragraf 906 téhož zákona svým zněním taktéž pověřuje soud jako primárního určovatele výkonu rodičovské odpovědnosti v době po rozvodu manželství. Výslovná možnost rozhodnutí soudu takovým způsobem, že schválí dohodu rodičů, reflektuje až odstavec 2 tohoto paragrafu. Paragraf 909 téhož zákona ustanovuje doslovně prakticky stejný postup meritorního rozhodnutí soudu v případě změny poměrů v rodině. Stejně tak § 923, který pojednává o změně poměrů o výživném vzhledem k již zmiňovanému § 909, v návaznosti na jeho znění doslovně zohledňuje pouze rozhodnutí soudu. Soud má dle § 906 povinnost vzít při rozhodování ohledně následného porozvodového výkonu rodičovské odpovědnosti v potaz zájem dítěte, jeho vztah k rodičům, sourozencům či prarodičům a brát ho dle § 866 jako určující okolnost v řízení ve věci.

Z výše zmíněného tudíž vyplývá, že jsou momentálně v zákoně rodičovské dohody doslovně brány jako jedna z možností řešení sporu, což se rozhodně s myšlenkami Cochemské praxe neslučuje. Zároveň zákon ale Cochemskou praxi nepopírá, jelikož schválení dohod rodičů, ač doslovně až na druhém místě, v zásadě podporuje. Mimosoudní řešení je ustanoveno v § 9 a 474 zákona č. 292/2013 Sb., ve znění pozdějších

⁶⁸ ROGALEWICZOVÁ, Romana. *Principy smírného řešení rodičovských konfliktů a jejich aplikace v právní praxi*. Disertační práce. Olomouc, 2016 s. 134.

předpisů, zajištěním chování soudu takovým způsobem, že vede účastníky řízení k nalezení smírného řešení, přičemž je informuje o možnosti mimosoudního řešení. V témž zákoně je ustanovena možnost soudu uložit rodičům až tříměsíční účast na mimosoudním, smířčím nebo mediačním jednání či rodinné terapii. Taktéž může nařídít setkání s poskytovateli odborné pomoci (dále POP), zejména s psychologem. Zároveň má soud při rozhodování zpravidla zjistit názor příslušného orgánu vykonávající sociálně-právní ochranu dětí (dále OSPOD). Další možností je tzv. „jiný soudní rok“, což je projednání věci s přizváním všech účastníků, kteří mají možnost se k věci vyjádřit. Ten je stanoven § 18 téhož zákona. V tomto ohledu je s Cochemskou praxí v souladu.

Primárně by se ale na otázkách péče, výživy a výchovy měli rodiče dohodnout. V případě, že se rozvádí manželství, musí být ovšem tato dohoda schválena soudem. Pokud ale rodiče nežili v sezdaném manželství, na dohodu o následných poměrech k dětem po rozchodu není schválení soudu zapotřebí.

3.2.2 Návrh na novelu občanského zákoníku

O změnu v tomto systému se zásadně zasadil návrh na změnu zákona č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, občanského zákoníku, který taktéž předložila skupina poslanců sněmovně dne 5. května 2021. Konkrétně se jedná o sněmovní tisk č. 1214. Vláda tento návrh na změnu 17. května 2021 projednala a zaujala k němu souhlasné stanovisko. Návrh byl následně rozeslán poslancům. K prvnímu čtení ale nedošlo. Projednávání sněmovního tisku bylo ukončeno s koncem volebního období, není ovšem vyloučené, že by se k němu současní poslanci nemohli vrátit. Pro účely této práce jsou ale myšlenky tohoto návrhu na novelu zákona použity k představení současné a možné budoucí podoby právních úprav týkajících se rodičovských konfliktů. A to především proto, že se ze strany poslanců jednalo mimo jiné o snahu legislativně podpořit jejich smírnější řešení, na kterém staví celá Cochemská praxe, potažmo tato práce.

Část této novely se vztahuje k problematice rozvodu manželství a následného výkonu rodičovské odpovědnosti. V zásadě vychází z předpokladu, že je v první řadě výslovně upřednostňována dohoda rodičů a autoritativní rozhodnutí soudu je bráno v potaz až jako sekundární řešení, bude-li to řízení ve věci bezprostředně vyžadovat. Tedy pokud se rodiče nebudou schopni dohodnout. Změny v jednotlivých částech zákona vychází z předpokladu, že primární odpovědnost za záležitosti dítěte mají jeho rodiče a výkon

jejich povinností a práv je také jeho právem. Zakládají se též na skutečnosti, že zájem dítěte nejlépe znají jeho rodiče a pokud jednají určitým způsobem, lze předpokládat, že jednají v zájmu dítěte. V návaznosti na to by měla být dohoda rodičů zákonem preferovaným a neopominutelným způsobem úpravy záležitostí dítěte. Právní regulace by tudíž měla vytvářet vhodné podmínky pro nalezení dohodnutého, tedy konsensuálního, řešení záležitostí dítěte a formy zasahování (ingerence) státu do těchto záležitostí by tomu měly být přiměřené.

Změna v § 755 se týká odstavce 3, který zní momentálně takto: *„Mají-li manželé nezletilé dítě, které není plně svéprávné, soud manželství nerozvede, dokud nerozhodne o poměrech dítěte v době po rozvodu manželů.“* Změna nahrazuje v tomto případě slovo „nerozvede“ za „se manželé nedohodnou“ a k celému odstavci přidává dodatek ve znění: *„Nedohodnou-li se manželé, soud manželství nerozvede, dokud o tom sám nerozhodne v řízení o úpravě poměrů k dítěti pro dobu po rozvodu. Nové znění tohoto odstavce vypadá takto: „Mají-li manželé nezletilé dítě, které není plně svéprávné, soud manželství nerozvede, dokud se manželé nedohodnou o poměrech dítěte v době po rozvodu. Nedohodnou-li se manželé, soud manželství nerozvede, dokud o tom nerozhodne soud v řízení o úpravě poměrů k dítěti pro dobu po rozvodu.“* Tento zákon by tedy nově mnohem více reflektoval a podporoval možnost rodičovské dohody.

Změna § 757 spočívá v odst. 1 písm. b), jehož znění je aktuálně následující: *b) manželé, kteří jsou rodiči nezletilého dítěte, které nenabylo plné svéprávnosti, se dohodli na úpravě poměrů tohoto dítěte pro dobu po rozvodu a soud jejich dohodu schválil, c)...* a odst. 2, který zní: *„Dohody uvedené v odstavci 1 písm. c) vyžadují písemnou formu a podpisy musí být úředně ověřeny.“* Změna se tentokrát týká vyškrtnutí *„a soud jejich dohodu schválí.“* Následně je na začátek odst. 2 přidána věta: *„Dohoda uvedená v odstavci 1 písm. b) a v § 755 odst. 3 vyžaduje písemnou formu a podpisy musí být úředně ověřeny; to neplatí, byla-li dohoda schválena soudem.“* Následné znění odst. 1 vypadá takto: *„Připojí-li se manžel k návrhu na rozvod manželství, který podá druhý z manželů, soud manželství rozvede, aniž zjišťuje příčiny rozvratu manželství, dojde-li k závěru, že shodné tvrzení manželů, pokud se jedná o rozvrat manželství a o záměr dosáhnout rozvodu, je pravdivé a pokud a) ... b) manželé, kteří jsou rodiči nezletilého dítěte, které nenabylo plné svéprávnosti, se dohodli na úpravě poměrů tohoto dítěte pro dobu po rozvodu.“* Odst. 2 má následující podobu: *„Dohoda uvedená v odstavci 1 písm. b) a v § 755 odst. 3 vyžaduje*

písemnou formu a podpisy musí být úředně ověřeny; to neplatí, byla-li dohoda schválena soudem. Dohody uvedené v odstavci 1 písm. c) vyžadují písemnou formu a podpisy musí být úředně ověřeny.“ Výše zmíněná změna zákona tedy ruší nutnost schválení rodičovské dohody soudem, jejíž písemné formě by po jeho schválení stačily pouze úředně ověřené podpisy obou rodičů.

Dalším paragrafem, který podléhá změně je § 906, jehož odst. 1 a 2 které v současné době zní: *„(1) Má-li být rozhodnuto o rozvodu manželství rodičů dítěte, soud nejprve určí, jak bude každý z rodičů napříště o dítě pečovat, a to s uvážením zájmu dítěte; s tímto zřetelem se od souhlasného stanoviska rodičů soud odchýlí jen tehdy, vyžaduje-li to zájem dítěte. Soud vezme v úvahu nejen vztah dítěte ke každému z rodičů, ale také jeho vztah k sourozencům, popřípadě i k prarodičům. (2) Soud může rozhodnout i tak, že schválí dohodu rodičů, ledaže je zřejmé, že dohodnutý způsob výkonu rodičovské odpovědnosti není v souladu se zájmem dítěte.*“ Tento paragraf se kompletně nahrazuje třemi paragrafy s následujícím zněním: *„(1) Má-li být rozhodnuto o rozvodu manželství rodičů dítěte, rodiče se nejprve dohodnou, jak bude každý z nich napříště o dítě pečovat, a to s uvážením zájmu dítěte. Při tom vezmou v úvahu nejen vztah dítěte ke každému z nich, ale také jeho vztah k sourozencům, popřípadě i k prarodičům. (2) Nedohodnou-li se rodiče dítěte o výkonu rodičovské odpovědnosti po rozvodu manželství, rozhodne o tom i bez návrhu soud, a to s uvážením hledisek podle odstavce 1. (3) Soud může rozhodnout i tak, že schválí dohodu rodičů, ledaže je zřejmé, že dohodnutý způsob výkonu rodičovské odpovědnosti není v souladu se zájmem dítěte.*“ Znění tohoto paragrafu je tedy opět doslovně doplněno o upřednostňovanou dohodu rodičů.

V § 909, který aktuálně zní takto: *„Změní-li se poměry, soud změni rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti i bez návrhu.*“ Se slova *„soud změni rozhodnutí týkající se“* nahrazují slovy *„a nedohodnou-li se rodiče o“* a za slovo *„odpovědnosti“* se vkládají slova *„rozhodne o tom soud.*“ Nové znění paragrafu vypadá následovně: *„Změní-li se poměry a nedohodnou-li se rodiče o výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, rozhodne o tom soud i bez návrhu.*“ Je zde opět vidět tendence smířčího řešení konfliktu, tudíž upřednostňování rodičovské dohody před autoritativním soudním rozhodnutím.

Dalším paragrafem, ve kterém dochází ke změnám, je § 923, konkrétně jeho první odstavce, jehož současné znění je následující: „*Změní-li se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabylo plné svéprávnosti.*“ V tomto odstavci příslušného paragrafu se slova „*může soud změnit dohodu a rozhodnutí*“ nahrazují slovy „*a nedohodnou-li se rodiče*“, na konci textu odstavce se doplňují slova „*rozhodne o tom soud i bez návrhu.*“ Nové znění příslušného paragrafu vypadá takto: „*Změní-li se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí a nedohodnou-li se rodiče o výživném pro nezletilé dítě, které nenabylo plné svéprávnosti, rozhodne o tom soud i bez návrhu.*“ Opět tedy výslovně připouští možnost dohody rodičů.

Návrh na novelu občanského zákoníku v této oblasti tedy reflektuje především zařazení dohod rodičů před autoritativní rozhodnutí soudu. Všechny tyto kroky jsou plně v souladu s Cochemskou praxí a v případě, že by novela někdy v budoucnu prošla celým legislativním procesem a následně vstoupila v platnost a účinnost, mohlo by se jednat o krok kupředu smírnějšímu rodinnému právu. „*Zrušení povinného soudního schvalování dohod o úpravě poměrů dítěte pro dobu po rozvodu lze pokládat za nezbytnou, nikoli však postačující podmínku ve snaze o podporu rodičovské odpovědnosti a konsenzuálních a nekonfliktních způsobů řešení záležitostí dítěte. V souladu s identifikovanými nejčastějšími příčinami rodičovských konfliktů se proto navrhuje zakotvení standardního využívání odborného poradenství (edukace) a neformálních způsobů vedení řízení (jiný soudní rok), jejichž účelem by mělo být především informování rodičů o možnostech smírného řešení a dopadech rodičovských sporů na budoucí život dítěte. Cílem je rodiče informovat ještě před tím, než by jinak došlo k řešení záležitosti před soudem, o tom, jaký vliv může mít jejich konflikt a řízení před soudem na pozdější vývoj dítěte a poskytnout jim zároveň časový prostor a podporu ve snaze o dosažení konsenzuálního mimosoudního řešení.*“⁶⁹

3.2.3 Návrh na novelu zákona o zvláštních soudních řízeních

O změnu zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních soudních řízeních, ve znění pozdějších předpisů se rovněž zasadila skupina poslanců, která ho předložila sněmovně

⁶⁹ Důvodová zpráva návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk 1214, s. 39. [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/en/sqw/historie.sqw?o=8&T=1214>

dne 5. května 2021. Jedná se o sněmovní tisk č. 1214. Vláda tento návrh na změnu 17. května 2021 projednala a zaujala k němu souhlasné stanovisko. Návrh byl následně rozeslán poslancům. K prvnímu čtení ale nedošlo. Projednávání sněmovního tisku bylo obdobně ukončeno s koncem volebního období, ani v tomto není ovšem vyloučené, že by se k němu současní poslanci mohli vrátit. Pro účely této práce jsou ale myšlenky tohoto návrhu na novelu zákona taktéž použity k představení současné a možné budoucí podoby právních úprav týkajících se rodičovských konfliktů. A to ze stejných důvodů jako představení návrhu na novelu Občanského zákoníku. Tedy především proto, že se ze strany poslanců jednalo mimo jiné o snahu legislativně podpořit smírnější řešení rodičovských konfliktů, na kterém staví celá Cochemská praxe, potažmo tato práce.

Změna se v odst. 1 § 474, jehož současné znění je následující: *„Za účelem ochrany zájmu dítěte soud vede rodiče k nalezení smírného řešení. Soud může rodičům uložit na dobu nejvýše 3 měsíců účast na mimosoudním smířčím nebo mediačním jednání nebo rodinné terapii, nebo jim nařídít setkání s poskytovatelem odborné pomoci, zejména odborníkem v oboru pedopsychologie.“* týká vložení věty: *„V rámci tohoto postupu jim před nařízením jednání uloží využít odborné poradenství za účelem poučení o dopadech rodičovského konfliktu na vývoj dítěte a možnostech smírného řešení, zejména možnosti sepsání dohody o úpravě poměrů dítěte a popřípadě také o možnosti sepsání rodičovského plánu.“* Dále se vkládá slovo „také“ za slovo „rodičům“ do třetí věty tohoto paragrafu. Na závěr odstavce se přidává věta: *„Věty druhá a třetí se nepoužijí, není-li tento postup s ohledem na okolnosti případu nebo povahu věci vhodný a účelný.“* Nové znění § 474 tedy zní: *„Za účelem ochrany zájmu dítěte soud vede rodiče k nalezení smírného řešení. V rámci tohoto postupu jim před nařízením jednání uloží využít odborné poradenství za účelem poučení o dopadech rodičovského konfliktu na vývoj dítěte a možnostech smírného řešení, zejména možnosti sepsání dohody o úpravě poměrů dítěte a popřípadě také o možnosti sepsání rodičovského plánu. Soud může rodičům také uložit na dobu nejvýše 3 měsíců účast na mimosoudním smířčím nebo mediačním jednání nebo rodinné terapii, nebo jim nařídít setkání s poskytovatelem odborné pomoci, zejména odborníkem v oboru pedopsychologie. Věta druhá a třetí se nepoužijí, není-li tento postup s ohledem na okolnosti případu nebo povahu věci vhodný a účelný.“* V rámci změny tohoto paragrafu je spatřován velký potenciál alternativní možnosti řešení sporu. Soud by měl nově za těchto okolností v případech, kdy to bude možné, uložit povinnost využití

odborného poradenství. Tedy přesně s tím stejným účelem, s jakým operuje Cochemská praxe.

V současném znění odst. 1 § 475: „*Změní-li se poměry, může soud změnit rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rod rodičovské odpovědnosti nebo rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě.*“ se obdobně jako v § 909 zákona č. 89/2012, občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, slova „*může soud změnit rozhodnutí týkající se*“ nahrazují slovy: „*a nedohodnou-li se rodiče o*“ a na konec odstavce se přidává věta: „*rozhodne o tom soud i bez návrhu.*“ Nové znění příslušného paragrafu zní: „*Změní-li se poměry a nedohodnou-li se rodiče o výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti nebo rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, rozhodne o tom soud i bez návrhu.*“ V této změně se opětovně výslovně odráží připustka dohody rodičů.

4 CELKOVÝ PRŮBĚH ŘÍZENÍ

Průběh každého soudního řízení je odlišný v závislosti na subjektivitě rodinné situace i konkrétním uchopení praxe soudem, popřípadě individualitě osoby soudce, jenž ve věci rozhoduje. Už jen význam slova praxe napovídá, že se jedná o živý mechanismus, od kterého se dokonce očekává, že se bude v průběhu let proměňovat a adaptovat na aktuální podmínky a potřeby.⁷⁰ Hlavní kostra, podle které soudy zpravidla postupují, se skládá z podání návrhu, po kterém následuje schůzka s OSPODem a první jednání u soudu. V případě potřeby následuje schůzka v poradně pro rodinu a druhé soudní jednání. Za situace, kdy ani v tomto bodě nejsou rodiče schopni dospět ke vzájemné dohodě, přichází na řadu třetí, a to poslední, jednání, kterým je jednání ve věci zpravidla uzavřeno buď dohodou nebo meritorním rozhodnutím soudu. Tato kostra ovšem představuje do jisté míry pouze inspirativní postup a dává tím každému soudci možnost nastavit a napasovat průběh řízení na každý případ samostatně dle svého uvážení a na konkrétní potřeby rodiny.

4.1 Podání návrhu a schůzka s OSPODem

Jeden z rodičů nebo jiných účastníků budoucího soudního řízení (dále rodiče) podá návrh k soudu ve věci péče soudu o nezletilé, který zpravidla do jednoho až dvou měsíců od jeho podání jmenuje dítěti opatrovníka, což je zástupce dítěte (většinou z OSPODu). Následně v této lhůtě vyzve rodiče ke sdělení svých aktuálních kontaktů OSPODu a poté je předvolá k prvnímu jednání ve věci samé.

OSPOD vyzve rodiče ke společné schůzce v termínu před plánovaným prvním soudním jednáním. Pokud již rodiče předem v návrhu avizovali dohodu, projedná s nimi OSPOD její obsah. Pokud ale rodiče s návrhem na dohodu předem nepřijdou, OSPOD se snaží přivést je ke shodě a uzavření dohody. Pakliže ale rodiče nejsou této shody schopni, OSPOD jim doporučí a sjedná termín setkání s poskytovatelem odborné pomoci (POP). Může se jednat například o poradnu pro rodinu, která poskytuje sezení s psychologem.

⁷⁰ Telefonická konzultace s Mgr. Martinem Benešem, soudcem Okresního soudu v Mostě [cit. 2021-08-12].

POP na schůzce, která také proběhne ještě před plánovaným prvním řízením, informuje rodiče o průběhu soudního řízení a dopadu na dítě. V průběhu se také snaží přivést rodiče ke shodě ohledně sporných otázek.

4.2 První soudní jednání

V případě, že na jednání, které probíhá zpravidla do dvou měsíců od podání návrhu, přišli rodiče ze schůzky s OSPODem nebo POPem se vzájemnou dohodou, soud tuto dohodu projedná a je-li v zájmu nezletilého, schválí ji a tím soudní řízení pro všechny zúčastněné končí.

Jestliže se rodiče nepovedlo přimět ke shodě a následné dohodě ani na jedné schůzce s výše uvedenými profesemi, pokusí se soud v prvním kroku provést pokus o smír (ostatně tak jak to má uloženo dle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních soudních řízeních, ve znění pozdějších předpisů). V rámci Cochemské praxe to znamená, že jim většinou uloží vyhledání další odporné pomoci u POP, čímž může být např. mimosoudní mediační jednání či jiná intervence s rodiči v poradně. Následně určí termín druhého soudního jednání, na které rodiče předvolá.

4.3 Mediace či terapie u POP a druhé soudní jednání

Před druhým soudním jednáním rodiče podstoupí další odbornou pomoc či terapii u POP, kde se je všichni snaží přivést k vzájemné shodě, pochopení a následnému uzavření společné dohody o styku s dětmi.

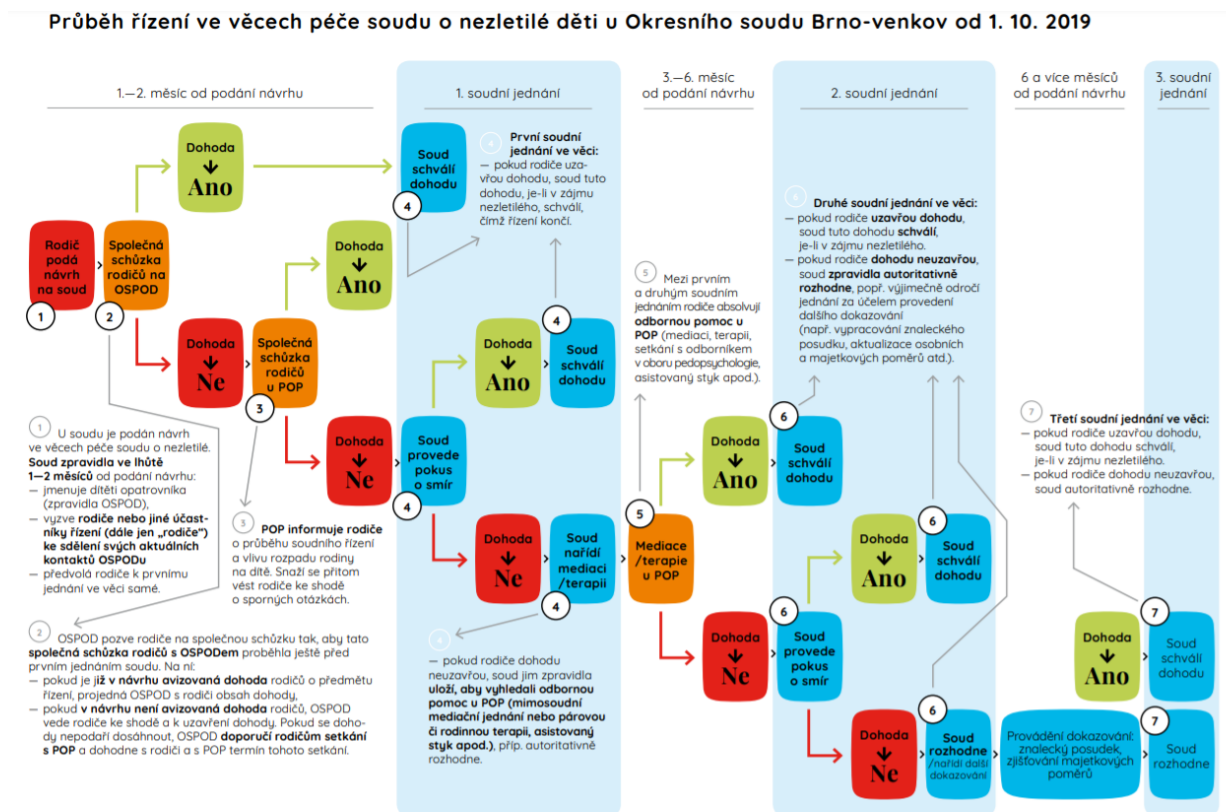
Pokud se rodiče již na jednání, které probíhá zpravidla tři až šest měsíců od podání návrhu, dostaví s dohodou, jež uzavřeli díky POP a soud tuto dohodu shledá jako adekvátní v zájmu nezletilého, schválí ji a tím soudní řízení končí.

V případě, že se ale stále nebyli schopni na dohodě shodnout, pokusí se nejprve soud provést další pokus o smír a z něho případně vzešlou dohodu schválí, pakliže je v souladu se zájmem nezletilého. Pokud z něho žádná dohoda nevzejde, soud zpravidla rozhodne nebo nařídí další dokazování a určí termín třetího soudního jednání, na které rodiče předvolá, případně může i autoritativně rozhodnout.

4.4 Další dokazování a třetí soudní jednání

Pokud soud nařídil na druhém soudním jednání další dokazování ve věci, jsou vystavovány například znalecké posudky nezletilých i rodičů nebo zjišťovány majetkové poměry. Rodiče mají ovšem stále šanci vznést společnou dohodu.

Během třetího a posledního jednání ji soud v zájmu dítěte schválí, nebo v opačném případě sám autoritativně v zájmu nezletilého rozhodne. Třetí soudní jednání, které se koná zhruba půl roku od podání návrhu, bývá během aplikace této praxe zpravidla posledním a soudní řízení ve věci péče o nezletilé tímto končí. Tento procesní postup je graficky znázorněn následujícím schématem.⁷¹

Obrázek 1: Schéma průběhu řízení ve věcech péče soudu o nezletilé u Okresního soudu Brno–venkov

⁷¹ Schéma průběhu řízení ve věcech péče soudu o nezletilé u Okresního soudu Brno–venkov [online]. 2019-01-10 [cit. 2021-03-07]. Dostupné z:

<https://www.justice.cz/documents/21849/2071499/Pr%C5%AFb%C4%9Bh+%C5%99%C3%ADzen%C3%AD+obr.pdf/93914362-8b93-483c-ad90-12b4aa26ef70>

5 POROVNÁNÍ COCHEMSKÉ PRAXE S PRAXÍ STÁVAJÍCÍ

5.1 Výhody Cochemské praxe

V žebříčku výhod Cochemské praxe stojí na předních příčkách bezpochyby efektivita řešení, kladná budoucí perspektiva rodinné situace a životnost vzniklé dohody⁷² a její celková všestranná udržitelnost, jelikož bývá oběma rodiči akceptována. I do budoucna se spolu naučí komunikovat a v případě potřebných změn v budoucnu, které se často s věkem dětí nebo změnou nějakých poměrů v rodinách obou rodičů dostaví, se budou schopni domluvit bez nutnosti opakovaných sezení u soudu. Zde je spatřována jedna z největších výhod Cochemské praxe.⁷³ Touto praxí se také znatelně zkrátí délka celého soudního řízení,⁷⁴ se kterou souvisí i snížení celkových finančních nákladů všech stran.⁷⁵

Zmenšuje se i psychický tlak na všechny účastníky soudního řízení, a to především na děti, na něž je v drtivé většině případů během opatrovnických řízení probíhajících na základě běžné praxe, vyvíjen obrovský tlak z řad rodičů či jiných rodinných příslušníků.

Jak bylo již zmíněno, mezi hlavní výhody patří bezpochyby i upřednostňování dítěte s ohledem na jeho dobro a zájmy, jelikož právě o něj se zde jedná na prvním místě a ačkoliv je spíše pasivním přihlížejícím, může být jednou či dokonce oběma stranami sporu vtahováno do rodičovského konfliktu. Tomu se snaží praxe do co možná největší míry zamezit a odvrátit tak negativní dopad rozvodového konfliktu na dítě, či ho alespoň

⁷² O Cochemské praxi: Principy Cochemské praxe. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-04-27]. Dostupné z: <https://www.cochem.cz/index.php/postup/>

⁷³ Telefonická konzultace s Lenkou Kulhánkovou, soudkyní Okresního soudu v Šumperku [cit. 2022-02-14].

⁷⁴ ÚLEHLOVÁ, Simona. *Cochemský model v aplikační praxi českých soudů*. Diplomová práce. Praha, 2019. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, katedra občanského práva. Vedoucí práce: JUDr. Alena Macková, Ph.D.

⁷⁵ *Das Cochemer Modell – die Lösung aller streitigen Trennungs – und Scheidungsfälle?* [online]. 2006 [cit. 2021-06-04]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20121018173309/http://www.maennerfragen.li/fileadmin/user_upload/pdf/215-219.pdf (německy).

maximálně zmírnit. Konflikt je tedy vnímán jako faktor ohrožující dítě a uvažování rodičů je tak přeorientováno na jeho potřeby.⁷⁶

Každý rodičovský spor je jiný, každá rodina zažívá jiné problémy a má jiná přání a potřeby, velká variabilita a individualita, která se aplikuje v řešení problémů touto praxí, se jeví jako další velice podstatná výhoda. Tento postup se snaží rodičům vrátit kompetence vyřešit jejich problém a odpovědnost za konečný výsledek⁷⁷, jedině oni sami totiž znají všechny aspekty rodinné situace a nejlépe tak dovedou vyčíst zájmy svých dětí.

Zmiňovaná praxe postupně uvádí do povědomí odborných profesí i rodičů, že opatrovnické spory nejsou a nesmí být spory válečné, ba naopak. Cochemská praxe je taktéž velice zdařilým příkladem toho, že se dá pozitivní změny a inovace určitých soudních procesů dosáhnout i bez sebemenší změny legislativy,⁷⁸ což rovněž poskytuje variabilitu samotného pojetí a aplikace v praxi, která umožňuje zařazení prvků této praxe prakticky na jakémkoliv soudu a za jakýchkoli podmínek. „*Interdisciplinární spolupráce vůbec nemusí fungovat jako oficiální propracované propojení několika oborů v rámci určité územní jednotky nebo soudního obvodu, ale stačí, že s rodiči pracují stejně smýšlející odborníci, kteří sledují zájem dítěte, vyznávají stejné zásady, snaží se dosáhnout stejného cíle.*“⁷⁹

Zároveň se v České republice nestalo, že by praxe na nějakém soudu, který se její aplikaci zavedl, kompletně selhala. „*Na Okresním soudu v Břeclavi, zavedení selhalo již v začátku, jakmile začalo opatrovnické oddělení tohoto soudu uvažovat o zavedení systému. K tomu nakonec tudíž ani nedošlo, a to pro velké pracovní zatížení soudu a nedostatek poskytovatelů odborné pomoci.*“⁸⁰ Naopak velice pozitivně se jeví skutečnost, že se aplikace povedla i v okrese Brno-venkov, kde bylo vzhledem

⁷⁶ Osobní konzultace s Mgr. Petrou Novákovou, místopředsedkyní Okresního soudu v Kladně pro opatrovnické oddělení [cit. 2021-10-02].

⁷⁷ Osobní konzultace s Markétou Novákovou, spoluzakladatelkou organizace www.cochem.cz [cit. 2021-10-02].

⁷⁸ PORADNA SPOLU. Seminář „Aplikace Cochemského modelu do praxe“ na Zámečku v Petrovicích. *Zařízení Sociálně-právní ochrany dětí SPOLU* [online]. 2019 [cit. 2021-06-04]. Dostupné z: <https://rodicespolu.cz/seminar-aplikace-cochemskeho-modelu-do-praxe-na-zamecku-v-petrovicich/>

⁷⁹ ROGALEWICZOVÁ, Romana. INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE PŘI ŘEŠENÍ RODIČOVSKÝCH KONFLIKTŮ. *Bulletin advokacie* [online]. 2018 [cit. 2021-07-31]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/interdisciplinari-spoluprace-pri-reseni-rodicovskych-konfliktu>

⁸⁰ Odpověď soudkyně X (viz příloha č. 10 této práce).

ke skutečnosti, že se jedná o okres, kde působí sedm⁸¹ OSPODů, nutné sladit spolupráci se všemi zároveň.⁸² Ani na Okresním soudu v Šumperku, kde současná aplikace praxe úplně neprosperuje, se soudci stále přes všechny překážky snaží ze všech sil o její aplikaci.⁸³

5.2 Nevýhody Cochemské praxe

Aby mohla praxe správně fungovat, je ze začátku nutné ji nastavit a ukotvit tak, aby vyhovovala všem profesím a aby byla co možná nejvíce přizpůsobena konkrétním regionálním možnostem. Nastavení všestranně vyhovujícího systému odbornými profesemi je jedna věc, jeho následné dodržování ovšem věc druhá. Je nezbytně nutné, aby si navzájem důvěřovaly a mohly se na sebe stoprocentně spolehnout.⁸⁴

Ze začátku se může však jevit přetavení všech dobře známých principů do praxe jako problematické. Takovýto problém se vyskytl i na Okresním soudu (dále OS) v Kladně, kdy se do aplikace této praxe advokáti zapojovali jen okrajově. Na následně svolané společné schůzce, ovšem vyšlo najevo, že nebyli dostatečně informováni ohledně toho, do jaké míry mohou počítat s tím, že se dá na ostatní profese v těchto záležitostech spoléhat.⁸⁵ „Schůzka s advokáty sice nevyřešila nedorozumění s advokáty v aplikaci nekonfliktního přístupu zcela, ale někteří z přítomných advokátů přijali za své, že vedení řízení nemá být sporem o dítě, ale hledáním nejlepšího řešení pro dítě, což je i strategický zájem jejich klienta – rodiče, namísto spatřování zájmu klienta v taktickém vítězství ve sporu rodičů.“⁸⁶

S tím souvisí i vytváření tlaku na rodiče k nalezení společné shody, které musí být někdy podmíněno určitou nevýhodou, která by pro jednoho z nich z následného rozsudku mohla

⁸¹ Okresní soud Brno venkov: Spolupracující OSPOD – příslušnost je určena místem trvalého pobytu dítěte. *Justice.cz* [online]. [cit. 2021-07-23]. Dostupné z:

<https://www.justice.cz/documents/21849/2071499/OSPOD.pdf/1f994f01-ed11-4fd0-b31b-d91998ed8efb>

⁸² Osobní konzultace s Markétou Novákovou, spoluzakladatelkou organizace www.cochem.cz [cit. 2021-07-23].

⁸³ Osobní konzultace s JUDr. Lenkou Kulhánkovou, soudkyní Okresního soudu v Šumperku [cit. 2021-09-13].

⁸⁴ Osobní konzultace s Markétou Novákovou, spoluzakladatelkou organizace www.cochem.cz [cit. 2021-07-23].

⁸⁵ Tamtéž.

⁸⁶ Osobní konzultace s Mgr. Petrou Novákovou, místopředsedkyní Okresního soudu v Kladně pro opatrovnické oddělení [cit. 2022-02-11].

vzejít. Pokud by všechny profese jednaly tímto způsobem a soudce by následně nejednal podle informací z předchozích konzultací s poradnami, OSPODem či mediátory, byla by jejich předchozí snaha zcela zbytečná.⁸⁷ Proto vyžaduje aplikace Cochemské praxe pravidelné schůzky těchto profesí a jejich otevřenou komunikaci.⁸⁸

S tím související dobrovolnost, na které je praxe postavena, není rovněž možné ustanovit v rámci zákona už jen z podstaty věci. Všechny strany řízení vstupují do jednání zcela dobrovolně, ať už jde o všechny odborné profese či rodiče. Tato dobrovolnost má nepochybně velkou výhodu, pokud vše funguje tak, jak by mělo a všem profesím je umožněno řádně spolupracovat. Problém ovšem nastává v případě, že není některá profese schopná nebo ochotna z jakýchkoliv důvodů poskytnout svoji službu, není v moci žádného orgánu ji jakkoliv vynutit. Ačkoliv byla všemi profesemi dohodnuta úmluva, vše je čistě na domluvě a lidské ochotě. Ze strany rodičů může samozřejmě nastat problém ohledně tlaku, který je na ně ze všech stran vyvíjen. Následně záleží na tom, jak se s tímto tlakem vypořádají. Pod hrozbou následného znevýhodnění v soudním sporu, kterým si je metoda určitým způsobem snaží pojistit,⁸⁹ se jejich spolupráce stane obvykle dobrovolnou,⁹⁰ být tomu tak ovšem vůbec nemusí.

Není reálně možné ho aplikovat na všechny případy, ačkoliv by to bylo ideální. Vzhledem k rozmanitosti a individualitě každého z nich zde výjimka potvrzuje pravidlo. Dle Mgr. Petry Novákové nelze ponechat úpravu záležitostí dítěte na dohodě rodičů, když rodiče jsou nekompetentními rodiči, svou péčí, nebo spíše absencí péče ohrožující dítě a nemají nad věcí náhled (závislosti rodičů, psychiatrické poruchy, onemocnění, asociální chování často v intenzitě postižitelné přestupkovým a trestním právem). Shrnuto, jde-li o ohrožené dítě dle § 6 zákona 395/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dítěte, ve znění pozdějších předpisů, je většinou v zájmu dítěte vrchnostenské rozhodnutí soudu.

⁸⁷ Osobní konzultace s JUDr. Lenkou Kulhánkovou, soudkyní Okresního soudu v Šumperku [cit. 2021-06-15].

⁸⁸ Osobní konzultace s Mgr. Petrou Novákovou, místopředsedkyní Okresního soudu v Kladně pro opatrovnické oddělení [cit. 2021-06-15].

⁸⁹ JUDr. Martina Mikolajczyková, 2019, *Cochemská praxe*, YouTube video. [2021-05-08]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=XbAR8qshZd0>

⁹⁰ ÚLEHLOVÁ, Simona. *Cochemský model v aplikační praxi českých soudů*. Diplomová práce. Praha, 2019. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, katedra občanského práva. Vedoucí práce: JUDr. Alena Macková, Ph.D. s. 12.

Není na místě vést rodiče k dohodě, když jeden z nich není zjevně v rovném postavení s druhým, zpravidla v důsledku přítomnosti domácího násilí.⁹¹

Z hlediska všech rodinně právních soudních sporů nejsou v české justici u právních zástupců jednotlivých stran vyžadovány žádné zvláštní kompetenční předpoklady či kvalifikace se specializací na opatrovnická řízení. Tato skutečnost může způsobit určitá nedorozumění při řešení sporů. Právní zástupci nemají taktéž z hlediska finančního ohodnocení žádnou motivaci k uzavírání smířčích řešení, jako je tomu například v Německu. Stává se, že ačkoliv jsou s celou situací obeznámeni a do praxe začleněni, nemusí v první řadě hájit zájmy dítěte, nýbrž svého klienta, jehož „vítězství“ následně považují z části i za to své.

5.3 Výhody dosavadní soudní praxe

Dosavadní soudní praxe má jednoznačnou výhodu v šíři spektra své aplikovatelnosti. Jelikož je s ní náš současný justiční systém obstojně seznámen a zvyklý pracovat už delší dobu, je naprosto vyloučeno, že by se pomocí ní nějaký spor nedal vyřešit.

Ačkoliv i Cochemská praxe počítá v krajních případech s konečným autoritativním rozhodnutím soudu, snaží se mu ale všemi možnými způsoby předejít, jelikož kvůli nim pak celá metoda postrádá smysl. V určitých specifických a komplikovaných případech je ovšem časově, finančně i s ohledem na psychickou stránku účastníků mnohem výhodnější a lepší dosáhnout tohoto autoritativního rozhodnutí co nejjednodušeji, a tedy za vyřešení konfliktu pomocí principu dosavadní praxe. K takovému rozhodnutí dochází v případech, že nejsou rodiče ani přes veškerou snahu zapojených profesí během společných sezení a terapií schopni nalézt shodu.

5.4 Nevýhody dosavadní soudní praxe

V dosavadně soudně využívané praxi se rodičovskými konflikty zabývají jednotlivé odborné profese odděleně a prakticky nezávisle na sobě. Na první místo je stavěna nikoli pozice dětí, ale jejich rodičů, respektive jednoho z nich. Ten, kterého např. soudně

⁹¹ Příloha č. 3: Aplikace a současné překážky Cochemského modelu – dotazník zaznamenávající odpovědi Mgr. Petry Novákové (místopředsedkyně pro občanskoprávní úsek OS v Kladně) [cit. 2021-05-07].

pověřený znalec určil za „lepšího“, má v určitém ohledu vyhráno, jelikož pozice toho druhého „horšího“ vede k jeho horšímu postavení v řízení a následném podílení se na výchově.⁹² Situace, kdy nemá rodič, který chce o své dítě nadále pečovat a vychovávat ho, prakticky jinou šanci než obhajovat své rodičovské a „způsobilostní“ schopnosti, aby ze srovnání se svým „protivníkem“ před soudem v souboji o děti vyšel jako ten „lepší“, východisko smírného řešení už skoro ani nenabízí.⁹³

Z hlediska dětí je toto běžně praktikované diferencování rodičů ale v naprosté většině případů jedním z nejhorsích řešení celé situace, protože ony samy si otázku, který rodič je „lepší“ a který ten „horší“, vůbec nepokládají. Mohou mít, a někdy dokonce i mají, jisté preference, ale jejich přáním přesto zůstává zachovat si co možná největší kontakt a vztah s oběma.

Stávající soudní praxe v České republice je hodně postavená na stereotypech a premisách, přičemž spory o děti končí ve valné většině „vítězstvím“ jednoho z rodičů – v 90 % případů se jedná o matky.⁹⁴ Tento fakt bývá ovšem často mylně prezentován a omlouván nezájmem ze strany otců o vychovávání svých dětí. Ty pak končí ve výlučné péči matek, často bez ohledu na individuální aspekty rodinné situace. Druhému rodiči, resp. otci, je přiděleno právo dítě vídat jen velmi zřídka, či ho dokonce jen navštěvovat.⁹⁵

Vyostřující se konflikty během poslední doby jsou alarmující především proto, že jsou někteří rodiče schopni podstoupit a využít takřka jakýkoliv způsob a veškeré právní instituty k tomu, aby dosáhli svého „vítězství“. Tím pádem, aby do co možná největší zbavili druhého rodiče možnosti podílení se na výchově a maximálně mu znemožnili styk s dětmi. V těchto případech hrají roli především spory rodičů, kteří chtějí, aby

⁹² RUDOLPH, Jürgen. *Ty jsi moje dítě: „Cochemská praxe“ – cesty k lidštějšímu rodinnému právu*. Praha: MHMP, 2010, 79 s. ISBN 987-80-254-8250-6 s. 53.

⁹³ Co je Cochemská praxe – nenechte o dětech rozhodovat cizí lidi. *Klub svobodných matek* [online]. 2018-11-01 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://www.klubsvobodnychmatek.cz/co-je-cochemska-praxe---nenechte-o-detech-rozhodovat-cizi-lidi/A_467?gclid=Cj0KCQjwPaCBhDkARIsAISZN7SR5_R0us79sX668BRU6oi7H9W9yNIA3mbqnLkM4jFQvWxUQZuJLYIaAI-5EALw_wcB

⁹⁴ HODINA, Aleš. Cochem, nebo „co chcem“? *Cochem.cz* [online]. 2019-04-09 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://stridavka.cz/cochem-nebo-co-chcem/>

⁹⁵ TEYBER, Edward. *Děti a rozvod: Jak pomoci dětem vyrovnat se s rozvodem rodičů*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, ©2007. 227 s. ISBN 978-80-7255-163-7, s. 93.

na to ten druhý nějak „doplatil“.⁹⁶ Snaží se mu pod záminkou jejich řešení mstít, protože jsou si vědomi toho, že je přes děti nejvíce zranitelný. Jak míní Matějček (2017) „*Je psychologicky velice zajímavé, ale lidsky velice bolestné sledovat, jak v takovém případě docela řádní a hodní lidé dovedou všechnu svou inteligenci zapřáhnout do služeb skrytého nebo otevřeného boje proti tomu „druhému“ a jak rafinovaných forem tento boj může nabýt.*“⁹⁷ Zájem a dobro dítěte spatřuje v takovýchto konfliktech klesající tendenci a jako hlavní cíl se jeví především pocit „vítězství a zadostiučinění“ při zdánlivém vyřešení vzájemných sporů. Mezi ně patří v první řadě majetkoprávní spory nebo křivdy z minulosti. Pojem „právo dítěte“ pak často hraničí s pojmem „právo na dítě“ a soudní řízení nabývá zcela jiného smyslu a následně i průběhu, než by mělo.⁹⁸

Sporné konflikty řešené podle principů běžné soudní praxe končí v naprosto drtivé většině případů autoritativním rozhodnutím soudu, které bývá mnohdy ještě jednostranně přikloněno k jednomu z rodičů. Těmito soudními rozhodnutími se sice možná vyřeší akutní momentální problémy, ale v rámci vzájemného budoucího fungování se tato metoda jeví vcelku neprakticky. Především proto, že s autoritativním soudním rozsudkem jeden rodič často v zásadě nesouhlasí. Tento nesouhlas může následně vést k opakovanému odvolávání a prodloužení celého sporu. Nehledě na to, že se tím i značně zvyšují finanční náklady jak ze strany státu, tak ze strany rodičů.

„Rodiče a často i jejich advokáti při soudních sporech o děti relativně často volí konfliktní strategii, kdy se snaží přesvědčit soud, že právě ten druhý rodič je ten špatný vychovatel, neboť se domnívají (a část předcházející soudní praxe je v tom zřejmě utvrzuje), že právě to je ten nejlepší způsob, jak získat dítě do své péče a jak druhého rodiče ze života dítěte co nejvíce vyloučit. Jinými slovy soudní řízení v rodinných věcech se vede často formou sporu, kde se zdá být výhodné druhého rodiče porazit, což však v rodinných věcech není vhodné. Rodinné právo totiž ve své podstatě není klasickým přísným právem, ale je spíše jedním velkým rancem emocí, které je spíše v citlivé době partnerského rozchodu potřeba umět zpracovat a nasměrovat je vhodným směrem – tj. tak, aby dítě mělo o vše postaráno nejenom z materiálního hlediska, ale také aby mělo klid na to vyrůst v dospělého člověka,

⁹⁶ MATĚJČEK, Zdeněk. *Rodiče a děti*. Třetí, upravené vydání (ve Vyšehradu první). Praha: Vyšehrad, 2017. 353 s. ISBN 978-80-7429-797-7, s. 40.

⁹⁷ Tamtéž, s. 339.

⁹⁸ RUDOLPH, Jürgen. *Ty jsi moje dítě: „Cochemská praxe“ – cesty k lidštějšímu rodinnému právu*. Praha: MHMP, 2010, 79 s. ISBN 987-80-254-8250-6 s. 20.

který bude pro společnost přínosem a nebude ve svém dalším životě zatížený selháním svých rodičů více než je nutné.“⁹⁹

Za zcela jisté se dá považovat ohrožení zdravého osobnostního vývoje dítěte vzhledem k případnému rodinnému rozvratu. Na základě závěrů Matějčkových a Dytrychových studií z roku 2002 neexistuje věk, ve kterém by dítě rozvratem rodiny netrpělo.¹⁰⁰ Rozdíly jsou viditelné pouze v odlišných reakcích z hlediska věkově různých období vývoje osobnosti nebo pohlaví. Na celkové dopady má značný vliv i složitost a délka procesu rozpadu rodiny, které se zcela přirozeně na prohlubování těchto faktorů zhoršují.¹⁰¹ Běžná soudní praxe se také vyznačuje časovou náročností a s ní spojenými většími finančními náklady soudních řízení.

⁹⁹ Osobní konzultace s JUDr. Jaroslavem Lockenbauerem, soudcem Okresního soudu v Kladně [cit. 2022-01-25].

¹⁰⁰ MATĚJČEK, Zdeněk a Zdeněk DYTRYCH. *Děti, rodina a stres: Vybrané kapitoly z prevence psychické zátěže u dětí*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Psychiatrické centrum Praha v nakl. Galén, 1994. 214 s. ISBN 80-85824-06-X, s. 134.

¹⁰¹ TRAMPOTOVÁ, Olga. Dítě jako zbraň. *Psychologie.cz* [online]. 2011-02-07 [cit. 2021-06-09]. Dostupné z: <https://psychologie.cz/dite-jako-zbran/>

II. Praktická část

6 METODOLOGIE

Metody, kterými byla zpracována praktická část této práce, jsou následující:

- 1) strukturovaný dotazník,
- 2) konzultace nad problematikou,
- 3) metoda sněhové koule,
- 4) akční výzkum v terénu,
- 5) metoda zakotvené teorie,
- 6) analýza,
- 7) syntéza,
- 8) komparace.

Strukturovaný dotazník je forma sběru dat, kdy je respondentovi předložen předem připravený soubor otázek, které jsou seřazeny podle určité struktury. Tato metoda je písemná. V rámci této práce byla použita otevřená forma dotazníku – otázky byly kladeny takovou formou, aby na ně respondenti odpovídali svými slovy a do větší hloubky.¹⁰²

Konzultace nad problematikou je forma sběru dat, která je založena na osobním, telefonickém či jiném rozhovoru s respondentem. Tento rozhovor má určitou osnovu a strukturu, která je ovšem variabilnější než struktura u výše zmíněného dotazníku, což umožňuje proniknutí do hloubky projednávané problematiky.

Metoda sněhové koule, nebo také řetězová metoda, spočívá v prvotním vyhledání jedince nebo skupiny jedinců, kteří vykazují potřebné znaky. Tento jedinec či jedinci poskytnou následně na základě zjišťovaných informací kontakty na další jedince, kteří obdobné

¹⁰² JUŘENÍKOVÁ, Petra. Kvantitativní výzkum. *MUNI: Metodika ke zpracování závěrečné práce* [online]. 2019 [cit. 2021-11-23]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/lf/js19/metodika_zp/web/pages/07-kvantitativni.html

zjišťované znaky rovněž vykazují. Od nich mohou být posléze zjištěny kontakty na další možné vyhovující jedince.¹⁰³

Akční výzkum v terénu je metoda aplikovaného výzkumu, který spočívá ve shromažďování dat v autentickém prostředí. Tato data jsou shromažďována za účelem vědeckého posouzení předem stanovených výzkumných otázek a příslušných hypotéz. Cílem tohoto zkoumání je ověření předem známé teorie či vytvoření teorie zcela nové.¹⁰⁴

Metoda zakotvené teorie zkoumá a porovnává výzkumné subjekty, přičemž identifikuje jejich společné a rozdílné znaky. Cílem zakotvené teorie je pomocí interpretace a zkoumání sesbíraných dat aktualizovat a zpřesnit nějakou již známou teorii či vytvořit novou.¹⁰⁵

Analýza je metoda, která je založená na rozložení celku na dílčí části. Zkoumá složitější skutečnosti tak, že je rozloží na jednodušší celky. Tyto celky pak mohou být zkoumány odděleně.¹⁰⁶ Z části byla použita metoda SWOT analýzy, která zkoumá silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby problematiky. Z této části metody byly analyzovány hlavně negativní stránky problematiky (tedy slabé stránky a hrozby), aby mohla být nalezena jejich příčina a díky ní byl umožněn vznik návrhu na protiopatření.¹⁰⁷

Syntéza je opakem analýzy. To znamená, že skládá jednotlivé dílčí části do složitějšího celku. Syntéza umožňuje zkoumat danou problematiku jakožto jeden celek. Cílem je

¹⁰³ ŘEHÁK, Jan. Výběr metodou sněhové koule. *Sociologická encyklopedie: Sociologický ústav AV ČR* [online]. 2018-03-09 [cit. 2021-11-23]. Dostupné z:

https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Výběr_metodou_sněhové_koule

¹⁰⁴ MERTOŮVÁ, Petra. Mezioborová praktická studia: Příprava a realizace terénního výzkumu. *Masarykova univerzita* [online]. Brno, 2014 [cit. 2022-01-23]. Dostupné z:

https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/131182/Books_2010_2019_058-2014-1_10.pdf

¹⁰⁵ ŘIHÁČEK, Tomáš a Roman HYTYCH. Metoda zakotvené teorie. In Tomáš Řiháček, Ivo Čermák, Roman Hytych. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: MUNI Press, 2013. s. 44-74.

¹⁰⁶ BERKA, Karel. Analýza a syntéza. *Sociologická encyklopedie: Sociologický ústav AV ČR* [online]. 2017-12-11 [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Analýza_a_syntéza

¹⁰⁷ DANĚL, Roman. Analýza [online]. [cit. 2021-11-24]. Dostupné z:

<http://homel.vsb.cz/~dan11/aps/texty/Danel%20-%20APS%20-%20Analyza.pdf>

docílit postupu, který vede k obecným shrnujícím poznatkům, které jsou aplikovatelné na širší spektrum zkoumaných subjektů.¹⁰⁸

Metoda komparace spočívá ve srovnávání zjištěných jevů. Hledá podobnosti a odlišnosti, na jejichž základě utřídí získané poznatky.¹⁰⁹ Zaměřuje se mimo jiné na hledání vzájemných kauzalit a snaží se nalézt souvislosti mezi jevy jakožto celky.¹¹⁰

6.1 Design výzkumu

Na základě předem stanoveného výzkumného cíle, výzkumných otázek a výzkumných tezí byl sestaven dotazník. Jeho obsah byl sestaven s ohledem na informace a znalosti získané v oblasti aplikace Cochemské praxe. Výzkumný vzorek se skládá z jedenácti respondentů – soudců opatrovnických soudů napříč celou Českou republikou, kteří mají zkušenosti se zaváděním Cochemské praxe a její další aplikací. Zkoumaným subjektem je tudíž samotný okresní či obvodní soud, na jehož půdě příslušný soudce působí. Za další respondentku, která je postavena de facto mimo tuto hlavní skupinu dotazovaných, je Markéta Nováková, která má bohaté zkušenosti se zaváděním a koordinováním praxe na území celé České republiky, a to především jako mimosoudní činitel. Její odpovědi nejsou tudíž započítány do celkového výzkumného vzorku, nýbrž jim dodávají celorepublikový rámec a poskytují pohled z druhé strany.

Respondenti byli osloveni formou emailu s dotazníkem. Byli sháněni na základě předešlých znalostí a rovněž tzv. metodou sněhové koule, která umožňuje dostat se přes prvotní zkoumaný subjekt k dalším jedincům vykazujícím obdobné znaky. Díky této metodě byly získány kontakty na další jednotlivé soudce, kteří se Cochemskou praxí zabývají. Dotazník, který byl respondentům rozposlán, se skládal z jedenácti položek (příloha č. 2). Emaily byly adresovány osobně respondentům, či podatelně soudu,

¹⁰⁸ BERKA, Karel. Analýza a syntéza. *Sociologická encyklopedie: Sociologický ústav AV ČR* [online]. 2017-12-11 [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Analýza_a_syntéza

¹⁰⁹ VODÁKOVÁ, Alena. Komparace. *Sociologická encyklopedie: Sociologický ústav AV ČR* [online]. 2017-12-11 [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Komparace>

¹¹⁰ LINHART, Jiří a Alena VODÁKOVÁ. Metoda srovnávací. *Sociologická encyklopedie: Sociologický ústav AV ČR* [online]. 2017-12-11 [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Metoda_srovnávac%C3%AD

na kterém působí. Návratnost dotazníků byla 64,7 %. V rámci šetření nastaly tři výsledné způsoby reakce na podnět způsobený dotazníkem:

- a) písemně vyplněné dotazníky,
- b) písemně vyplněné dotazníky spojené s osobní konzultací,
- c) osobní konzultace.

V rámci podnětu vyvolaných dotazníky byla návratnost z 77,8 % v písemné podobě. Výsledkem zbylých žádostí byla osobní či telefonická konzultace nad rozebíranou problematikou, která vyplněný dotazník buď upřesňovala, či jej zcela nahrazovala. Data z dotazníků a konzultací byla sbírána v době od května 2021 do září 2021.

Zjištěná data byla nejprve zpracována kvalitativní metodou zakotvené teorie, která zkoumá a porovnává výzkumné subjekty, přičemž identifikuje jejich společné a rozdílné znaky. Cílem zakotvené teorie je pomocí interpretace a zkoumání sesbíraných dat aktualizovat a zpřesnit nějakou již známou teorii či vytvořit novou. Dále byla zanalyzovaná data mírně zkvantifikována. To proto, aby bylo možné matematicky vyjádřit a procentuálně porovnat předem kvalitativně odvozené závěry. Cílem kvantifikace kvalitativních dat bylo především vytvoření statistické analýzy za účelem zviditelnění a zobecnění jednotlivých společných znaků zkoumaných subjektů.¹¹¹ V tomto případě byla data na základě závěrů zjištění kvalitativní metody rozdělena do několika kategorií, které odpovídaly společným či velice obdobným znakům, jež se vyskytly u většího počtu zkoumaných subjektů.

Metoda zakotvené teorie spočívá především ve systematickém shromažďování údajů o zkoumané problematice a následné analýze získaných informací. Zkoumání bylo postaveno na údajích získaných v dotaznících či během konzultací a na dvou soudech (na OS v Šumperku a OS v Kladně) ještě pomocí akčního výzkumu v terénu, který byl založen na získání informací, jež odpovídaly struktuře otázek uvedených v dotazníku.

Prvním krokem v analýze dat bylo strukturované přepsání jistěných informací a následné hledání společných úseků nesoucích informaci ve vztahu k výzkumné otázce.¹¹²

¹¹¹ STRAUSS, Anselm, L. a Juliet CORBIN. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Vyd. 1. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. 196 s. SCAN; 2. s. 10-16.

¹¹² ŘIHÁČEK, Tomáš a Roman HYTYCH. *Metoda zakotvené teorie*. In Tomáš Řiháček, Ivo Čermák, Roman Hytych. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: MUNI Press, 2013. s. 44-74.

Následně byly na základě nalezených společných znaků vytvořeny tabulky, do kterých byla zjištěná data z jednotlivých soudů zanesena. Tím došlo k mírné kvantifikaci dat, co se překážek s Cochemskou praxí týče. Díky tomu vzešly na povrch informace, které jsou považovány za cenné především ve vztahu k možným plošnějším řešením vyzkoumaných problémů, se kterými se jednotlivé soudy potýkají.

Práce se zabývá rozebíráním informací poskytnutých od konkrétních osob soudců, resp. konkrétních soudů. Vzhledem k tomu musely být veškeré informace, jež vzešly na povrch na základě těchto podnětů, osobami soudců autorizačně schváleny ke zveřejnění. Autorizace byly poskytnuty prostřednictvím emailu či zasláním vyplněného formuláře. (viz příloha č. 11)

7 ANALÝZA PŘEKÁŽEK COCHEMKSÉ PRAXE V ČR

Praktická část práce je zaměřena především na zjišťování překážek a úskalí praxe, tedy přesněji řečeno na to, co nefunguje a zjistit případné podobnosti či odlišnosti na jednotlivých soudech. Poukázání na pozitivní dopady praxe by se sice mohlo jevit jako užitečná možnost k propagaci praxe, pro zlepšení či eliminování problémů však vcelku neúčinná a tím pádem prakticky nepodstatná. Cílem bylo podkrýt tuto problematiku a pokusit se najít řešení, kterými by se daly problémy eliminovat. Pozitivní dopady praxe jsou v praktické části posuzovány i s ohledem na část teoretickou v podstatě jako samozřejmé. Taktéž je možno vnímat jako mnohem důležitější nejprve eliminovat, respektive alespoň zmenšit problémy, se kterými se soudy potýkají, než poukazovat na v současnosti funkční části zmiňovaného systému. Ty se následným zlepšením průběhů řízení na základě vymizení problémů mohou automaticky zkvalitnit a začít i samy o sobě dávat větší smysl.

Získané informace pochází od samotných soudců. Část z nich se zakládá na vyplněném dotazníku (viz přílohy), který byl pro účely práce vyplněn. Druhá část se zakládá na informacích, které byly zjištěny během osobních či telefonických konzultací s příslušnými soudci.

V rámci tohoto podrobného zkoumání se zapojilo celkem 9 okresních či obvodních soudů České republiky, u kterých byly tyto konkrétní prvotní i současné překážky v aplikaci praxe zkoumány a následně analyzovány. Informace níže popsané vychází z dotazníků (viz přílohy) či konzultací, které byli soudci příslušných soudů ochotni za účelem výzkumu poskytnout.

7.1 Okresní soud Brno–venkov

Okresní soud Brno-venkov (příloha č. 9) začal s přípravnými pracemi k zavedení Cochemské praxe (dále CP) ke konci roku 2018. Tato přípravná fáze vyvrcholila v říjnu 2019, kdy byla CP plně uvedena do provozu. K rozhodnutí o zavedení dospěli soudci opatrovnického oddělení z důvodu snahy o poskytování odborné pomoci účastníkům při řešení rodičovských sporů. Impulzem k úvahám soudců o zavedení CP byl podnět

ze strany OSPODů, které ji soudu nabídly ke zvážení. Prvotní překážkou se stalo navazování kontaktů ohledně spolupráce s rodinnými poradnami a odbornými zařízeními. Situaci ale vyřešily tzv. síťačky, pracovní síly financované grantem Ministerstva práce a sociálních věcí, které zprostředkovaly navázání spolupráce. Následovalo etablování a přizpůsobení CP na konkrétní podmínky soudu v podobě společných jednání a vytváření potřebné dokumentace, doporučení a ostatních potřebných materiálů ohledně zmiňované CP.

Co zde CP momentálně brání, je začínající přetíženost poraden, které navíc nemají dostatečnou finanční jistotu vzhledem k tomu, že se jejich odměna odvíjí od financí získaných z neziskových organizací.

Ačkoliv vyžaduje zavedení celého systému hodně času a snahy, jsou tyto prvotní nepřijemnosti vnímány jako investice do budoucna, která se při dobrém nastavení celé CP vrátí. V případě dobrého nastavení CP jsou v ní spatřována především pozitiva, která převažují nad negativy. Především v tom, že umožňuje to, aby se dostalo odborné pomoci těm, kteří to skutečně potřebují. Tedy dětem, které tak nebudou zatíženy rodičovským konfliktem více, než to situace bezprostředně vyžaduje. Bonusem do budoucna by měla být menší zátěž na soud v opatrovnických věcech, kterou umožní udržitelnost dohody rodičů. To znamená, že se jednotlivé případy nebudou opakovaně vracet na soud a tím jej opětne zatěžovat.

Rozšíření CP do dalších soudních obvodů brání především nedostupnost služeb odborných zařízení, která se v některých menších městech nevyskytují a je tedy nutné je tam nejdříve vybudovat, aby měl soud s kým spolupracovat.

7.2 Okresní soud v Děčíně

Na Okresním soudu v Děčíně (příloha č. 5) aplikace Cochemské praxe momentálně probíhá. Jedná se o snahu zařadit částečně upravený model přizpůsobený podmínkám okresu Děčín, a to za pomoci interdisciplinární spolupráce. Prozatím se zde potýkali spíše s překážkami ohledně samotného prvotního přesvědčování jednotlivých profesí. Konkrétně pracovníků OSPODu, poraden pro rodinu i některých soudců, aby se s nimi do CP zapojili. V rámci současné aplikace se potýkají především s časovými problémy,

jež vycházejí z velkého náporu opatrovnických sporů, které na Okresní soud do Děčína míří. Další překážky prozatím zaznamenány nebyly, teprve až čas ukáže.

7.3 Okresní soud v Chrudimi

Na Okresním soudu v Chrudimi (příloha č. 6) se s principem Cochemské praxe setkala respondentka poprvé prostřednictvím médií v roce 2017, kde byl ohledně ní publikován rozhovor se soudci. V návaznosti na to byl vytvořen interdisciplinární realizační tým, se kterým následovaly semináře a přednášky o zmiňované praxi realizované Justiční akademií. Těch se společně s chrudimskými soudci účastnilo i několik dalších pilotních soudů České republiky. Následovalo zkušební aplikování CP a na začátku roku 2018 došlo k jejímu systémovému zavedení.

Nejzásadnější překážkou, která tento soud v rámci zavádění CP potkala, byla nutná změna přemýšlení nad věcí samotnou. Bylo na každém jednotlivci, aby si sám za sebe urovnal priority a do určité míry přestavil žebříček hodnot tak, aby vyhovovaly principům CP. Jednalo se především o odklonění se od pocitu, že soudce sám nejlépe ví, co je pro dítě nejlepší. A naopak přiklonit se k takovému smýšlení, že s touto informací nejlépe dokážou disponovat rodiče, a právě oni jsou těmi, kteří by tyto informace měli být schopni soudu zprostředkovat. Technické věci jako jednání na úřadu práce, krajském úřadu či s neziskovými organizacemi za překážky v aplikaci CP jsou považovány za prakticky nevýznamné.

Momentálně, po téměř čtyřech letech aplikace CP, se vyskytly komplikace kvůli změně vedení soudu, které není této myšlence zcela nakloněno a někteří opatrovníčtí soudci tento systém sami odmítají. OS v Chrudimi se také v současnosti potýká s určitou nespoluprací advokátů, kteří nejednají úplně v rámci CP a snaží se i při rodičovské shodě vytvořit spor, kterým docílí jednostranného vítězství svého klienta.

7.4 Okresní soud v Kladně

Okresní soud v Kladně (viz osobní rozhovor s Mgr. Petrou Novákovou a JUDr. Jaroslavem Lockenbauerem) jsem na základě navázání kontaktu s jeho místopředsedkyní pro občanskoprávní úsek Mgr. Petrou Novákovou navštívila dne 14.6.2021. Tento soud byl třetím v republice, který začal s aplikací Cochemské praxe. V návaznosti na tuto

konzultaci jsem navštívila jedno soudní jednání a poté měla možnost osobní konzultace i se soudcem občanskoprávního úseku JUDr. Jaroslavem Lockenbauerem, který mu předsedal.

Na kladenském okresním soudu sahá historie aplikace CP do roku 2016. Ovšem ještě před samotnou aplikací se soudce JUDr. Jaroslav Lockenbauer snažil během svých jednání o co nejsmírnější průběh a konečnou dohodu rodičů. Už tento neoficiální rámec aplikace CP začal přinášet určité pozitivní výsledky. Jím předsedaná soudní jednání se v porovnání s ostatními případy, která řešili jiní soudci na příslušném soudu, vykazovala lepší schopností výsledné rodičovské dohody. Sám si začal všimnout, že se dohody daří lépe uzavírat, když se jednání účastní tytéž konkrétní pracovnice OSPODu, které měly s rodiči již před soudním projednáváním možnost osobního kontaktu.

Soudci, kteří soudí tuto opatrovnickou oblast a byli ovlivněni problematikou předchozích typů kauz, které jim byly dříve v rámci přerozdělování agendy přiděleny (např. trestním právem a nyní jim byla přidělena opatrovnická agenda), byli v jejich předchozí působnosti zvyklí pracovat s přesnými zněními právních norem. Ty se ovšem v opatrovnické problematice odlišují především tím, že nejsou tak striktní a umožňují tak soudci větší subjektivní vstup do celého případu. Právě v tomto ohledu umožňuje občanský zákoník větší variabilitu uchopení souzené problematiky. Díky tomu JUDr. Lockenbauer a další soudci napříč celou Českou republikou dokázali včasně předběhnout celou CP.

Pozitivní skutečnosti, které během svých jednání spatřoval, ho přivedly k tomu, že se o spolupráci s OSPODem začal zajímat více. V průběhu pátrání narazil na myšlenky Cochemské praxe a následně na Markétu Novákovou, mentorku a spoluzakladatelku projektu Cochem.cz, což je organizace, která cílí na zavedení Cochemské praxe jako standardního postupu při řešení rodičovských sporů. Jednalo se především o jeho osobní iniciativu převést představu o smírnějším řešení konfliktů do oficiálního rámce soudní praxe a zakotvit ji.

Markéta Nováková byla prakticky ve stejném časovém horizontu už v kontaktu s Mgr. Vladimírem Polákem, který s oficiálním zaváděním zmiňované praxe také začínal. Na podzim 2016 proběhla společná schůzka na OS v Kladně, kde došlo k seznámení soudců s principy Cochemské praxe. Následně bylo rozhodnuto o tom, že soudci budou

v opatrovnických věcech postupovat podle principů praxe, jež přizpůsobí lokálním podmínkám a možnostem. V prosinci téhož roku byl poté ve víře navázání užší spolupráce osloven OSPOD a známí poskytovatelé psychologických služeb. Na základě podnětů, převzatých od OS v Novém Jičíně se stal OS v Kladně třetím soudem v republice, který začal CP praktikovat.

Na začátku aplikace bylo největší komplikací přesvědčit k CP i další opatrovnické soudce. Aplikace CP čelila v nedávném období překážkám především z důvodu koronavirové situace, která způsobila výpadky ve spolupráci mezi profesemi v důsledku omezeného provozu. Nejednalo se tedy o překážky způsobené jejím špatným nastavením či neochotou profesí ke spolupráci jako spíše o technické znemožnění. Z toho důvodu byl soud nucen převzít větší část praxe a během jednání do jisté míry vyselektovat ty případy, u kterých je nezbytná další terapie v poradně pro rodinu a ty, u nichž by se dala očekávat dohoda či je dokonce už předem avizována. Ty pak z kapacitních důvodů do poradny posílány nebyly.¹¹³

7.5 Okresní soud v Mladé Boleslavi

U Okresního soudu v Mladé Boleslavi (příloha č. 7) začali Cochemskou praxí plně aplikovat přibližně od října roku 2019. Již od druhé poloviny roku se zde díky projektu spolku Cochem.cz konaly pravidelné měsíční schůzky pod vedením Mgr. Markéty Novákové, která zde výrazně dopomohla zavedení zmiňované praxe. I na tomto soudu byla praxe pojata, jako naprostá většina soudů, svým způsobem tak, aby byla aplikovatelná s ohledem na regionální podmínky a možnosti. Opatrovnický soudce Mgr. Jan Czernin, který na OS v Mladé Boleslavi působí, se s CP setkal už po přelomu tisíciletí, kdy také on sám začínal vést svou agendu, přesněji v roce 2006. Měl tehdy možnost zúčastnit se představení modelu Dr. Rudolphem, zakladatelem praxe. Již od té doby vnímal tyto opatrovnické spory jako záležitost, kde by se měla uplatňovat mediace.

¹¹³ Osobní konzultace s Mgr. Petrou Novákovou, místopředsedkyní Okresního soudu v Kladně pro opatrovnické oddělení [cit. 2021-06-15].

Počáteční překážky v aplikaci praxe nebyly na zdejším soudu v podstatě zaznamenány. Časem se dostavila určitá nevole ze strany OSPODu při požadavcích, aby s rodiči pracovaly podle určitých zásad Cochemské praxe. Nejednalo se však o nic zásadního.

Nevýhodou se stává i to, že účastníky řízení může zastupovat jakýkoliv advokát. Ze zákona není třeba, aby je zastupoval specialista na rodinné právo. Z konstatování soudců vyplývá, že někteří advokáti nemají do jisté míry pro CP pochopení, takže vedou řízení striktně jako sporné civilní řízení a nejsou nakloněni hledání společného řešení v zájmu dítěte. Aktuální překážky jsou spatřovány v koronavirové situaci, která zamezila konání společných schůzek zúčastněných institucí. Obnova jejich opětovnému zavedení je již ale v procesu.

Jako hlavní úskalí v rozšiřování praxe je spatřována neochota učit se nové postupy a „strach z něčeho nového“. Plošnému zavedení CP by mohlo pomoci pokračování seminářů pro opatrovnické soudce. Dále by se dalo využít i nějakých společných schůzek těchto soudců, kde by měli možnost společně sdílet poznatky z praxe. Výrazně přispět by mohlo i větší zasazení praxe do procesních norem, jak již bylo nastíněno v kapitole 3.2.2 a 3.2.3 této praxe. V rozšíření totiž může bránit současná neúplnost úpravy procesních předpisů, kterými není CP ani celkově upravena jako jedna z možností řešení sporu. Jedná se pouze o některé dílčí prvky, jako například možnost schválení dohody rodičů či mediace apod.

7.6 Okresní soud v Mostě

Okresní soud v Mostě se s Cochemskou praxí setkal poprvé v březnu roku 2016 díky jeho tehdejšímu předsedovi Mgr. Martinu Benešovi. S tím jsem měla možnost problematiku a osobní zkušenosti telefonicky zkonzultovat 3.8.2021. O Cochemské praxi se dozvěděl od tehdejšího místopředsedy Okresního soudu v Novém Jičíně Mgr. Vladimíra Poláka. Na soud v Mostě se Mgr. Beneš snažil CP přivést především, protože mu celkově dávala smysl a spatřoval v ní reálnou šanci pomoci rodinám. S realizací začali pomocí určitých příprav a interdisciplinárního týmu na podzim roku 2016. S ním se pojí pořádání pravidelných schůzek, které mají obdobné konání i v současnosti.

Z hlediska technických překážek se OS v Mostě potýkal především se složením a sestavením týmu spolupracujících profesí, které by byly ochotny poskytovat služby na

odpovídající úrovni. Ohledně získávání finančních prostředků bylo ze začátku problematické dohodnout se s neziskovými organizacemi. Tyto překážky ovšem nebyly nijak zásadní a výhodu měl výše zmíněný soudce i v tom, že byl tou dobou na příslušném soudu předsedou, tudíž mohl určité organizační věci do jisté míry ovlivnit více ve prospěch praxe, než kdyby s myšlenkou přicházel jako řadový soudce.

Jako hlavní výhoda CP je vnímáno zkvalitnění rodinného prostředí dětem, které se ocitnou v ohnisku rodičovských sporů. Zmenší na ně do značné míry dopadající negativa rozvodu a neovlivní je natolik do budoucna. To se dá považovat i za pozitivní krok k formování osobnosti dítěte a přicházejících generací.

Nevýhoda pak spočívá v případech, které CP často vyřešit neumí. Jedná se o situace za hranou – rodičovský alkoholismus, drogové závislosti, těžká duševní onemocnění. CP je určená k nalezení dohody mezi takovými rodiči, kteří jsou plně rodičovsky kompetentní. V případě domácího násilí by se mohlo stát, že rodič v roli „týraného“ pod tlakem druhého rodiče přistoupí na dohodu, která nebude ve výsledku dobrá. V některých případech ale ani například domácí násilí nemusí být pro sledovanou praxi překážkou. Soudce i všechny zainteresované odborné profese si ovšem musí uvědomit, že se jedná o situaci, kdy je při řešení konfliktu třeba dbát maximálně zvýšené opatrnosti. Existuje také určité procento (mluví se o přibližně 3-5 %) rodičů, kteří spolu bytostně chtějí bojovat a za každou cenu spor o děti vyhrát. Těm pak bohužel nemá CP šanci pomoci, jelikož budou formálně mluvit o nejlepším zájmu, ale ve skutečnosti bude jejich jednání motivováno záští a pomstou.

Hlavní překážka CP je na příslušném soudu spatřována ne ze strany interdisciplinární spolupráce, nýbrž ze strany celkové společnosti, která stále ještě trpí pod tlakem stereotypů, které dle Mgr. Beneše vychází z dob socialismu. Především ohledně rozvodů, nutnosti autoritativního rozhodnutí soudu o dětech a následných poměrech v rodině a vnímání různé míry rodičovské odpovědnosti vzhledem k soudem stanovenému typu péče, což ovšem neodpovídá realitě. Tyto společensky plošné překážky se ovšem nedají změnit ze dne na den, bude se jednat o dlouhodobější proces. Současná koronavirová krize postihla i tento okres a taktéž zde se potýkají s kapacitním nedostatkem lidí z řad odborných zainteresovaných profesí.

Překážky v plošném rozšiřování praxe jsou viditelné především ve změně myšlení soudců, kteří musí opravdu změnit uvažování o rodinných sporech jako takových. Přesněji řečeno ochota být méně soudcem a více sociálním pracovníkem. Z hlediska nezávislosti justice, která je ovšem nesmírně důležitá, nemůže nikdo žádnému soudci nakázat, jak má myslet, potažmo soudit. To je z tohoto pohledu samozřejmě správné, ale v rámci šíření obdobných inovativních myšlenek do jisté míry limitující.

7.7 Okresní soud v Novém Jičíně

Okresní soud v Novém Jičíně byl prvním, tedy mateřským, soudem samotné Cochemské praxe v České republice. Interdisciplinární tým byl sestaven v roce 2016. V rámci toho byla sjednocena a zintenzivněna samotná spolupráce s OSPODy a také navázány kontakty ohledně spolupráce s poskytovateli odborných služeb, zejména s rodinnými poradnami. Hlavním představitelem byl tehdejší místopředseda příslušného soudu Mgr. Vladimír Polák, kterému je někdy taktéž přezdíváno „český Jürgen Rudolph“, tedy paralela k zakladateli celé praxe.

Zavádění modelu začalo vidinou předcházení eskalace rodičovských konfliktů a s tím spojeného vedení k nalézání smírných řešení. Přičemž je zájem těchto smírných řešení shodný se zájmem dítěte. Vychází tak z předchozích zkušeností, že prakticky žádné autoritativní rozhodnutí soudu nebylo schopno samo o sobě situaci v rodině zklidnit. Její život šel i nadále svou cestou a rozhodnutí soudu zůstávalo oficiálně pouze na papíře. Rodinný soulad v pohledu na potřeby dítěte opravdu pouhým slovem soudce nalézt jednoduše nejde.

Na jaře 2016 se začaly pravidelně jednou měsíčně konat společné schůzky soudců, OSPODů a rodinných poraden. Společně taktéž absolvovali řadu odborných školení, které zaštiťovala Justiční akademie. Byly vytvořeny jednotné procesní postupy, které byly postupně zavedeny do praxe. Důraz byl kladen především na návaznost práce jednotlivých členů interdisciplinárního týmu.

V začátcích nebyly zaznamenány žádné výraznější překážky, a to především z důvodu, že iniciativa samotné aplikace praxe přišla ze strany vedení soudu. Na každém soudci poté bylo, aby si sám do určité míry přestavěl vlastní priority. Už na samém počátku

aplikace CP byl vnímán její pozitivní dopad. To značně prospělo k zakotvení daných principů na příslušném soudu.

Výhodou se pak stává možnost každého soudce vést řízení takovým způsobem, aby do co možná největší míry vyhovoval konkrétním podmínkám dané rodiny. To především z důvodu, že není nikde stanoven další obecný postup, kterého by bylo nutné se 100 % držet.

Aktuální překážky spočívají v personálních změnách na půdě soudu. Z původně plánovaných a předpokládaných soudců zde aktuálně soudí jejich přesná polovina – tedy pouze tři. To způsobuje nutnost změny procesních postupů a následné zpomalení, které velmi negativně dopadne především na ty nejvyhrocenější spory, které naopak vyžadují co nejrychlejší vyřešení komplikované rodinné situace. Ani nabídka odborné pomoci v podobně kvalifikovaných rodinných poradců a mediátorů není nikterak velká. Výsledky práce neziskových organizací také zcela neodpovídají potřebám CP, a to především proto, že noví pracovníci neumí s rodiči komunikovat o nepříjemných věcech. To je ale jedna z klíčových věcí CP, protože se bez otevření negativní problematiky v rodině neobejde. Jisté úskalí je spatřováno i v rozdílech kvalit poskytovaných jednotlivými pracovníky OSPOD, které je ale jen velmi těžko ovlivnitelné, protože závisí na jednotlivých lidech. Advokáti také nemusí být pro zúčastnění se opatrovnického sporu nikterak kvalifikovaní, což CP také vůbec neprospívá.

7.8 Obvodní soud pro Prahu 7

Na Praze 7 se s Cochemskou praxí setkal předseda obvodního soudu v roce 2018. Koncem roku 2020 vypomáhal nějaký čas s opatrovnickou agendou civilního úseku. V zájmu zrychlení opatrovnických řízení a pomoci rodičům nalézat smírná řešení ve prospěch dítěte začali se zaváděním CP na začátku roku 2021. Soudce Mgr. Martin Beneš z OS v Mostě, jež má s aplikací CP velké zkušenosti, poskytl příslušnému soudu přednášku a následně se inspirovali ještě různými publikovanými materiály na internetových stránkách jiných okresních soudů. V tom je spatřována spolupráce mezi jednotlivými soudy, která model posouvá kupředu.

S OSPODy se dohodli na spolupráci a pořádání schůzek a skupinových edukací pro rodiče.

Vcelku bezproblémové zavedení umožnila i skutečnost, že se opatrovnickým věcem na příslušném soudu věnují soudci, kteří jsou specializováni na jinou agendu. Tito soudci nebyli tudíž v zajetí myšlení typických opatrovnických soudců a mohli se tedy snadněji otevřít novým pohledům na souzenou problematiku.

Tento soud se momentálně ani nepotýká s žádnými zásadními překážkami a aplikace CP se aktuálně daří. Jako velice pozitivní se jeví i fakt, že v praxi nespátřují ani žádné zásadnější nevýhody.

Plošnějším rozšíření brání setrvačnost myšlení „typických“ opatrovnických soudců, kteří jsou zatvrzelí ve svých standartních postupech a změna je pro ně takřka nemyslitelná. Příčinou může být i malá motivovanost typických stávajících opatrovnických soudců soudními funkcionáři k tomuto novému systému.

7.9 Okresní soud v Šumperku

Okresní soud v Šumperku jsem po navázání kontaktu s JUDr. Lenkou Kulhánkovou, soudkyní opatrovnických řízení, navštívila dne 12. května 2021. Měla jsem možnost náslechu čtyř jednání, která probíhala v rámci momentálních možností podle principů Cochemské praxe a následně i osobní konzultace s výše zmíněnou soudkyní.

CP se na OS v Šumperku zaváděla okolo přelomu let 2018 a 2019. CP se na soudu dařilo nejvíce v roce 2019, kdy podle JUDr. Lenky Kulhánkové fungovala dokonce nejlépe za celé svoje trvání. Od počátku roku 2020 se praxe rozkládala, zejména co se týče možností odborné spolupráce s Poradnou pro rodinu z důvodu odchodu psychologa a jeho nahrazení pouze nepatrným úvazkem psychologa z jiné vzdálené poradny. Poté začalo ubývat sociálních pracovníků na OSPODu při Městském úřadu v Šumperku, tj. jednom ze tří OSPODů spadajících do působnosti zdejšího soudu. Svoji roli sehrála také všechna omezení související s pandemií Covid-19. V mezidobí (cca< ve druhé polovině roku 2021) se situace v poradně výrazně zlepšila, sice ne zcela na původní úroveň roku 2019, ale v současné době už je možné opět služby poradny běžně využít. Naopak situace na OSPODu Šumperk se ještě zhoršila, v současné době už se na pracovníky Městského úřadu soudci s žádostí o provedení úvodní schůzky neobrací, neboť to není v časových možnostech zaměstnanců OSPODu.

Přechodná absence psychologa v Poradně pro rodinu, v kombinaci s pandemickými omezeními, měla na aplikaci CP, kterou u Okresního soudu v Šumperku začali před dvěma lety úspěšně praktikovat, velice negativní dopad. Na soudce, kteří vedou tato opatrovníká řízení, tak byla kladena mnohem větší zodpovědnost a tlak, jelikož byli nuceni vybírat z případů ty „těžší“, které by se bez této pomoci neobešly. Soudci byli nuceni vybírat z projednávaných věcí pouze ty nejkomplicovanější, u nichž omezené služby poradny využili. V ostatních, případech se vrátili k původní běžné praxi, kterou využívali v dřívějších dobách před zavedením Cochemské praxe. Tedy k praxi, kdy se soudci pokoušejí v jednacích síních přivést rodiče ke smírnému vyřešení věci sami, například uzavíráním zatímních dohod a odročování jednání s tím, že rodiče a dítě si v mezidobí, před definitivním rozhodnutím soudu navrhovaný model péče vyzkouší. Velký apel bývá kladen na obnovení komunikace mezi rodiči, kdy pod nastíněním hrozby, že autoritativní rozhodnutí nemusí v konečném důsledku nevyhovovalo posléze ani jednomu z nich, se soud snaží přimět rodiče k vzájemné dohodě. V průběhu jednání jsou na tyto skutečnosti rodiče opakovaně upozorňováni a seznamováni s tím, že jejich dítě a jeho potřeby nezná nikdo jiný lépe, než samotní rodiče a tudíž jsou to právě oni sami, kdo je schopen pro jejich dítě nalézt nejvhodnější řešení. Soudci zároveň v jednacích síních rodiče poučují o právech a povinnostech vyplývajících z rodičovské odpovědnosti tak, aby se předešlo budoucím problémům vzniklým např. při odstěhování jednoho z rodičů s dítětem do značné vzdálenosti od druhého rodiče. Tento postup není rozhodně pro celkovou praxi ideální, neboť časové možnosti soudu i psychologická podpora poskytovaná rodičům jsou pochopitelně na diametrálně odlišné úrovni než v případě zapojení služeb poradny a využití prvotní schůzky na OSPODu v předsoudní fázi.

Shora popsané úsilí soudu o dosažení dohody rodičů je pro soudce z hlediska energie i času mnohem náročnější než autoritativní rozhodnutí, jeho přínosem však je, že žádný z rodičů od soudu neodchází s pocitem prohry, což se může pozitivně odrážet v budoucím přístupu této rodiny k dalším problematickým situacím. Jako kontraproduktivní se v některých případech jeví postupná ztráta respektu vůči soudu ze strany některých typů rodičů, jelikož se s nimi během jednání diskutuje mnohem více než při běžném autoritativním rozhodování.

I přes všechna negativa, se kterými se aplikace Cochemské praxe v Šumperku aktuálně potýká, se stále ale nedá v žádném případě říct, že by neměla smysl. V minulých letech,

kdy se zde vše dařilo tak, jak mělo, na ni byl celkový pohled značně optimističtější. Přesto by Kulhánková neoznačila pohled šumperského soudu na věc za pesimistický. Předpokládá, že se jednoho dne zase personální situace na OSPODu Šumperk stabilizuje. Zbylé dva OSPODy – tj. Zábřeh a Mohelnice personální nouzi nemají a fungují bez omezení.¹¹⁴

¹¹⁴ Osobní a telefonická konzultace s JUDr. Lenkou Kulhánkovou, soudkyní Okresního soudu v Šumperku. [cit. 2021-05-12] a [2022-02-12].

8 SOUČASNÉ ROZŠÍŘENÍ COCHEMKSÉ PRAXE V ČR

Na základě osobní konzultace s Markétou Novákovou jsme společně sestavily aktualizovaný přehled soudů¹¹⁵, které v současné době, přesně řečeno ke konci roku 2021, aplikují Cochemskou praxi při řešení rodičovských sporů. Za soudy, které zmiňovanou praxi používají, se považují takové soudy, které aplikačně splňují alespoň některá kritéria myšlenek Cochemské praxe. Přičemž jsou stejným způsobem označeny i soudy, které projevíly závažnou snahu Cochemskou praxi zavést a nachází se tedy různých stádiích přípravných fází, které k zavedení vedou. U některých soudů také nutně nemusí být praxe zavedená kompletně pro celý soud, nýbrž jen pro jednotlivé soudce, bez ohledu na soudce ostatní. Naproti tomu existují i soudy, které o zavedení sice projevíly zájem, ale k přípravným fázím se ještě nedopracovaly. Příslušné soudy tím pádem nejsou označeny jako soudy, které praxi používají.

V přehledu taktéž není nijak rozlišeno, v jaké fázi se soudy aktuálně nachází, zda Cochemskou praxi zavádějí nebo aplikují již po delší časový úsek, jestli za praxí na příslušných soudech stojí jednotlivci či více soudců, ani celkový rozsah její aplikace. To znamená, zda aplikace stojí na myšlenkách zmiňované praxe jako takové, či jsou aplikovány pouze určité prvky, které vychází z její filosofie.

Současná situace je také velmi ovlivněna „koronavirovou situací“ posledních přibližně dvou let. Ta postihla zcela jednoznačně i soudy a v drtivé většině způsobila značné komplikace, co se týče personálních změn či obdobných změn v ostatních mimosoudních institucích, které jsou do Cochemské praxe zainteresovány. Z toho plyne, že se na některých soudech aplikace praxe ocitla v krajních situacích. Na soudech, které byly v tomto časovém horizontu v přípravných fázích nebo těsně před nimi, se toto období jevílo jako velice nepříznivé a mnohdy tyto potřebné procesy zkomplikovalo či dočasně nebo dokonce zcela zastavilo.

¹¹⁵ Přehled soudů: *Krajské a okresní soudy* [online]. [cit. 2021-11-19]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/soudy>

Seznam soudů (zvýrazněny tučně), které Cochemskou praxi využívají:

Městský soud v Praze

- OS pro Prahu 1
- OS pro Prahu 2
- OS pro Prahu 3
- OS pro Prahu 4
- OS pro Prahu 5
- OS pro Prahu 6
- **OS pro Prahu 7**
- **OS pro Prahu 8**
- OS pro Prahu 9
- OS pro Prahu 10

Krajský soud v Praze

- OS v Benešově
- OS v Berouně
- **OS v Kladně**
- OS v Kolíně
- OS v Kutné Hoře
- OS v Mělníku
- **OS v Mladé Boleslavi**
- **OS v Nymburce**
- OS Praha–východ
- OS Praha–západ
- **OS v Příbrami**
- OS v Rakovníku

Krajský soud v Českých Budějovicích

- **OS v Českých Budějovicích**
- **OS v Českém Krumlově**
- OS v Jindřichově Hradci
- OS v Pelhřimově
- **OS v Písku**
- OS v Prachaticích
- OS ve Strakonících
- OS v Táboře

Krajský soud v Plzni

- OS v Domažlicích
- OS v Chebu
- OS v Karlových Varech
- OS v Klatovech
- **OS Plzeň–jih**
- OS Plzeň–město
- **OS Plzeň–sever**
- OS v Rokycanech
- OS v Sokolově
- **OS v Tachově**

Krajský soud v Ústí nad Labem

- **OS v České Lípě**
- **OS v Děčíně**
- **OS v Chomutově**
- **OS v Jablonci n. Nisou**
- OS v Liberci
- **OS v Litoměřicích**
- OS v Lounech
- **OS v Mostě**
- **OS v Teplicích**
- **OS v Ústí nad Labem**

Krajský soud v Hradci Králové

- OS v Havlíčkově Brodě
- **OS v Hradci Králové**
- **OS v Chrudimi**
- OS v Jičíně
- **OS v Náchodě**
- **OS v Pardubicích**
- OS v Rychnově n. Kněžnou
- **OS v Semilech**
- OS ve Svitavách
- OS v Trutnově
- **OS v Ústí nad Orlicí**

Krajský soud v Brně

- OS v Blansku
- **OS Brno–venkov**
- **OS v Břeclavi**
- **OS v Hodoníně**
- OS v Jihlavě
- **OS v Kroměříži**
- OS v Prostějově
- **OS v Třebíči**
- OS v Uherském Hradišti
- OS ve Vyškově
- OS ve Zlíně
- OS ve Znojmě
- **OS ve Žďáru nad Sázavou**

Krajský soud v Ostravě

- OS v Bruntále
- OS ve Frýdku–Místku
- **OS v Jeseníku**
- OS v Karviné
- **OS v Novém Jičíně**
- OS v Olomouci
- OS v Opavě
- **OS v Ostravě**
- OS v Přerově
- **OS v Šumperku**
- **OS ve Vsetíně**

Informace byly čerpány z osobních konzultací, které mi poskytla Markéta Nováková. Rozdělení jednotlivých soudů kopíruje spádovost k jejich okresním soudům – tedy osm vytvořených celků. Soudy, na nichž je oficiálně praktikována alespoň určitá část myšlenek Cochemské praxe (dále CP), jsou v přehledu označeny tučně. Na základě rozdělení soudů k příslušným krajským soudům byly zjištěny následující závěry.

Na obvodních soudech v Praze soudech spadajících pod Městský soud v Praze je CP zastoupena na 2 z celkových 10, tedy z 20 %.

Na okresních soudech spadajících pod Krajský soud v Praze je CP zastoupena na 4 z celkových 14, tedy přibližně z 33,3 %.

Na okresních soudech spadajících pod Krajský soud v Českých Budějovicích je CP zastoupena na 3 z celkových 8, tedy z 37,5 %.

Na okresních soudech spadajících pod Krajský soud v Plzni je CP zastoupena na 3 z celkových 10, tedy z 30 %.

Na okresních soudech spadajících pod Krajský soud v Ústí nad Labem je CP zastoupena na 8 z celkových 10, tedy z 80 %.

Na okresních soudech spadajících pod Krajský soud v Hradci Králové je CP zastoupena na 6 z celkových 11, tedy přibližně z 54,5 %.

Na okresních soudech spadajících pod Krajský soud v Brně je CP zastoupena na 6 z celkových 14, tedy přibližně z 43 %.

Na okresních soudech spadajících pod Krajský soud v Ostravě je CP zastoupena na 5 z celkových 11, tedy přibližně z 45,5 %.

Celkové zastoupení soudů používajících CP v České republice je 37 z celkových 86, to znamená přibližně 43 %. Mimo to jsou určité prvky praxe zařazeny na Krajském soudu v Praze a v Ústí nad Labem. Ty ale nejsou do předchozích statistik započítávány, jelikož by mohlo splynutí okresních a obvodních soudů se soudy krajskými zkreslit zjištěné informace, protože se předložená práce zabývá především problematikou aplikace CP na okresních a obvodních soudech.

8.1 Krajské rozšíření Cochemské praxe

Následné seznam představuje přehled okresních a obvodních soudů v České republice, které používají Cochemskou praxi. Tento seznam se rozčleněn dle jednotlivých krajů České republiky a staví na obdobném principu jako schéma přehledu současného rozšíření Cochemské praxe v ČR (viz kapitola 8).

Hlavní město Praha

- OS pro Prahu 7
- OS pro Prahu 8

Jihočeský kraj

- OS v Českých Budějovicích
- OS v Českém Krumlově
- OS v Písku

Jihomoravský kraj

- OS Brno-venkov
- OS v Břeclavi
- OS v Hodoníně
- OS ve Žďáru nad Sázavou

Karlovarský kraj

- V Karlovarském kraji se žádný soud používající oficiálně CP nenachází

Královéhradecký kraj

- OS v Hradci Králové
- OS v Náchodě

Liberecký kraj

- OS v České lípě
- OS v Jablonci nad Nisou
- OS v Semilech

Moravskoslezský kraj

- OS v Novém Jičíně
- OS v Ostravě

Olomoucký kraj

- OS v Jeseníku
- OS v Šumperku

Pardubický kraj

- OS v Chrudimi
- OS v Pardubicích
- OS v Ústí nad Orlicí

Plzeňský kraj

- OS Plzeň–jih
- OS Plzeň–sever
- OS v Tachově

Středočeský kraj

- OS v Kladně
- OS v Mladé Boleslavi
- OS v Nymburce
- OS v Příbrami

Ústecký kraj

- OS v Děčíně
- OS v Chomutově
- OS v Litoměřicích
- OS v Mostě
- OS v Teplicích
- OS v Ústí nad Labem

Vysočina

- OS v Třebíči

Zlínský kraj

- OS v Kroměříži
- OS ve Vsetíně

Na základě tohoto seznamu je patrné, že je CP zastoupena na okresních i obvodních soudech naprosté většiny krajů České republiky. Přesně řečeno se jedná o 14 z celkem 15 krajů. V některých krajích, jako například v Jihomoravském či Ústeckém kraji, je CP zastoupena podstatně více než v krajích jiných, jako třeba v kraji Vysočina. Naopak krajem, kde není CP zastoupena ani u jednoho soudu je kraj Karlovarský.

9 VÝSLEDKY VÝZKUMU

Hlavním cílem výzkumu bylo poodkrýt překážky v přímé aplikaci Cochemské praxe a ze zkušeností jednotlivých soudů následně zjistit, které z nich jsou nejčtenější, tedy které nezávisle na sobě muselo překonat více soudů.

Tabulka č. 1: Rozšíření překážek při zavádění Cochemské praxe

Soud/překážky	Navázání spolupráce s OSPODy a POP	Problém s financováním POP	Přesvědčení vedení soudu/ ostatních soudců	Vlastní myšlenkové nastavení
OS Brno-venkov	X			
OS v Děčíně	X		X	
OS v Chrudimi				X
OS v Kladně			X	
OS v Mladé Boleslavi	X			
OS v Mostě	X	X		
OS v Novém Jičíně		X		X
Obvodní soud pro Prahu 7				
OS v Šumperku	X			

Tabulka č. 1 zobrazuje obecné shrnutí informací, jež soudy ohledně prvotních překážek v aplikaci praxe poskytly. Reflektuje a v kontextu srovnává nejčteněji zmíněné překážky. Písmenem „X“ jsou označeny ty, které se u příslušných soudů vyskytly.

Ze zkoumání vyplynulo, že se z dotazovaných devíti soudů s prvotními překážkami ohledně navázání spolupráce s OSPODy a POP či jejich bezprostředně následující spoluprací potýkalo celkem pět soudů. Tedy více než polovina. Dále se pak na dvou z nich objevily problémy se zajištěním financování služeb odborných poraden. Komplikace ohledně vlastního myšlenkového přenastavení se výrazněji projevíly také na dvou soudech. Přesvědčování vedení soudu či ostatních opatrovnických soudců způsobilo určité markantnější problémy rovněž na dvou z nich. Největší četnost tedy je spatřována v navazování kontaktů s OSPODy a POP a sestavování celkového interdisciplinárního týmu.

Tabulka č. 2: Rozšíření momentálních překážek Cochemské praxe

Soud/překážky	Spolupráce s OSPODy a POP (vč. kapacitních nedostatků)	Problém s financováním POP	Negativní přístup ze strany vedení soudu/soudců	Časové možnosti a kapacitní nedostatky soudu	Nespolupráce z řad právních zástupců
OS Brno-venkov	Y	Y			
OS v Děčíně				Y	
OS v Chrudimi			Y		Y
OS v Kladně	Y				
OS v Mladé Boleslavi					Y
OS v Mostě		Y			
OS v Novém Jičíně	Y		Y	Y	Y
Obvodní soud pro Prahu 7					
OS v Šumperku	Y			Y	

Tabulka č. 2 zobrazuje obecné shrnutí informací, jež poskytly soudy ohledně momentálních překážek v aplikaci praxe. Reflektuje a v kontextu srovnává nejčastěji zmíněné překážky. Písmenem „Y“ jsou označeny ty, které se u příslušných soudů vyskytují.

Výzkum ukázal, že největším úskalím během přímé aplikace praxe se stává spolupráce s OSPODy a poskytovateli rodinného poradenství. Tyto komplikace postihují téměř polovinu dotazovaných soudů, tedy čtyři. Dále pak aplikaci brání časové či kapacitní nedostatky na samotných soudech. I samotní advokáti, kteří mají k praxi negativní přístup, se stávají překážkou této praxe. Komplikace s nimi spojené vykazuje třetina dotázaných soudů. S negativním přístupem ze strany vedení soudu nebo neochoty některých soudců se stejně jako s problémem ohledně financování POP se momentálně musí potýkat dva soudy.

Tabulka č. 3: Srovnání prvotních a momentálních překážek Cochemské praxe

Soud/překážky	Navázání spolupráce s OSPODy a POP/ celková spolupráce	Problém s financováním POP	Přesvědčení vedení soudu/ ostatních soudců/ negativní přístup z jejich strany
OS Brno-venkov	X, Y	Y	
OS v Děčíně	X		X
OS v Chrudimi			Y
OS v Kladně	Y		X
OS v Mladé Boleslavi	X		
OS v Mostě	X	X, Y	
OS v Novém Jičíně	Y	X	Y
Obvodní soud pro Prahu 7			
OS v Šumperku	X, Y		

V tabulce č. 3 se nachází shrnutí a porovnání informací ohledně překážek v aplikaci zmiňované praxe. Reflektuje a v kontextu srovnává nejčteněji zmíněné překážky. Ty, které se u soudů vyskytly při prvotním zavádění samotné praxe jsou označeny písmenem „X“. Překážky, se kterými se soudy potýkají v dnešní době, jsou označeny písmenem „Y“. Porovnání vyzkoumaných dat v časovém horizontu let poukazuje na přetrvávající problém ve spolupráci s OSPODy. Jak již bylo zmíněno výše, s prvotními překážkami ohledně této spolupráce se potýkalo pět soudů. Na dvou z nich dokonce tento problém přetrvává do současnosti. Zbylé tři soudy zmiňovanou překážku úspěšně překonaly, avšak na dvou dalších soudech během aplikace praxe se naopak projevila. Z toho lze usoudit, že se naprostá většina dotazovaných soudů, přesně řečeno 88,9 %, v minulosti potýkala nebo stále potýká s překážkou představovanou spoluprací s OSPODy.

Překážka ohledně financování POP se v začátcích aplikace praxe objevila u dvou soudů, přičemž u jednoho z nich přetrvává dodnes. Na jednom z dotazovaných soudů se tento problém vyskytl během samotné aplikace zmiňované praxe.

Negativní přístup ze strany soudu je naopak překážka, která na žádném soudu nepřetrvala od začátku až dodnes. Zpočátku rovněž se objevila na dvou z dotazovaných soudů. Dva soudy se v průběhu momentální aplikace praxe s obdobnou překážkou musely potýkat.

9.1 NÁVRHY BUDOUCÍHO PŘEKONÁVÁNÍ PŘEKÁŽEK

K většímu oficiálnímu rozšíření Cochemské praxe by určitě dopomohlo hlubší specifické vzdělání soudců i všech zúčastněných profesí v této oblasti. Obdobnou snahu, která ovšem vyžaduje kontinuitu a zvýšení četnosti, můžeme pozorovat ze strany Justiční akademie. V případě, že by se díky seminářům a přednáškám třetích stran rozšířilo celkové povědomí o praxi, mohl by vzrůst i individuální zájem ze strany opatrovnických soudců. Ti by následně mohli přes vedení příslušných soudů zprostředkovat její zavedení. Informovanost a vzdělání ostatních profesí se jeví jako nezbytné vzhledem k tomu, že nejčastější problém, který soudy v rámci aplikace praxe potkává, je právě neshoda s OSPODy či neochota z jejich strany. S tím se pojí i zajištění dostatečného počtu sociálních pracovníků a psychologů pro jednotlivé okresy v České republice. V menších okresech totiž často nebývá problém v neochotě, jako spíše v částečné či dokonce úplné nemožnosti spolupráce z důvodu kapacitního podstavu pracovníků.

Z hlediska procesních norem by byla velice pozitivní sněmovnou aktuálně projednávaná novela občanského zákoníku a zákona o zvláštních soudních řízeních, jejichž pozměněné znění značně podporuje myšlenky Cochemské praxe. Toto variabilní, avšak pevnější uchopení prvků v zákoně, by mohlo dokázat sehrát v příslušných záležitostech jednu z klíčových rolí a přimět ke smírnějšímu řešení rodičovských sporů soudce, či některé z nich alespoň do jisté míry v tomto směru ovlivnit.

Nadmíru pozitivní je fakt, že se o smírnější řešení rodičovských sporů snaží někteří soudci bez vědomí o existenci této praxe, a právě oni by se mohli v rámci těchto specifických přednášek dostat k řadě cenných informací. Ty by nadále mohli využít k ukotvení svých praxí a modelů smírních řešení a dodat celé snaze pevnější a uchopitelnější rámec, popřípadě ji na svém soudu dodatečně rozšířit.

S edukativních schůzkami se pojí i vyvolání diskuze o dané problematice a vzájemná pomoc soudů mezi sebou. Ta už v minulosti úspěšně probíhala, aktuálně probíhá a s pravděpodobností hraničící s jistotou i nadále probíhat bude. Rozšíření povědomí ze strany soudců není ale zdaleka vše, co by měly tyto schůzky zprostředkovat.

Nutné je zasvětit do procesu i ostatní odborné profese, aby mohla následná spolupráce proběhnout co možná nejjednodušeji. Důležitou roli by zde mohli sehrát i rodiče, kteří

budou hledat smírnější řešení jejich sporu a dostane se jim určitého povědomí o této praxi. S poptávkou totiž roste i tlak na nabídku.

Dalším podnětem, který by mohl vést k rozšiřování Cochemské praxe, by mohlo být vytvoření aktuálních statistik jako důkazu, že má praxe smysl a že doopravdy funguje. Takovéto statistiky si již někteří soudci sami za sebe dělají a shromáždění celkových dat z České republiky může z části pomoci přesvědčit i soudce, kteří jsou stále zatvrzele přesvědčeni o správnosti dosavadní soudní praxe.

Problematiku zapojení advokátů do sporů by mohla z části vyřešit určitá finanční odměna, jejíž čerpání by jim bylo umožněno v případě ukončení sporu rodičů dohodou, nikoliv autoritativním rozhodnutím soudu. Z hlediska financování se jedná ale o velice nákladnou a tudíž i těžko realizovatelnou možnost, která by aplikaci praxe mohla teoreticky pomoci. Stejně tak by se na praxi mohlo pozitivně projevit předvídatelné financování poskytovatelů sociálních služeb, jejichž aktuální odměna se odvíjí z valné většiny od financí poskytnutých neziskovými organizacemi. V závislosti na nich zde neexistuje úplná jistota v jejich dalším fungování a předvídatelné financování by mohlo tuto komplikaci do značné míry pokrýt, ne-li odstranit.

10 ZÁVĚR PRAKTICKÉ ČÁSTI

Cílem praktické části bylo zmapovat současné zavedení Cochemské praxe českými okresními a obvodními opatrovníckými soudy a zjistit, s jakými překážky se tato praxe potýká. Jelikož je tato praxe ještě vcelku mladá, bylo by možné díky včasným poznatkům blíže specifikovat počáteční i současné překážky. A to především ty, které jednotlivé soudy během prvotní aplikace potkaly a aktuálně potkávají. V návaznosti na toto zkoumání a zmapování častých překážek byly zjištěné informace z jednotlivých soudů porovnány a následně interpretovány. Zmíněný cíl praktické části byl naplněn. Byly zjištěny počáteční i současné překážky v aplikaci praxe, které byly následně zinterpretovány. Zjištěná data byla porovnána jak z hlediska dobových rozdílů na jednotlivých soudech, tak na soudech mezi sebou.

S ohledem na individualitu konkrétního přístupu k praxi postupoval každý soud trochu jinak. Zpravidla si ale všechny mezi sebou od začátku vypomáhaly a pokoušely se mezi sebou sdílet zkušenosti a informovat se ohledně překážek, které je na cestě k aplikaci potkaly. Postupně každý soud čerpal ze zkušeností jeho předchůdců a snažil se praxi co nejlépe připodobnit svým lokálním podmínkám a možnostem. Ideální by bylo, aby tendence této výpomoci setrvala a předávání těchto zkušeností vedlo k nejsnadnějšímu zavádění na dalších soudech v České republice.

Každý soud se v začátcích potýkal s trochu jinými překážkami s ohledem na své konkrétní umístění a regionální možnosti. Všichni soudci ale museli ze začátku změnit své vlastní přemýšlení nad konkrétní problematikou. Z hlediska technických záležitostí musely všechny soudy nejprve zjistit a zmapovat své lokální možnosti a v návaznosti na to najít poskytovatele psychologických a rodinně poradenských služeb. Následně sestavit interdisciplinární týmy a vzájemně se dohodnout na průběhu a náplni spolupráce. Dalším nezbytným krokem bylo zpravidla zajištění financování služeb těchto zúčastněných poskytovatelů. Následně se spolu týmy začaly scházet na pravidelných schůzkách a postupně navzájem navazovat a nastavovat užší spolupráci. Výše zmíněné kroky představují překážky, které musely při zavádění praxe překonat všechny soudy. U některých soudů byly tyto překážky větší než jiné. Především se jedná o navázání spolupráce s OSPODy a POP.

Aktuální překážky spočívají v první řadě ve spolupráci s OSPODy a POP, které ze značné části souvisí i s kapacitním nedostatkem jejich zaměstnanců. Jedná se především o personální podstav zaměstnanců OSPODů, který představuje překážku v praxi, jelikož OSPODy sehrávají v celé spolupráci klíčovou roli. Soudci jsou pak v některých případech nuceni diferencovat případy na ty „lehčí“ a „těžší“ a dle toho rozhodovat, kterým případům se dostane další odborné pomoci a kterým nikoliv. Děje se tomu z velké části proto, aby byly OSPODy co nejméně zatěžovány. Stává se tedy, že se „lehčí“ případy pak na tyto schůzky vůbec nemusí dostat. Toto jednání je tzv. nouzovým řešením, které ale absolutně není pro rodiny, zainteresované profese ani celkovou praxi ideální a z dlouhodobého hlediska udržitelné.

Vzhledem k tomu, že je praxe v konkrétních lokalitách České republiky závislá na týmu lidí, jeho složení zcela logicky nemůže být úplně neměnné. Může se stát, že se v důsledku personálních změn promění myšlení části týmu a praxe bude nadále v nově vzniklých podmínkách neaplikovatelná. S personálními změnami souvisí regionální problém s podstavem především sociálních pracovníků nebo psychologů, což může praxi v podstatě znemožnit. V tomto případě tedy nelze hovořit o lidské neochotě se praxi v určitém slova smyslu podřídit. Tyto možnosti také do značné míry zkomplikovala koronavirová situace. Ta znemožnila setkávání interdisciplinárních týmů či někdy i poskytování služeb poraden. V důsledku pandemie byly postiženy i personální stavy jednotlivých profesí. To zcela logicky zavedlo příčinu dalším nedostatkům, které následně poznamenaly řešení rozvodových sporů, jež bezpodmínečně vyžadovaly jejich odbornou pomoc.

Druhým cílem bylo zmapovat momentální uplatnění a další rozšiřování tohoto nového způsobu soudní praxe v České republice. Tento cíl byl také naplněn. Výsledkem se stal přehled soudů z celé České republiky, potažmo jednotlivých krajů, které tuto praxi aplikují. Druhotným výsledkem se stalo jejich schéma, jež kopíruje jejich rozdělení pod krajské soudy, dle jejich faktické spádovosti.

ZÁVĚR PRÁCE

Primárním cílem práce bylo: Přiblížit a zaktualizovat rozšíření zavedení Cochemské praxe v aplikační praxi českých soudů a poukázat na překážky, které brání jejímu úspěšnějšímu a rychlejšímu rozšiřování. Následně pak na základě těchto zjištění představit možná řešení těchto překážek.

Cíl byl naplněn tím, že bylo zjištěno aplikování myšlenek Cochemské praxe v současné době již na 43 % obvodních a okresních soudů v České republice. Tento fakt se jeví jako velice pozitivní zjištění jak pro praxi samotnou, tak pro rodiny s dětmi, které se do rozvodových či rozchodových sporů dostanou v budoucnu.

Lze k tomu ale ještě dodat, že na druhou stranu nejde obecně konstatovat, že je téměř polovina rodičovských sporů v České republice řešena za pomoci této praxe. Na některých soudech, které jsou v této statistice započítány, nejsou praxi nakloněni totiž všichni soudci, ale pouze někteří z nich, což výsledné číslo do jisté míry zkresluje. Aby bylo možno zjistit přesný počet soudců, kteří podle zmiňované praxe soudí, muselo by se provést mnohem důkladnější statistické šetření, které by dokázalo tyto „nepřesnosti“ eliminovat. Následně by se dal udělat poměr počtu soudců, kteří tímto způsobem soudí a kteří nikoliv. Ten by byl ale do jisté míry ovlivněn i počtem věcí, které na jednotlivé soudce připadnou. Toto důkladné šetření by ovšem přesáhlo možnosti této práce. Vzhledem k tomu, že se tato práce především snažila zmapovat aplikaci praxe na soudech jako na organických celcích, je zjištěný procentuální podíl soudů brán jako relevantní.

Nehledě ke skutečnosti, že se s podobnými myšlenkami reálně ztotožňuje více soudců, kteří ale svůj konkrétní postup nijak nepojmenovávají, ale snaží se obdobným způsobem jednat na základě svého osobního přesvědčení. Jelikož se tito soudci ke Cochemské praxi oficiálně nehlásí, nemohou být ani soudy, na kterých působí, do výsledného čísla započítány.

Sekundární cíl předložené práce spočíval ve zmapování momentálního uplatnění a rozšiřování tohoto nového způsobu soudní praxe v České republice. Tento cíl byl rovněž naplněn a jeho výstupem se stal seznam a schéma tuzemských okresních a obvodních soudů, které Cochemskou praxi využívají.

Výzkumné otázky zformulované v úvodu zněly:

- 1) Jaké překážky především brání plošnějšímu a rychlejšímu rozšíření Cochemské praxe?
- 2) Které překážky potkaly soudy na začátku aplikace praxe, se kterými se potýkají v současnosti a jsou nějaké, které přetrvávají dlouhodoběji?
- 3) Jakým způsobem lze tyto překážky překonat, aby bylo ukotvování praxe smysluplnější a kvalitnější?

Odpovědi na tyto otázky jsou následující: Plošnějšímu a rychlejšímu rozšiřování praxe brání především nastavení spolupráce s OSPODy a POP či jejich kapacitní nedostatky, jelikož jsou tyto instituce pro životnost praxe zcela klíčové. Překážky, které soudy potkaly na začátku praxe, do značné míry tyto problémy s OSPODy a POP kopírují. Faktem je, že jsou to právě i ta úskalí, která na soudech přetrvávají dlouhodoběji. Překážky se vyskytují také v rámci přesvědčení samotných soudců či vedení soudů, nejsou ovšem zdaleka tak výrazné. Vzhledem ke smysluplnějšímu a kvalitnějšímu ukotvení praxe na soudech je zapotřebí zajistit především kvalitní pracovníky z řad OSPODů a POP, kteří budou mít patřičné vzdělání a především budou přesvědčeni o správnosti a smysluplnosti praxe. Tím by bylo možné dosáhnout v rámci možností ideální spolupráce mezi jednotlivými profesemi, kterou Cochemská praxe vyžaduje.

V úvodu byly taktéž formulovány tři teze:

- 1) Plošnějšímu a rychlejšímu rozšiřování brání především neochota soudců učit se nové pracovní postupy a jejich setrvalost v dosud běžně aplikované praxi.
- 2) Cochemská praxe je metodou, jejíž zastoupení u soudů České republiky je spíše ojedinělé a její rozšíření tedy není nikterak velké.
- 3) K překonání překážek bude zapotřebí přesvědčit soudce, kteří jsou setrvalí na svých postupech, které nejsou ochotni měnit, a tím Cochemské praxi nechtějí dát šanci.

První teze byla do značné míry vyvrácena, jelikož byly hlediska aplikačních úskalí příslušné praxe shledány překážky především ve spolupráci s OSPODy, nikoliv z osobním přesvědčení soudců, jak bylo původně očekáváno. V budoucnu bude tedy zajisté třeba, aby se „širitelé“ myšlenek Cochemské praxe do větší míry zaměřili na práci s pracovníky OSPOD, kterým by mělo být v ideálním případě poskytnuto určité další vzdělání v příslušném oboru. Setrvalost některých soudců ve svých postupech, které staví

především na běžně aplikované praxi, sice rozšiřování do jisté míry brání, tato skutečnost ovšem není hlavní příčinou těchto překážek.

Vzhledem ke zjištění, které tato práce poskytla, je Cochemská praxe zastoupena v současné době již na 43 % soudů, čímž byla zcela vyvrácena druhá teze. Skutečnost, že se s těmito myšlenkami ztotožňuje téměř polovina okresních a obvodních soudů, se jeví jako velice pozitivní.

Třetí tezi částečně vyvrátilo praktické zkoumání. Hlavní příčinu překážek v šíření praxe totiž zavádají především OSPODY a POP. Komplikace z hlediska setrvalosti některých soudců v myšlenkách dosavadní praxe je až druhotným důvodem, který má na svědomí pomalejší rozšiřování Cochemské praxe.

Všechny teze stanovené na samém počátku vypracování této práce byly praktickým zkoumáním částečně či zcela vyvráceny. To v první řadě svědčí o prvotním pesimistickém pohledu na tuto praxi, který se během psaní práce a terénního šetření značně prohloubil a je v současné době značně optimističtější. Tento fakt je ovšem z hlediska praxe velice kladně, jelikož se síla Cochemské praxe ukázala v mnohem větší síle a lepším světle než bylo předem předpokládáno.

S ohledem na profesi soudce je možné zkonstatovat, že není v současné době možné specializovat se v rámci studia výhradně na rodinné či opatrovnické právo jako takové. To v přeneseném slova smyslu v podstatě znamená, že žádný soudce, který soudí opatrovnické spory, není primárním odborníkem na tuto problematiku. Opatrovnické soudnictví nevyžaduje takový důraz na znalost veškerých zákonů a předpisů jako tomu je u jiných ostatních právních odvětví, která na ní naopak vyloženě staví celou svoji existenci. Rodinné a opatrovnické právo stojí na mezilidském pochopení a alespoň základních znalostech i dalších neprávních oborů, především se pak v tomto případě jedná o psychologii. V současné době je ale tato skutečnost spíše zbožným přáním než reálnou možností a obrazem blízké budoucnosti. Vzhledem k této skutečnosti by měla existovat alespoň určitá forma dalšího vzdělání soudců v podobě postgraduálního studia pro ty, kteří se v průběhu své kariéry (ať už dobrovolně či nedobrovolně) stanou opatrovnickými soudci. Rodinné a potažmo opatrovnické právo totiž představuje tak specifickou oblast, která pracuje především s křehkými osobnostmi, jako jsou právě děti. Ovlivňuje a formuje tak do značné míry celý jejich budoucí život.

Co se rozšiřování praxe týče, jedná se o skutečnost, která staví na více faktorech. Zde by bylo vhodné kontinuálně pořádat informační semináře pro všechny zúčastněné profese. Na nich pak představovat zkušenosti s aplikací, které funkčnost celé praxe potvrzují a dokazují. Z hlediska budoucnosti praxe se obecně doufá, že budou přicházet noví a noví soudci, kteří budou mít motivaci soudit lépe a s respektem k dětské osobnosti. Následně se vzhledem ke stále vzrůstající informovanosti o této praxi rozhodnou pro její aplikaci.

Snahu o totéž reflektuje i návrh na novelu Občanského zákoníku, jenž leží ve sněmovně, který by v případě odsouhlasení mohl značně myšlenkám Cochemské praxe i myšlenkám jí podobným dopomoci k rychlejšímu rozšiřování. A to v první řadě vzhledem proto, že by se jednalo o první úpravu českého zákoníku tohoto typu a její právní zakotvení by poskytlo další potřebnou oporu této snahy.

Myšlenka v práci zkoumané by jistě velmi prospěla, kdyby se mohla opřít o data z většího množství soudů. V rámci této snahy byli někteří soudci osloveni dokonce i opakovaně, odpovědi ale bohužel ani přesto neposkytli. Některé žádosti byly posílány soudcům prostřednictvím podatelny soudu, na kterém působí. Proto není zcela vyloučené, že se k nim žádost třeba vůbec nemusela dostat. I tak přineslo porovnávání odpovědí z devíti soudů alespoň základní informace ohledně četných komplikací, které už tak mohou o problematice značně vypovídat.

Naprostým závěrem bych chtěla vznést přání, aby se tyto myšlenky co nejdříve rozšířily a zakotvily na tuzemských soudech v dostatečné míře. Právě díky nim mohou být rodičovské spory v budoucnu pro všechny zúčastněné únosnější. Díky tomu by bylo možné zkvalitnit následné životy nespočtu rodin a především pak samozřejmě dětí.

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE

LITERATURA

ENDEROVÁ, Hana. *Mediace v kontextu právní úpravy České republiky*. Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Právnická fakulta. Olomouc, 2020.

JÜRGEN, Rudolph. *Ty jsi moje dítě: „Cochemská praxe“ – cesty k lidštějšímu rodinnému právu*. Praha: MHMP, 2010, 79 s. ISBN 987-80-254-8250-6.

MATĚJČEK, Zdeněk a Zdeněk DYTRYCH. *Přestali jste být manželi, ale zůstáváte rodiči*. Vyd. 1. Jinočany: H & H, 1992. 16 s. ISBN 80-85467-53-4.

MATĚJČEK, Zdeněk a Zdeněk DYTRYCH. *Děti, rodina a stres: Vybrané kapitoly z prevence psychické zátěže u dětí*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Psychiatrické centrum Praha v nakl. Galén, 1994. 214 s. ISBN 80-85824-06-X.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Rodiče a děti*. Třetí, upravené vydání (ve Vyšehradu první). Praha: Vyšehrad, 2017. 353 s. ISBN 978-80-7429-797-7.

MATOUŠEK, Oldřich, Jana TOMEŠOVÁ, Sylva HÖNIGOVÁ, Ivana KAHOVCOVÁ, Andrea VESELÁ VONDRÁŠKOVÁ a kol. *Cochemská praxe v regionu Písek a Milevsko: Manuál zavádění Cochemské praxe pro zúčastněné profesionály* [online]. Písek: Prostor pro sociální práci, 2020 [cit. 2021-9-9]. Dostupné z: https://www.prostor-socialni prace.cz/images/publikace/Manual_zavadeni_Cochemske_praxe_pro_zucastnene_profesionaly.pdf

NOVÁKOVÁ, Markéta, Pavla POLÁKOVÁ a Pavla CHURAVÁ. *Manuál pro etablování interdisciplinární spolupráce při rozhodování ve věcech péče soudu o nezletilé, inspirování Cochemskou praxí*. Nadace Sirius, 2017.

ROGALEWICZOVÁ, Romana. *Principy smírného řešení rodičovských konfliktů a jejich aplikace v právní praxi*. Disertační práce. Olomouc, 2016.

ROGALEWICZOVÁ, Romana. Představení Cochemské praxe. *Rodinné listy*, roč. 4, 2015, č. 7.

ŘIHÁČEK, Tomáš a Roman HYTYCH. *Metoda zakotvené teorie*. In Tomáš Řiháček, Ivo Čermák, Roman Hytych. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: MUNI Press, 2013.

STRAUSS, Anselm, L. a Juliet CORBIN. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Vyd. 1. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. 196 s. SCAN; 2.

ŠEVČÍKOVÁ, Lucie. *Vliv rozvodu rodičů na děti*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra tělesné výchovy a výchovy ke zdraví, 2017. 78 s. Vedoucí práce RNDr. Alice Prokopová, Ph.D.

TEYBER, Edward. *Děti a rozvod: Jak pomoci dětem vyrovnat se s rozvodem rodičů*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, ©2007. 227 s. ISBN 978-80-7255-163-7.

ÚLEHLOVÁ, Simona. *Cochemský model v aplikační praxi českých soudů*. Diplomová práce. Praha, 2019. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, katedra občanského práva. Vedoucí práce: JUDr. Alena Macková, Ph.D.

VESELÁ, Daniela. *Zájem nezletilého dítěte ve střídavé a výlučné porozvodové péči*. Diplomová práce. Praha, 2016. Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta. Vedoucí práce: JUDr. Lenka Westphalová, Ph.D.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

BÁRTOVÁ, Anna. Cochem. *Právní prostor* [online]. 2018-07-31 [cit. 2021-05-05]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/cochem>

BERKA, Karel. Analýza a syntéza. *Sociologická encyklopedie: Sociologický ústav AV ČR* [online]. 2017-12-11 [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Analýza_a_syntéza

Co je Cochemská praxe – nenechte o dětech rozhodovat cizí lidi. *Klub svobodných matek* [online]. 2018-11-01 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://www.klubsvobodnychmatek.cz/co-je-cochemska-praxe---nenechte-o-detech-rozhodovat-cizi-lidi/A_467?gclid=Cj0KCQjwjPaCBhDkARIsAISZN7SR5_ROUs79sX668BRU6oi7H9W9yNIA3mbqnLkM4jFQvWxUQZuJLYIaAl-5EALw_wcB

BARVÍKOVÁ, Jana. *Cochemská praxe: Cochemská praxe v České republice* [online]. 2021-06-04 [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/cochemska-praxe#cochemska-praxe-v-ceske-republice>

DANEL, Roman. *Analýza* [online]. [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: <http://homel.vsb.cz/~dan11/aps/texty/Danel%20-%20APS%20-%20Analyza.pdf>

Das Cochemer Modell – die Lösung aller streitigen Trennungs – und Scheidungsfälle? [online]. 2006 [cit. 2021-06-04]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20121018173309/http://www.maennerfragen.li/fileadmin/user_upload/pdf/215-219.pdf (německy)

Das „Cochemer Modell“ – Wie gelingt die Konfliktvermeidung im Familienverfahren? *Scheidung.org* [online]. 2021 [cit. 2021-06-04]. Dostupné z: <https://www.scheidung.org/cochemer-modell/> (německy)

Děti až po svatbě?: *Český statistický úřad* [online]. 2014-12-20 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/a500414ccd>

HODINA, Aleš. Cochem, nebo „co chcem“? *Cochem.cz* [online]. 2019-04-09 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://stridavka.cz/cochem-nebo-co-chcem/>

JUŘENÍKOVÁ, Petra. Kvantitativní výzkum. *MUNI: Metodika ke zpracování závěrečné práce* [online]. 2019 [cit. 2021-11-23]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/lf/js19/metodika_zp/web/pages/07-quantitativni.html

LINHART, Jiří a Alena VODÁKOVÁ. Metoda srovnávací. *Sociologická encyklopedie: Sociologický ústav AV ČR* [online]. 2017-12-11 [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Metoda_srovnavac%C3%AD

MERTO VÁ, Petra. Mezioborová praktická studia: Příprava a realizace terénního výzkumu. *Masarykova univerzita* [online]. Brno, 2014 [cit. 2021-11-23]. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/131182/Books_2010_2019_058-2014-1_10.pdf

NĚMEČKOVÁ, Michaela, Roman KURKIN a Terezie ŠTYGLEROVÁ. Archiv: Rodinné chování v České republice: první děti později a mimo manželství. *Eurostat Statistics Explained* [online]. 2019-04-10 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Marriages_and_births_in_the_Czech_Republic/cs

NOVÁKOVÁ, Markéta, Martina CIRBUSOVÁ a Irena Piskořová. *Proces etablování interdisciplinární spolupráce v opatrovnickém řízení* [online]. Akademický ústav Karviná, 2020 [cit. 2021-08-08]. Dostupné z: https://www.akademickyustav.cz/domains/akademickyustav.cz/wp-content/uploads/2020/06/proces_etablovani_interdiscinarni_spoluprace_v_opratvrovnicem_rizeni_METODIKA.pdf

NOVÁKOVÁ, Markéta a Oldřich MATOUŠEK. *Zájem dítěte v opatrovnickém sporu – Cochemská praxe*. E-psychologie, 2017, roč.11, č.2, [cit. 2021-09-07]. Dostupné z: https://e-psycholog.eu/pdf/novakova_matousek.pdf

NOVÁKOVÁ, Petra. *Cochemská praxe: Odpověď na výzvy rezoluce* [prezentace]. [cit. 2021-05-08]. Dostupné z: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwj8uorfGnfyAhX4_7sIHVKJC1kQFnoECAIQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.psp.cz%2Fsqw%2Ftext%2Forig2.sqw%3Fidd%3D85757&usg=AOvVaw3urQXagpeQ1qCWOC94ar3Y

O Cochemské praxi: Principy Cochemské praxe. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.cochem.cz/index.php/postup/>

Okresní soud Brno venkov: Spolupracující OSPOD – příslušnost je určena místem trvalého pobytu dítěte. *Justice.cz* [online]. [cit. 2021-07-23]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/documents/21849/2071499/OSPOD.pdf/1f994f01-ed11-4fd0-b31b-d91998ed8efb>

PETRI, Barbara. *Cochemer Modell: Neues Selbstverständnis und -bewußtsein* [online]. 2008-02-18 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUK EwiQptnai_f0AhXQgf0HHROoDYUQFnoECAcQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.soziales.niedersachsen.de%2Fdownload%2F560%2FPraesentation_von_Barbara_Petri_Kreisjugendamt_Cochem.pdf&usg=AOvVaw1THMnh5TC9LTTwV0Qd46HI
(německy)

Principy rozhodování o úpravě poměrů nezletilých dětí. In: *Justice.cz: Okresní soud v Kladně* [online]. [cit. 2021-07-02]. Dostupné z:

<https://www.justice.cz/web/Okresni%20soud%20v%20Kladne/zakladni-informace>

Přehled soudů: *Krajské a okresní soudy* [online]. [cit. 2021-11-19]. Dostupné z:

<https://www.justice.cz/soudy>

Rodinné chování v České republice: první děti později a mimo manželství. *Eurostat: Statistics Explained*. [online]. 2019-04-10 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Marriages_and_births_in_the_Czech_Republic/cs

ROGALEWICZOVÁ, Romana. INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE PŘI ŘEŠENÍ RODIČOVSKÝCH KONFLIKTŮ. *Bulletin advokacie* [online]. 2018 [cit. 2021-07-31]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/interdisciplinari-spoluprace-pri-reseni-rodicovskych-konfliktu>

ROGALEWICZOVÁ, Romana a Martina CIRBUSOVÁ. *COCHEMSKÁ PRAXE V ČESKÉ REPUBLICE: Sborník příspěvků z konference pořádané Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí* [online]. 2015, (ISBN 978-80-263-0999-4) [cit. 2021-09-16]. Dostupné z:

https://www.umpod.cz/fileadmin/user_upload/Realizovane_PROJEKTY/2_Rozvoj_partnerstvi_v_oblasti_mezinarodni_spoluprace/Sborniky/Cochemska_praxe_v_CR.pdf

Rozvody podle regionů soudržnosti, krajů a okresů v 1.–3. čtvrtletí 2021. *Český statistický úřad: Stav a pohyb obyvatelstva v ČR - 1. – 3. čtvrtletí 2021* [online]. 2021 [cit. 2022-01-16]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/142756984/13006221q351.pdf/af8121f7-9db2-4439-b778-a2ed7c9fac7f?version=1.1>

RUDOLPH, Jürgen. Vortrag – Väteraufbruch. *Cochem.cz* [online]. [cit. 2021-05-20].

Dostupné z: https://www.cochem.cz/wordpress/wp-content/uploads/Vortrag_Vaeteraufbruch.pdf (německy)

ŘEHÁK, Jan. Výběr metodou sněhové koule. *Sociologická encyklopedie: Sociologický ústav AV ČR* [online]. 2018-03-09 [cit. 2021-11-23]. Dostupné z:

https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Vyběr_metodou_sněhové_koule

Schéma průběhu řízení ve věcech péče soudu o nezletilé u Okresního soudu Brno–venkov [online]. 2019-01-10 [cit. 2021-03-07]. Dostupné z:

<https://www.justice.cz/documents/21849/2071499/Pr%C5%AFb%C4%9Bh+%C5%99%C3%ADzen%C3%AD+obr.pdf/93914362-8b93-483c-ad90-12b4aa26ef70>

PORADNA SPOLU. Seminář „Aplikace Cochemského modelu do praxe“ na Zámečku v Petrovicích. *Zařízení Sociálně-právní ochrany dětí SPOLU* [online]. 2019 [cit. 2021-

06-04]. Dostupné z: <https://rodicespolu.cz/seminar-aplikace-cochemskeho-modelu-do-praxe-na-zamecku-v-petrovicich/>

Sporů o děti přibývá a jsou vyhrocenější. *Ombudsman: veřejný ochránce práv* [online]. 2018-05-30 [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/aktualne/sporu-o-deti-pribyva-a-jsou-vyhrocenejsi/>

Stav a pobyt obyvatelstva v ČR – rok 2021: Narození podle regionů soudržnosti, krajů a okresů. *Český statistický úřad: Stav a pohyb obyvatelstva v ČR - 1. – 3. čtvrtletí 2021* [online]. 2021-12-13 [cit. 2022-01-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/142756984/13006221q321.pdf/a97c8830-aaab-4ba4-a5e8-3dc84086efde?version=1.1>

STEINEROVÁ, Magdaléna. Cochemský model – cesta k dohodě o péči o dítě po rozvodu: Vznik Cochemské praxe. *Servis vztahů* [online]. 2018-04-22 [cit. 2021-09-16]. Dostupné z: <https://servisvztahu.cz/vztahosfera/clanky-z-nasi-dilny/cochemsky-model-jako-cesta-k-dohode-o-peci-o-dite-po-rozvodu/>

TRAMPOTOVÁ, Olga. Dítě jako zbraň. *Psychologie.cz* [online]. 2011-02-07 [cit. 2021-06-09]. Dostupné z: <https://psychologie.cz/dite-jako-zbran/>

VODÁKOVÁ, Alena. Komparace. *Sociologická encyklopedie: Sociologický ústav AV ČR* [online]. 2017-12-11 [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Komparace>

OSTATNÍ ZDROJE

Důvodová zpráva návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk 1214, s. 39. [cit. 2021-09-20]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/en/sqw/historie.sqw?o=8&T=1214>

NOVÁKOVÁ, Petra. Interdisciplinární spolupráce v opatrovnických věcech v obvodu Okresního soudu v Kladně [přednáška]. Praha, 28.12.2020.

Osobní konzultace s JUDr. Jaroslavem Lockenbauerem, soudcem Okresního soudu v Kladně.

Osobní a telefonická konzultace s JUDr. Lenkou Kulhánkovou, soudkyní Okresního soudu v Šumperku.

Osobní konzultace s Markétou Novákovou, spoluzakladatelkou organizace www.cochem.cz

Osobní konzultace s JUDr. Petrou Novákovou, místopředsedkyní Okresního soudu v Kladně pro opatrovnické oddělení.

Telefonická konzultace s Mgr. Martinem Benešem, soudcem Okresního soudu v Mostě.

Úmluva o právech dítěte publikována ve Sbírce zákonů jako Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí pod číslem 104/1991 Sb.

Seznam použitých právních předpisů

Zákon č. 359/1999 Sb., sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních soudních řízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratk

CP – Cochemská praxe

Odst. – odstavec

OS – okresní/ obvodní soud

OSPOD – Odbor sociálně právní ochrany dětí

Písm. – písmeno

POP – poskytovatel odborné pomoci

Seznam obrázků a tabulek

Obrázek 1: Schéma průběhu řízení ve věcech péče soudu o nezletilé u Okresního soudu Brno–venkov.....	36
Tabulka č. 1: Rozšíření překážek při zavádění Cochemské praxe	67
Tabulka č. 2: Rozšíření momentálních překážek Cochemské praxe	68
Tabulka č. 3: Srovnání prvotních a momentálních překážek Cochemské praxe	69

Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1: 20 přání dítěte v případě rozvodu či rozchodu	I
Příloha č. 2: Vzor dotazníku – Aplikace a současné překážky Cochemské praxe	II
Příloha č. 3: Deklarace práv dítěte.....	III
Příloha č. 4: Dotazník – Organizace cochem.cz	V
Příloha č. 5: Dotazník – Okresní soud v Děčíně.....	VII
Příloha č. 6: Dotazník – Okresní soud v Chrudimi.....	VIII
Příloha č. 7: Dotazník – Okresní soud v Mladé Boleslavi.....	X
Příloha č. 8: Dotazník – Obvodní soud pro Prahu 8	XIII
Příloha č. 9: Dotazník – Okresní soud Brno-venkov	XIV
Příloha č. 10: Dotazník – Okresní soud v Novém Jičíně	XVI
Příloha č. 11: Autorizace	XVIII

Příloha č. 1: 20 přání dítěte v případě rozvodu či rozchodu

Dovolujeme si, Vás rodiče, seznámit s dvaceti přáními Vašeho dítěte, v případě rodičovského rozchodu /zdroj: Dr. Karin Jaeckel, dětská psycholožka/

Milý tatínku, milá maminko!

1. Nikdy nezapomeňte: jsem dítětem vás obou, ať už bydlím jen u jednoho z vás nebo se v péči o mě střídáte, potřebuji vás oba stejně.
2. Mám vás rád oba. Neočerňujete přede mnou toho druhého, protože mě to bolí.
3. Pomozte mi být v kontaktu s tím rodičem, se kterým právě netrávím čas – vytočte mi jeho telefonní číslo, umožněte mi poslat mu SMS nebo email, předepište mi jeho adresu na obálku, pomozte mi k Vánocům nebo narozeninám pro něj vyrobit nějaký malý dárek.
4. Mluvte spolu, a hlavně mě nepoužívejte jako poslíčka mezi vámi. Nechci nosit zprávy, které toho druhého zarmoutí nebo rozčílí.
5. Nebud'te smutní, když odcházím k druhému rodiči, nebudu se tam mít špatně. Nejraději bych byl pořád s vámi oběma.
6. Nikdy mi neplánujte nic na dobu, kdy mám být s druhým rodičem. Část mého času chci trávit s tatínkem a část s maminkou. Důsledně to dodržujte.
7. Nebud'te zklamaní ani se nezlobte, když se vám nehlásím v době, kdy jsem s druhým rodičem. Mám teď dva domovy.
8. Nepředávejte si mě u dveří jako balík. Pozvěte toho druhého na chvíli dál, jsou to pro mě kratičké chvílky, kdy vás mám oba. Neničte mi je tím, že se ignorujete nebo hádáte.
9. Když se doopravdy nemůžete ani vidět, předávejte si mě ve školce, škole, nebo u přátel.
10. Nehádejte se přede mnou – nedělá mi to dobře. Bud'te ke mně alespoň tak zdvořilí, jako jste k ostatním lidem, a jak to vyžadujete také ode mne.
11. Dávejte mi dost informací, ale nevyprávějte mi věci, kterým ještě nemohu rozumět.
12. Dovolte mi přivést si svoje kamarády k vám oběma. Chci, aby poznali i moji maminku a mého tatínka a aby viděli, jak jste oba skvělí.
13. Dohodněte se férově o penězích.
14. Nesoutěžte o to, kdo mě víc rozmazlí.
15. Řekněte mi na rovinu, když někdy nevystačíte s penězi. Pro mě je stejně mnohem důležitější čas strávený s vámi než peníze. Ze společné hry se raduji mnohem víc než z nové hračky.
16. Nemusíme mít pořád nějaké akce. Nemusí být pořád něco nového, když spolu něco podnikáme. Nejhezčí je pro mě, když jsme prostě veselí a v pohodě, hrajeme si a máme i trochu klidu.
17. Nechte v mém životě co nejvíc věcí tak, jak bývaly před vaším rozchodem.
18. Bud'te hodní na babičku a dědečka z druhé strany, i když při rozvodu stáli víc u svého dítěte. Taky byste při mně stáli, kdyby se mi vedlo špatně. Nechci ztratit ještě své prarodiče.
19. Bud'te tolerantní k novému partnerovi, kterého si ten druhý našel nebo najde, a hlavně ho přede mnou nepomlouvejte. S tímto člověkem musím také vycházet.
20. Bud'te optimističtí. Svůj partnerský vztah jste nezvládli – ale zkuste alespoň dobře zvládat ten čas poté. Projděte si prosby, které vám píši. Třeba si o nich promluvte, ale nehádejte se. Nepoužívejte tento dopis k vyčítání druhému. Když to uděláte, tak jste vůbec nepochopili, jak na tom teď jsem a co potřebuje, abych se cítil lépe.

Jaeckel, Karin Dr., (dětská psycholožka) [cit. 2021-04-03]

Příloha č. 2: Vzor dotazníku – Aplikace a současné překážky Cochemské praxe

1. Kdy a za jakých podmínek jste se s Cochemem setkal/a poprvé?
2. Proč jste se rozhodl/a tuto praxi aplikovat? Jaké pohnutky Vás k tomu vedly a jak jste postupoval/a?
3. Jaké překážky jste musel/a v začátku překonat?
4. Jak a kdy probíhalo zavádění aplikace na Vašem soudu?
5. V čem konkrétně vidíte přínos této praxe v české justici?
6. Kdybyste měl/a jednu neopakovatelnou možnost něco na této praxi změnit, co konkrétně by to bylo?
7. S jakými překážkami se momentálně potýkáte?
8. V čem osobně vnímáte největší obecnou nevýhodu Cochemu?
9. Jaká je dle Vás největší překážka, která brání praxi v rozšiřování?
10. Co by podle vás pomohlo k rozšíření této praxe na více soudů v republice?
11. Jaké má podle Vás současně většinově aplikovaná soudní praxe výhody nad Cochemskou praxí?

Deklarace práv dítěte

New York, 20. 11. 1959

Preambule

U vědomí toho,

že lid Spojených národů znovu vyhlásil v Chartě svou víru v základní lidská práva a v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti a rozhodl se podporovat sociální pokrok a vyšší životní úroveň ve větší svobodě,

že Organizace spojených národů vyhlásila ve Všeobecné deklaraci lidských práv, že každý má všechna práva a svobody v ní stanovené bez jakéhokoli rozlišování podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženského, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení,

že dítě pro svou tělesnou a duševní nezralost potřebuje zvláštní záruky, péči a zvláštní právní ochranu před narozením i po něm,

že potřeba těchto zvláštních záruk byla zakotvena v Ženevské deklaraci práv dítěte z r. 1924 a uznána ve Všeobecné deklaraci lidských práv a ve statutech mezinárodních odborných organizací a ostatních mezinárodních organizací, zabývajících se otázkami péče o děti,

že lidstvo je povinno dát dětem to nejlepší, co jim může dát,

Valné shromáždění prohlašuje

tuto Deklaraci práv dítěte, aby děti mohly prožít šťastné dětství, užívat práv a svobod zde uvedených ku prospěchu vlastnímu i prospěchu společnosti a vyzývá rodiče, muže i ženy a dobrovolné organizace, místní úřady a vlády zemí, aby uznali tato práva a snažili se dosáhnout jejich dodržování cestou zákonodárných a jiných opatření prováděných postupně s těmito zásadami:

Zásada 1

Dítě požívá všech práv stanovených v této Deklaraci. Tato práva má bez výjimky každé dítě, bez rozlišování nebo diskriminace podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo postavení, ať již jeho samého, nebo jeho rodiny.

Zásada 2

Dítě požívá zvláštní ochrany. Zákon a ostatní opatření necht' mu poskytují příležitost i prostředky k tomu, aby se mohlo rozvíjet fyzicky, duševně, morálně, duchovně a sociálně zdravým způsobem a v podmínkách svobody a důstojnosti. Nejvyšším měřítkem zákonodárné činnosti v této oblasti je zájem dítěte.

Zásada 3

Dítě má od narození právo na jméno a na státní příslušnost.

Zásada 4

Dítě požívá výhod sociálního zabezpečení. Je oprávněno vyrůstat a rozvíjet se ve zdraví; proto se jemu i jeho matce poskytuje zvláštní péče a ochrana včetně přiměřené péče

v době před jeho narozením i po něm. Dítě má právo na přiměřenou výživu, bydlení, zotavení a lékařskou péči.

Zásada 5

Dítěti, které je fyzicky, duševně nebo sociálně postiženo, se poskytuje zvláštní zacházení, výchova a péče, jak to vyžaduje jeho zvláštní postavení.

Zásada 6

Dítě potřebuje k plnému a harmonickému vývoji své osobnosti lásku a porozumění. Pokud je to možné, má vyrůstat v péči svých rodičů, kteří jsou za ně odpovědni, a v ovzduší přízně, morálního i materiálního zabezpečení; dítě v útlém věku může být odloučeno od své matky pouze za výjimečných okolností. Společnost i úřady jsou povinny poskytovat zvláštní péči dětem bez rodičů a dětem bez přiměřených prostředků k životu. Finanční podpora státu a jiná pomoc dětem z početných rodin je žádoucí.

Zásada 7

Dítě má nárok na vzdělání, které má být bezplatné a povinné, alespoň v začátečních stupních. Má mu být poskytována výchova, která pomáhá zvýšit jeho všeobecnou kulturní úroveň a umožní mu na základě stejných příležitostí rozvíjet jeho schopnosti, úsudek a smysl pro morální a sociální odpovědnost a stát se tak platným členem společnosti.

Nejlepší zájmy dětí mají být vůdčími zásadami pro ty, kdož odpovídají za výchovu a vedení dítěte.

Tuto odpovědnost nesou v první řadě rodiče dítěte. Dítě má mít plnou možnost ke hrám a zotavení, jež by měly mít stejné poslání jako vzdělání; společnost a státní úřady mají usilovat o to, aby dítě mohlo tohoto práva užívat.

Zásada 8

Dítě bude za všech okolností mezi prvními, komu bude poskytnuta ochrana a pomoc.

Zásada 9

Dítě má být chráněno před všemi formami nedbalosti, krutosti a vykořisťování. Nesmí být předmětem obchodu v žádné podobě. Dítě nesmí být přijato do zaměstnání před dosažením přiměřeného minimálního věku; v žádném případě mu nebude vnuceno nebo dovoleno vykonávat jakékoli povolání nebo zaměstnání, jež by mohlo škodit jeho zdraví nebo výchově, anebo by překáželo jeho tělesnému, duševnímu nebo morálnímu vývoji.

Zásada 10

Dítě musí být chráněno před činy, jež by mohly podporovat rasovou, náboženskou nebo jakoukoli jinou formu diskriminace. Musí být vychováno v duchu porozumění, snášenlivosti, přátelství mezi národy, míru a všeobecného bratrství a v plném vědomí, že svou energii a nadání má věnovat službě bližním.

Příloha č. 4: Dotazník – Organizace cochem.cz

– respondent: Markéta Nováková, spoluzakladatelka

1. Kdy a za jakých podmínek jste se s Cochemem setkal/a poprvé?
 - Představil mi ho kolega, který se rozváděl. Slyšel o něm jako o účinné metodě, která nesoudí rodiče, nerozděluje je a je spravedlivá. Pak jsem vstoupila záhy do komunikace s Jürgenem Rudolphem, který je považován za zakladatele Cochemské praxe.
2. Proč jste se rozhodl/a tuto praxi aplikovat? Jaké pohnutky Vás k tomu vedly a jak jste postupovala?
 - Já tuto praxi neaplikuji ve svém profesním životě. Mojí profesí se stalo prosadit ji do běžné praxe. Šířit myšlenky a styly práce se ní spojené, vysvětlovat výhody a potřebnost takového postupu. Když jsem v roce 2015 začala, nebyl jediný soud v ČR, který by takto postupoval. Dnes je jich více než 1/3, je to praxe podporovaná justicí i MPSV. Soudcům je nabízena v rámci Justiční akademie.
3. Jaké překážky jste musel/a v začátku překonat?
 - Myslím, že všechny profese se zpočátku potýkají se schopností podívat se na svou práci z jiné perspektivy, vystoupit ze své komfortní zóny a začít dělat svou práci jinak. Nejtěžší je přenést principy, se kterými souzní téměř každý, do každodenní praxe. Začít jednat dle toho, čemu věřím, o čem jsem přesvědčená. Naučit se spolupráci – přijímání osobní odpovědnosti za práci a přijetí faktu, že musím ostatním ve spolupráci garantovat určitou kvalitu svého výkonu, splnit co mám v domluveném čase a přistupovat k rodičům dle stejných principů jako ostatní ve spolupráci. Transparentnost přináší veřejný závazek pro každého, kdo se na spolupráci podílí.
4. Jak a kdy probíhalo zavádění aplikace na Vašem soudu?
 - Já sama jsem doprovodila 3 OS soudy při zavádění Cochemské praxe. Bylo to v rámci projektu: <https://www.cochem.cz/wordpress/nase-projekty/> (a to Jablonec n. Nisou, Mladá Boleslav, Nymburk)
 - Zavádění trvalo u každého soudu půl roku, scházeli jsem se 1x měsíčně, na každém setkání jsme probrali určité téma a domluvili nějakou konkrétní věc v rámci postupu – zavádění je popsáno v metodice - viz odkaz na webu
5. V čem konkrétně vidíte přínos této praxe v české justici?
 - Mění přístup k rozvodu jako takovému. Postupně začne být normální, že ačkoliv se rodiče rozcházejí jako partneři, zůstávají rodiči a je logické, že se o péči o dítě nějak rozdělí, aby byli rodiči i nadále. Rodiče se zbaví mylných představ a očekávání od rozvodu – papír od soudu jim nic nevyřeší. Tento postup vrací rodičům kompetence vyřešit tuhle těžkou životní situaci a také odpovědnost za řešení té situace.

6. Kdybyste měl/a jednu neopakovatelnou možnost něco na této praxi změnit, co konkrétně by to bylo?
- Změnila bych výkon kolizního opatrovnictví – vzala bych ho OSPODu, specializovala bych odborníky, kteří by tuto disciplínu lépe zvládli. Nesouvisí to tak úplně s Cochemskou praxí, ale přeci jen výkon KO je její součástí. A přidala bych do každého interdisciplinárního týmu alespoň občasný facilitátora, který by otevíral a pomáhal prodiskutovat důležitá témata.
7. S jakými překážkami se momentálně potýkáte?
- Týmy často uvádí, že jsou to nedostatečné kapacity služeb. Když se ale setkávají a poctivě otevírají témata, která jsou problematická, řešení se vždy najde. Občasný zásah nějakého facilitátora nebo mediátora, reflexe a sdílení dobré praxe mezi jednotlivými soudními regiony, by byly ku prospěchu.
8. V čem osobně vnímáte největší obecnou nevýhodu Cochemu?
- Není potřeba žádných legislativních změn, změna je možná a děje se OSPODU – reflektuje aktuální potřeby i místní specifika. *(zde byla otázka pravděpodobně pochopena opačně – odpovědi je tedy obecná výhoda Cochemu)*
9. Jaká je dle Vás největší překážka, která brání praxi v rozšiřování?
- Žádnou nevidím.
10. Co by podle vás pomohlo k rozšíření této praxe na více soudů v republice?
- Povinné vzdělávání soudců :) – vím, že to není možné, narušil by se princip nezávislosti. Pomůže čas, trpělivé sdílení a nabízení, kultivace prostředí a taky poptávka. Nejen dalších odborníků v místě, ale také rodičů – když to začnou vnímat jako přínosné a uvědomí si, že takhle by to chtěli, bude poptávka voličů – cesta už se najde. Myslím, že změna se děje a bude se dít i dál.
11. Jaké má podle Vás současně většinově aplikovaná soudní praxe výhody nad Cochemskou praxí?
- Je jednostranně výhodná pro odborníky – zapojené subjekty. Soud a OSPOD. Je snazší nějak rozhodnout a nedívat se na to, jak to dopadlo, jestli je rozsudek životaschopný stejně tak rychle „upečená“ dohoda před soudem, o které ale rodiče neví nic konkrétního, nemají představu, jak žít. Vy uděláte svůj díl práce a o více se nestaráte. Část lidí to tak určitě má a na žádnou změnu nejsou zvědaví. Mnoho lidí to ale chce dělat poctivěji, rodiče jsou pro ně lidi a děti dětmi s konkrétními jmény a životními příběhy – ne pouze čárky nebo spisy.

[cit. 2021-07-31]

Příloha č. 5: Dotazník – Okresní soud v Děčíně

- respondent: Mgr. Darina Kučerová, místopředsedkyně

1. Kdy a za jakých podmínek jste se s Cochemem setkal/a poprvé?
 - V rámci školení opatrovnických soudců pořádané ze strany Justiční akademie.
2. Proč jste se rozhodl/a tuto praxi aplikovat? Jaké pohnutky Vás k tomu vedly a jak jste postupovala?
 - V praxi aplikujeme upravenou variantu tohoto modelu přizpůsobenou podmínkám našeho regionu – okresu Děčín.
3. Jaké překážky jste musel/a v začátku překonat?
 - Přesvědčit pro spolupráci další subjekty – např. OSPOD a rodinné poradny, případně i některé soudce.
4. Jak a kdy probíhalo zavádění aplikace na Vašem soudu?
 - Nadále probíhá, postupnou formou interdisciplinární spolupráce.
5. V čem konkrétně vidíte přínos této praxe v české justici?
 - Nebude docházet k vyhocení rodičovských konfliktů, sníží se množství věcí, rychleji se bude rozhodovat v zájmu dětí.
6. Kdybyste měl/a jednu neopakovatelnou možnost něco na této praxi změnit, co konkrétně by to bylo?
 - Zatím nelze říct, teprve čas ukáže.
7. S jakými překážkami se momentálně potýkáte?
 - Nedostatek času na vyřizování některých věcí, důvodem je velký nápad opatrovnických věcí.
8. V čem osobně vnímáte největší obecnou nevýhodu Cochemu?
 - Časová náročnost.
9. Jaká je dle Vás největší překážka, která brání praxi v rozšiřování?
 - Nevědomí některých rodičů.
10. Co by podle vás pomohlo k rozšíření této praxe na více soudů v republice?
 - Rozšířenější diskuze dané problematiky, informace pro rodiče, lepší dostupnost bezplatných služeb rodinného a odborného poradenství.
11. Jaké má podle Vás současně většinově aplikovaná soudní praxe výhody nad Cochemskou praxí?
 - Žádné.

[cit. 2021-07-31]

Příloha č. 6: Dotazník – Okresní soud v Chrudimi

- respondent: JUDr. Soňa Soukupová, předsedkyně

1. Kdy a za jakých podmínek jste se s Cochemem setkal/a poprvé?
 - V teoretické rovině v únoru 2017 z médií, kde byl publikován rozhovor se soudci, kteří uvedenou praxi praktikovali. Následně jsem vytvořila interdisciplinární tým (orgán sociálně-právní ochrany dětí, rodinná poradna a soud), se kterým jsme jezdili na semináře Justiční akademie na dané téma, účastnilo se prvních 10 pilotních soudů České republiky.
2. Proč jste se rozhodl/a tuto praxi aplikovat? Jaké pohnutky Vás k tomu vedly a jak jste postupovala?
 - Soudce má rozhodovat podle svého vědomí a svědomí – a to je přesně poloha, ve které jsem toto své vědomí a svědomí mohla uplatnit. Tím je vytvoření takového pečujícího prostředí pro dítě, které je reálně praktikovatelné, respektované rodiči bez dalších opakovaných soudních řízení, ve kterých dítě ztrácí pocit bezpečí. Ve své praxi směřuji k tzv. sdílenému rodičovství, které se v současné terminologii nazývá společnou péčí. K tomu směřuje celý náš interdisciplinární tým.
3. Jaké překážky jste musel/a v začátku překonat?
 - Hlavní „překážkou“ je tehdejší myšlení. Nejprve jsme já i ostatní museli změnit myšlení, a to trvalo různou dobu u každého z nás od smýšlení „já vím lépe než rodiče, co dítě potřebuje“ po „rodič ví nejlépe, co potřebuje jeho dítě, my potřebujeme, aby nám to rodič sdělil, aby si to rodiče sdělili navzájem, a my jsme je vedli k efektivní komunikaci, vzájemnému respektu a vytvoření komunikačního pečujícího prostředí, které je případně následně zaneseno do rozsudku vydávaného soudem.“
 - Za překážky již nepovažuji technické souvislosti – jednání na úřadu práce, na krajském úřadu, s neziskovými organizacemi apod.
 - Překážky se objevily nyní – po téměř 4 letech praxe v souvislosti se změnou vedení soudu, které není této praxi nakloněno, zejména z důvodů, že ostatní opatrovníčtí soudci tento systém odmítají.
4. Jak a kdy probíhalo zavádění aplikace na Vašem soudu?
 - Od jara 2017 do podzimu 2017 jsme připravovali s realizačním týmem celý koncept a poté jsme do konce roku 2017 na konkrétních případech danou praxi zkušebně aplikovali. Od začátku roku 2018 v mém senátu tuto praxi aplikuji nepřetržitě.
5. V čem konkrétně vidíte přínos této praxe v české justici?
 - Přirozeně jsou participovány děti, délka soudních řízení se zkracuje, nejsou třeba znalecké posudky a rodině je poskytnut mnohem vyšší stupeň péče včetně psychologické, která má vliv na uklidnění rodinných vztahů. Testem toho všeho byl nouzový stav, kdy rodiče, kteří prošli „Cochemem“ spolu byli schopni řešit situace bez zásahů OSPOD, soudů apod. V soudních řízeních se v uvedených věcech téměř neobjevují předběžná opatření. V práci soudů dochází k odbřemenění administrativního aparátu, snížení nákladů

na uvedená řízení například v poštovním, nákladů na papír, obálky, pohonné hmoty apod. V neposlední řadě stoupá prestiž úlohy soudce (a tím i justice) pro veřejnost.

6. Kdybyste měl/a jednu neopakovatelnou možnost něco na této praxi změnit, co konkrétně by to bylo?
 - Interdisciplinární spolupráce je „živý organismus“, tedy ke změnám v systému může dojít kdykoliv, kdy bude potřeba. Jediné, co tomu systému neprospívá, je úloha většiny advokátů, kteří ztěžují tvorbu dohody rodičů a narušují výkonem své činnosti vznikající lepší vztahy mezi nimi.
7. S jakými překážkami se momentálně potýkáte?
 - Nepodporování dané praxe vedením soudu, úloha advokátů, kteří se snaží i při shodě rodičů vytvořit spor, ve kterém bude jeden vítěz – rodič, kterého zastupují. Nechtějí vnímat, že v péči o dítě není žádný z rodičů ani vítězem ani poraženým a jediný, kdo buď prohrává nebo vyhrává je dítě – potřebnou péči a lásku.
8. V čem osobně vnímáte největší obecnou nevýhodu Cochemu?
 - Při takto položené otázce jako jedinou „nevýhodu Cochemu“ vnímám, že nejde změnit myšlení všem rodinným soudcům v celé zemi najednou. Pokud by toto šlo, přizpůsobila by se i praxe advokátů, OSPOD apod.
9. Jaká je dle Vás největší překážka, která brání praxi v rozšiřování?
 - Jde o lidský faktor v různých rovinách : osoby soudců, kteří řeší opatrovnické věci, vedení soudů, kteří tuto praxi nepodporují, prostorové možnosti – konat neformální jiné soudní roky za mediačních podmínek, absence prostor pro pohovory s nezletilými a s tím i spojený nedostatek finančních prostředků na potřebné zařízení ať rodinných jednáních sání nebo prostor pro rozhovory s dětmi. To je z hlediska justice. Obecně pak jsou regiony, kde je nedostatek pomocných odborných služeb, které mohou sanovat rodinné podmínky a poskytovat potřebné služby. Dále je nejednotná praxe orgánů sociálně-právní ochrany dětí, které nepomáhají ani metodické pokyny Ministerstva práce a sociálních věcí.
10. Co by podle vás pomohlo k rozšíření této praxe na více soudů v republice?
 - O toto se snaží Justiční akademie svými semináři zaměřenými na šíření praxe interdisciplinární spolupráce. Odstraněním systémových problémů – viz předchozí bod, by došlo k rozšíření přirozeně.
11. Jaké má podle Vás současně většinově aplikovaná soudní praxe výhody nad Cochemskou praxí?
 - Vzhledem k tomu, že odvolací soudy rozhodují tradičním způsobem, pak za výhodu lze považovat, že v případě odvolacího řízení má větší podporu tradiční (většinové) pojetí soudního řízení. Je však pravdou, že většina „Cochemských věcí“ se k odvolacímu soudu vůbec nedostane, protože končí dohodami rodičů, které soud schválí a odvolání v takovém případě je pro rodiče nepřijatelné a opatrovník se tohoto práva vzdává.

[cit. 2021-08-02]

Příloha č. 7: Dotazník – Okresní soud v Mladé Boleslavi

- respondent: Mgr. Štěpán Hlavička, soudce

1. Kdy a za jakých podmínek jste se s Cochemem setkal/a poprvé?
 - seminář Mgr. Vladimíra Poláka (tehdy soudce OS v Novém Jičíně, dnes místopředseda KS v Ústí nad Labem), který jsem absolvoval ještě jako čekatel (u OS v Mladé Boleslavi). Celý koncept mi dával smysl a Mgr. Polák navíc na statistikách dokládal, že Cochemská praxe opravdu funguje.
2. Proč jste se rozhodl/a tuto praxi aplikovat? Jaké pohnutky Vás k tomu vedly a jak jste postupoval/a?
 - Do funkce soudce jsem byl jmenován v době, kdy na našem OS již Cochemský model používali kolegové. Právě rozhovory s kolegy (v kombinaci se statistikami, které jsem znal od Mgr. Poláka) mě přesvědčily, že se jedná o správnou cestu. Cochem v mé praxi znamená zejména to, že rodiče, kteří soudu nepředloží společný návrh, jsou posláni na OSPOD, který jim vysvětlí jejich rodičovská práva a vede je k dohodě. Takový postup byl předem dohodnut také se zástupci OSPOD. V rámci vedení řízení pak využívám i služeb rodinných či psychologicko-sociálních poraden, které se rovněž účastnily společných schůzek s OSPOD. Dále v rámci „vzdělávání“ rodičů jsem se ve spolupráci s naším IT oddělením pokusil aktualizovat internetové stránky soudu, tak aby poskytovaly co nejlepší informace k řízení ve věcech péče o nezletilé. Do předvolánek k soudnímu jednání pak v rámci poučení vkládám QR kód, který účastníky na www stránky soudu odkáže
3. Jaké překážky jste musel/a v začátku překonat?
 - Tím, že jsem přebíral praxi kolegů, tak jsem žádné větší problémy nezaznamenal. Snad jen procesní úprava jiného soudního roku není z mého pohledu ideální (nemohu při ní schvalovat dohody a vyhlášovat rozsudek), a proto ji neuvítám. Rodiče volám rovnou k jednání ve věci. S ohledem na to, že mám poměrně „čistý stůl“ tak rodiče dostávají předvolání k jednání v termínech cca 3-5 týdnů od podání návrhu
4. Jak a kdy probíhalo zavádění aplikace na Vašem soudu?
 - Myslím, že rok 2018, bylo to v době, kdy jsem na OS v Mladé Boleslavi ještě nepůsobil.
5. V čem konkrétně vidíte přínos této praxe v české justici?
 - Rychlost řízení, méně odvolání, méně nových návrhů.
6. Kdybyste měl/a jednu neopakovatelnou možnost něco na této praxi změnit, co konkrétně by to bylo?
 - Obecně nevím, ve své vlastní praxi mám jako výzvu do dalšího období začít práci s rodičovskými plány.
7. S jakými překážkami se momentálně potýkáte?
 - Někteří advokáti (je jich však významná menšina) stále vedou řízení striktně jako civilní řízení sporné a nejsou nakloněni hledání společného řešení v nejlepším zájmu nezletilého.

8. V čem osobně vnímáte největší obecnou nevýhodu Cochemu?
 - Nevím.
9. Jaká je dle Vás největší překážka, která brání praxi v rozšiřování?
 - „strach z nového“
 - neochota učit se nové postupy
10. Co by podle vás pomohlo k rozšíření této praxe na více soudů v republice?
 - Pokračovat v seminářích pro opatrovnické soudce. A to jednak v seminářích zaměřených na Cochemskou praxi, tak i obecně v jakýchkoliv seminářích, kde se budou opatrovnickí soudci potkávat a budou moci sdílet své poznatky z praxe.
11. Jaké má podle Vás současně většinově aplikovaná soudní praxe výhody nad Cochemskou praxí?
 - Nevím.

[cit. 2021-08-07]

- respondent: Mgr. Jan Czernin, soudce

1. Kdy a za jakých podmínek jste se s Cochemem setkal/a poprvé?
 - Již v první desítce roku nového tisíciletí, když jsem se mohl zúčastnit představení modelu samotným Dr. Jürgenem Rudolphem na mezinárodním školení v Praze.
2. Proč jste se rozhodl/a tuto praxi aplikovat? Jaké pohnutky Vás k tomu vedly a jak jste postupoval/a?
 - V rodinných věcech nejde pouze o nalezení správného právního hodnocení zjištěného skutkového stavu. Poměry v rodině jsou proměnlivé, ovlivnitelné také prací soudu a dalších zúčastněných institucí, jde vlastně o sociální práci s lidmi. Výsledkem takové práce je pak dohoda rodičů, v jejichž zájmu je blaho dítěte.
 - Některé myšlenky a způsoby práce spočívající ve spolupráci s dalšími institucemi podílejícími se na řešení rodičovského konfliktu jsem se snažil praktikovat v opatrovnickém řízení proto od počátku, co opatrovnickou agendu zpracovávám, tj. od roku 2006.
 - Vždy jsem proto vnímal opatrovnické případy jako agendu, kde by se měla uplatňovat mediace, poskytovaná i ze strany soudu.
3. Jaké překážky jste musel/a v začátku překonat?
 - V zásadě si nevzpomínám na výrazné překážky.
 - Později při požadavku soudů na OSPODY, aby pracovaly s rodiči určitým způsobem dle zásad Cochemu, zpočátku určitá nevole.
4. Jak a kdy probíhalo zavádění aplikace na Vašem soudu?
 - Zavádění výslovné praxe Cochemu v řízení většiny opatrovnických soudců zdejšího soudu proběhlo asi od října 2019, a to v návaznosti na pravidelné měsíční schůzky zúčastněných institucí na opatrovnickém

řízení, konaných od druhé poloviny roku 2018 v rámci projektu spolku Cochem.cz, na kterých Markéta Nováková přiblížila tento model práce a pomohla zavést bližší spolupráci ve zdejší regionu.

5. V čem konkrétně vidíte přínos této praxe v české justici?
 - Především v akcentu na vrácení zodpovědnosti za výsledek řízení na rodiče a vedení rodičů ke spolupráci při péči o děti.
6. Kdybyste měl/a jednu neopakovatelnou možnost něco na této praxi změnit, co konkrétně by to bylo?
 - Nenapadá mi.
 - K otázce bych chtěl podotknout, že u zdejšího soudu Cochemský model praktikujeme svým způsobem (zřejmě jako většina soudů, která jej zavedla), např. první setkání účastníků se soudem je již první úřední jednání, tedy se soudcem v taláru, zachováním plné autority soudce již při tomto prvním setkání. Nedochozí tedy k neformálnímu setkání, při kterém by si soud teprve za souhlasu účastníků nařídil úřední jednání navazující na neformální setkání, při kterém by si soudce teprve oblékl talár.
7. S jakými překážkami se momentálně potýkáte?
 - Aktuálně přistupujeme k obnově společných schůzek zúčastněných institucí, které se s ohledem na opatření a opatrnost před šířením covidu nekonaly. Rovněž OSPODy si rodiče nezvaly na společné schůzky před soudním jednáním za účelem poučení o zásadách Cochemského modelu.
8. V čem osobně vnímáte největší obecnou nevýhodu Cochemu?
 - V zásadě vidím problém v tom, že může zastupovat účastníky v řízení každý advokát, nikoli jen specialista na rodinné právo a každý advokát nemá pro Cochemský model pochopení.
9. Jaká je dle Vás největší překážka, která brání praxi v rozšiřování?
 - Není upraven procesním předpisem ani jako možnost, i když některé prvky ano, jako možnost schválení dohody rodičů, nařízení mediace apod.
10. Co by podle vás pomohlo k rozšíření tohoto modelu na více soudů v republice?
 - Snad větší promítnutí zásad Cochemského modelu do procesních norem.
11. Jaké má podle Vás současně většinově aplikovaná soudní praxe výhody nad Cochemskou praxí?
 - Záleží na tom, jaká forma Cochemského modelu je uplatňována, zda jde o neformální schůzky soudce či soudního asistenta s rodiči či nikoli (totiž schůzky u soudu bez nařízení úředního jednání, při kterém je možné i autoritativně rozhodnout). Právě takový hybrid je u našeho soudu praktikován: zásady jednání s účastníky, ovšem tito jsou rovnou předvoláni k formálnímu úřednímu jednání.

[cit. 2021-09-07]

Příloha č. 8: Dotazník – Obvodní soud pro Prahu 7

- respondent: Mgr. Roman Podlešák, předseda

1. Kdy a za jakých podmínek jste se s Cochemem setkal/a poprvé?
 - Rok 2018, sdělení od jiného soudce.
2. Proč jste se rozhodl/a tuto praxi aplikovat? Jaké pohnutky Vás k tomu vedly a jak jste postupovala?
 - Jako předseda soudu jsem se rozhodl na konci roku 2020 vypomoci kolegům z civilního úseku, kteří částečně soudí opatrovnickou agendu. Na tomto modelu mě zaujala snaha ojasňovat rodičům dopady soudního řízení a rozpadu jejich vztahu na nezletilé děti a zároveň směřování ke smírnému řešení jejich konfliktu. Zároveň mě k tomu vedl zájem zrychlit opatrovnické řízení u našeho soudu.
3. Jaké překážky jste musel/a v začátku překonat?
 - Žádné.
4. Jak a kdy probíhalo zavádění aplikace na Vašem soudu?
 - Na počátku roku 2021 jsme pozvali na náš soud na přednášku Mgr. Beneše, soudce z OS v Mostě, který má s tímto modelem opatrovnického souzení velké zkušenosti. Inspirovali jsme se také materiály publikovanými na stránkách tohoto soudu, a dále např. OS Brno-venkov. Zkontaktovali jsme také odborníky z řad specialistů na péči o dítě, s nimiž jsme domluvili tzv. skupinové edukace pro rodiče. Systém se rozběhl velmi rychle a bez obtíží, což umožnila také skutečnost, že na našem soudu se nyní opatrovnické agendě věnují čtyři soudci, specializovaní na jinou agendu, nikoliv „typičtí“ opatrovnickí soudci – tj. v reálu často starší či jinak nevýkonní soudci, kteří již jinou agendu nezvládají...
5. V čem konkrétně vidíte přínos této praxe v české justici?
 - Edukace rodičů a jejich vedení ke smírnému řešení jejich konfliktu.
6. Kdybyste měl/a jednu neopakovatelnou možnost něco na této praxi změnit, co konkrétně by to bylo?
 - Nic.
7. S jakými překážkami se momentálně potýkáte?
 - Žádné nemáme.
8. V čem osobně vnímáte největší obecnou nevýhodu Cochemu?
 - Není žádná.
9. Jaká je dle Vás největší překážka, která brání praxi v rozšiřování?
 - Setrvačnost v myšlení „typických“ opatrovnických soudců, malá informovanost soudních funkcionářů, kteří opatrovnické soudce k tomuto systému nemotivují.
10. Co by podle vás pomohlo k rozšíření této praxe na více soudů v republice?
 - Změna toho, co jsem právě konstatoval v odpovědi na otázku č. 9.
11. Jaké má podle Vás současně většinově aplikovaná soudní praxe výhody nad Cochemskou praxí?
 - Žádné.

Příloha č. 9: Dotazník – Okresní soud Brno-venkov

- respondent: JUDr. Jitka Kapitánová, soudkyně

1. Kdy a za jakých podmínek jste se s Cochemem setkal/a poprvé?
 - S Cochemským systémem jsem se setkala poprvé v roce 2018 při působení na Okresním soudu v Břeclavi, kdy opatrovnické oddělení tohoto soudu začalo uvažovat o zavedení systému. K tomu nakonec nedošlo pro velké pracovní zatížení soudu a nedostatek poskytovatelů odborné pomoci.
2. Proč jste se rozhodl/a tuto praxi aplikovat? Jaké pohnutky Vás k tomu vedly a jak jste postupovala?
 - Od 1. 4. 2019 jsem začala působit na Okresním soudu Brno-venkov a již v té době na tomto soudu probíhaly přípravné práce na zavedení Cochemského systému. Soudci opatrovnického oddělení tohoto soudu se rozhodli, že systém zavedou, protože chtěli, aby se dostalo odborné pomoci účastníkům při řešení jejich rodinných sporů.
3. Jaké překážky jste musel/a v začátku překonat?
 - V začátku bylo nutno zmapovat, jaké rodinné poradny a odborná zařízení jsou v našem obvodu k dispozici a která z nich by byla ochotna s námi spolupracovat, s tímto úkolem nám pomohly pracovní síly placené z grantu Ministerstva práce a sociálních věcí, tzv. síťářky, které nám pomohly navázat spolupráci s rodinnými poradnami a neziskovými organizacemi.
4. Jak a kdy probíhalo zavádění aplikace na Vašem soudu?
 - Na Okresním soudu v Břeclavi dodnes nebyl Cochemský systém zaveden.
 - Na Okresním soudu Brno-venkov začaly přípravné práce na podzim roku 2018, od ledna 2019 práce zintenzivnily a Cochemský systém byl uveden do praxe od 1. 10. 2019. Klíčovými momenty při zavádění Cochemského systému bylo vymyšlení modelu spolupráce soudu, OSPODů a poskytovatelů odborné pomoci pro Okresní soud Brno-venkov („užití na míru“), jednání s OSPODy a s poskytovateli odborné pomoci a příprava dokumentů pro vnitřní potřebu soudu (vzory usnesení, referátů, protokolů), pro vnitřní potřebu OSPODů a poskytovatelů odborné pomoci (vzor zprávy pro soud) a dokumentů pro kontakt s účastníky – letáky, informace na webových stránkách soudu.
5. V čem konkrétně vidíte přínos této praxe v české justici?
 - Ošetření potřeb účastníků řízení tak, aby byli do budoucna schopni řešit své spory dohodou, výchova „mladé generace“ – tj. dětí v rodinných konfliktech k důvěře v justici.
6. Kdybyste měl/a jednu neopakovatelnou možnost něco na této praxi změnit, co konkrétně by to bylo?
 - Zajištění předvídatelného financování poskytovatelů odborných služeb.
7. S jakými překážkami se momentálně potýkáte?
 - Počínající přetíženost poraden, nejistota ve fungování neziskových organizací – v závislosti na jejich financování. Rovněž je potřeba zajistit průběžná kvalitní proškolení pracovníků poraden.
8. V čem osobně vnímáte největší obecnou nevýhodu Cochemu?

- Zavedení systému není úplně jednoduché a je organizačně i časově náročnější, tato investice se však vrátí, pokud je systém dobře nastavený a dobře funguje.
9. Jaká je dle Vás největší překážka, která brání praxi v rozšiřování?
- Nedostupnost poskytovatelů odborné pomoci nebo jejich dostatečných kapacit v menších městech.
10. Co by podle vás pomohlo k rozšíření tohoto modelu na více soudů v republice?
- U soudů s přetíženými opatrovnickými odděleními je nutností posílit opatrovnické oddělení, teprve pak je možné systém realizovat a zavést. V městech, kde nejsou dostupné služby odborných zařízení, je nutno vybudovat síť odborných zařízení (rodinné poradny, ambulance psychologů), aby měl soud s kým spolupracovat.
11. Jaké má podle Vás současně většinově aplikovaná soudní praxe výhody nad Cochemskou praxí?
- Snad jediná „výhoda“ je v tom, že soud nemusí svůj postup „synchronizovat“ s dalším subjektem – poskytovatelem odborné pomoci. Ale pokud je Cochemský model dobře nastavený a procesy jsou zautomatizované, pak vidím především výhody Cochemského modelu, než jeho nevýhody. Cochemský model je velmi důležitý v tom, že je větší šance, že se těm, kteří to potřebují, dostane zavčas odborné pomoci a děti nebudou zatíženy rodičovskými konflikty a rozpadem rodiny více, než je nezbytně nutné. Bonusem by měla v budoucnu být menší zátěž pro opatrovnická oddělení soudu a větší důvěra v justici.

[cit. 2021-09-22]

Příloha č. 10: Dotazník – Okresní soud v Novém Jičíně

- respondent: soudkyně X (vzhledem k neposkytnutí autorizace anonymizována)

1. Kdy a za jakých podmínek jste se s Cochemem setkal/a poprvé?
 - V roce 2016. Tehdy jsme se s kolegy soudci na opatrovnickém oddělení rozhodli vytvořit interdisciplinární tým, v jehož rámci bychom sjednotili a zintenzivnili spolupráci soudu s OSPODY a navázali spolupráci také s poskytovateli odborné pomoci (zejména v oblasti rodinného poradenství), to vše s cílem předejít eskalaci rodičovských konfliktů a vést rodiče k nalezení smírných řešení, v nichž myslí především na své děti. Hnací silou celého procesu byl tehdy místopředseda našeho soudu, sám také opatrovnický soudce.
2. Proč jste se rozhodl/a tuto praxi aplikovat? Jaké pohnutky Vás k tomu vedly a jak jste postupovala?
 - Opatrovnickému soudnictví se věnuji od roku 2009, devastující vliv rodičovských konfliktů na děti (ale i na samotné rodiče) jsem měla možnost dobře poznat. Žádné soudní rozhodnutí nebylo nikdy schopno samo o sobě situaci v rodině zklidnit, natož „vyřešit“. Rozhodnutí zůstávala na papíře a život si šel vlastními cestami, protože to hlavní, o co v rodině jde, tedy respekt, pochopení, toleranci ani lásku právem nařít ani vynutit nelze. Děti dál žily uprostřed konfliktu, jen opatrovnické spisy nabývaly obřích rozměrů. Proto, když se objevila možnost zkusit to cestou Cochemské praxe, nebyl důvod váhat.
3. Jaké překážky jste musel/a v začátku překonat?
 - Měla jsem štěstí – jak už jsem řekla, iniciativa u nás přišla ze strany vedení soudu a žádné významné překážky nebyly. Šlo ponejvíce o to „přehodit výhybku“ ve vlastní hlavě a začít dělat věci trochu jinak. Pozitivní výstupy začaly přicházet tak brzy, že nebylo těžké to udělat.
4. Jak a kdy probíhalo zavádění aplikace na Vašem soudu?
 - Od jara 2016 jsme se my, soudci, začali pravidelně (1x měsíčně) scházet se zástupci OSPODů (vč. jejich krajského vedení) a rodinných poraden na schůzkách interdisciplinárního týmu, všichni společně jsme také absolvovali řadu odborných školení pod záštitou Justiční akademie. Vytvořili jsme jednotné procesní postupy a začali je uvádět do praxe. Snahou bylo, aby na sebe u jednotlivých institucí efektivně navazovaly a držely jednotnou linku – vrátit pozornost rodičů od jejich konfliktu zpět k dítěti.
5. V čem konkrétně vidíte přínos této praxe v české justici?
 - postupně se daří uvádět do povědomí rodičů i advokátů, že opatrovnické řízení není/nesmí být/ válka
 - nedává rodičům prostor, aby si z OSPOD dělali spojence, vrací orgánům OSPOD nestrannost
 - mohla by vést ke snížení počtu opatrovnických sporů, neboť rodiče, kteří se naučí spolu mluvit, nebudou mít potřebu se o vše soudit
 - začalo se díky ní mluvit o opatrovnickém soudnictví, to již není „popelkou“, stojící mimo zájem vedení soudů a resortu spravedlnosti obecně,
 - snad to díky ní začalo nemálo soudců znovu bavit a nevyhoří tak rychle

6. Kdybyste měl/a jednu neopakovatelnou možnost něco na této praxi změnit, co konkrétně by to bylo?
- Jako soudce mám vždy možnost vést řízení podle svého uvážení, mohu svůj postup individuálně přizpůsobit konkrétnímu případu, pokud to situace vyžaduje. Cochemská (interdisciplinární) praxe tedy není dogma a to je dobře.
7. S jakými překážkami se momentálně potýkáte?
- s personálními v rámci soudu, to zcela jednoznačně. Namísto předpokládaných šesti soudců jsme nyní čtyři a brzy budeme tři. Přinutí nás to změnit dříve nastavené procesní postupy, vše se zpomalí, což nejhůře dopadne na ty nejvyhrocenější spory (rychlost je pro deeskalaci konfliktu klíčová).
 - s malou nabídkou odborné pomoci, čímž mám na mysli skutečně kvalifikované rodinné poradce a mediátory (ne nezbytně psychology). Neziskovek, plných „nezkušeného mládí“, je asi dost, jejich výsledky jsou ale nevalné – neumí říkat lidem i nepříjemné věci a bez toho to prostě nejde.
 - s rozdíly v kvalitě práce jednotlivých pracovníků OSPOD, tohle nejde dělat jen „pro forma“,
 - opatrovnickému soudnictví obecně by velmi prospěla specializace advokátů pro tuto oblast práva
8. V čem osobně vnímáte největší obecnou nevýhodu Cochemu?
- Nevidím žádnou, jen se z něj nesmí stát „jediná správná cesta“. V případech domácího násilí, uživatelů drog či chorobných manipulátorů jsou namísto jiné postupy.
9. Jaká je dle Vás největší překážka, která brání praxi v rozšiřování?
- Viz ad 7 – myslím, že shora formulované překážky lze zcela zobecnit
10. Co by podle vás pomohlo k rozšíření této praxe na více soudů v republice?
- Nejsem zastánce nařizování shora. Nejspolehlivější cestou k rozšíření této praxe bude, pokud se ukáže, že díky ní ubývá opatrovnických sporů a lidé se k soudům „nevrací“.
11. Jaké má podle Vás současně většinově aplikovaná soudní praxe výhody nad Cochemskou praxí?
- Nevím, co je většinově aplikováno. Věřím ale, že naprostá většina opatrovnických soudců dělá svou práci dobře a že aplikují mnoho z Cochemské praxe, i když to tak třeba nepojmenovávají. Cochemská praxe totiž využívá jen zákonem dávno již upravené procesní postupy a nástroje, opírá se o judikaturu ústavního soudu a není proto nikterak revoluční.

[cit. 2021-07-26]

Příloha č. 11: Autorizace

Seznam autorizací:

Autorizace č. 1: Beneš Martin Mgr.	XIX
Autorizace č. 2: Czernin Jan Mgr.	XIX
Autorizace č. 3: Hlavička Štěpán Mgr.	XX
Autorizace č. 4: Kapitánová Jitka JUDr.	XX
Autorizace č. 5: Kučerová Darina Mgr.	XX
Autorizace č. 6: Kulhánková Lenka JUDr.	XXI
Autorizace č. 7: Lockenbauer Jaroslav JUDr.	XXI
Autorizace č. 8: Nováková Markéta	XXI
Autorizace č. 9: Nováková Petra Mgr.	XXII
Autorizace č. 10: Podlešák Roman Mgr.	XXII
Autorizace č. 11: Soukupová Soňa JUDr.	XXII

Autorizace č. 1: Beneš Martin Mgr.

Beneš Martin Mgr.

RE: Prosba o autorizaci - Cochem

Komu: Michaela Marta Uhlířová

07.02.2022

Dobrý den.

Omlouvám se, zapomněl jsem.

Pokud to stačí tak, pak ano, **potvrzuji, že souhlasím a uděluji autorizaci.**

S pozdravem

Martin Beneš

MGR. MARTIN BENEŠ
soudce

Okresní soud v Mostě
Moskevská ul. 2
434 74 Most

Autorizace č. 2: Czernin Jan Mgr.

Souhlas s autorizací

Já, Mgr. Jan Czernin, svým podpisem stvrzuji, že souhlasím se zveřejněním mnou uvedených odpovědí, které jsou zpracované ve Středoškolské odborné činnosti s názvem „Rozšíření a překážky aplikace principů Cochemské praxe v České republice.“ Tímto tyto informace ve vztahu se svým jménem autorizuji.

V Mladé Boleslavi dne 1. února 2022

Podpis

Autorizace č. 3: Hlavička Štěpán Mgr.

Hlavička Štěpán Mgr.

RE: Prosba o autorizaci

Komu: Michaela Marta Uhlířová

1. února 2022 16:01

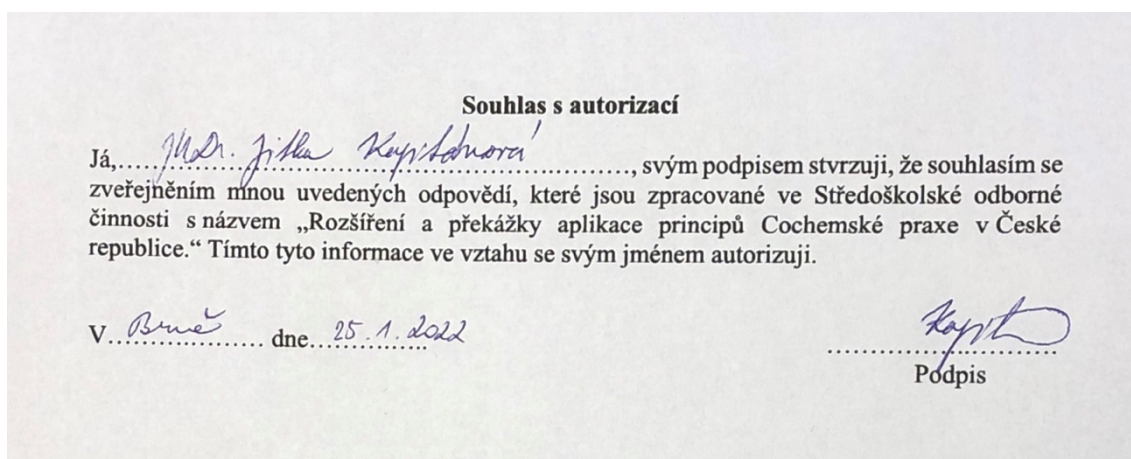
Dobrý den,

s Vaší interpretací mých odpovědí souhlasím.

S pozdravem

Mgr. Štěpán Hlavička
soudce

Autorizace č. 4: Kapitánová Jitka JUDr.

Autorizace č. 5: Kučerová Darina Mgr.

Souhlas s autorizací

Já, Mgr. Darina Kučerová svým podpisem stvrzuji, že souhlasím se zveřejněním mnou uvedených odpovědí, které jsou zpracované ve Středoškolské odborné činnosti s názvem „Rozšíření a překážky aplikace principů Cochemské praxe v České republice.“ Tímto tyto informace ve vztahu se svým jménem autorizuji.

V Děčíně dne 11. 2. 2022

Mgr. Darina Kučerová

Autorizace č. 6: Kulhánková Lenka JUDr.

Souhlas s autorizací

Já, Lenka Kulhánková, svým podpisem stvrzuji, že souhlasím se zveřejněním mnou uvedených odpovědí, které jsou zpracované ve Středoškolské odborné činnosti s názvem „Rozšíření a překážky aplikace principů Cochemské praxe v České republice.“ Tímto tyto informace ve vztahu se svým jménem autorizuji.

V Šumperku 14.2.2022

Lenka Kulhánková

Autorizace č. 7: Lockenbauer Jaroslav JUDr.

Lockenbauer Jaroslav JUDr.

26.01.2022

RE: Prosba o autorizaci

Komu: Michaela Marta Uhlířová

Berte tento e-mail jako souhlas s autorizací. JL

Autorizace č. 8: Nováková Markéta

Souhlas s autorizací

Já, Markéta Nováková, svým podpisem stvrzuji, že souhlasím se zveřejněním mnou uvedených odpovědí, které jsou zpracované ve Středoškolské odborné činnosti s názvem „Rozšíření a překážky aplikace principů Cochemské praxe v České republice.“ Tímto tyto informace ve vztahu se svým jménem autorizuji.

V Praze dne 15. 1. 2022

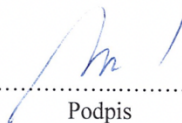

Podpis

Autorizace č. 9: Nováková Petra Mgr.

Souhlas s autorizací

Já, Mgr. Petra Nováková, svým podpisem stvrzuji, že souhlasím se zveřejněním mnou uvedených odpovědí, které jsou zpracované ve Středoškolské odborné činnosti s názvem „Rozšíření a překážky aplikace principů Cochemské praxe v České republice.“ Tímto tyto informace ve vztahu se svým jménem autorizuji.

V Kladně dne 11. února 2022

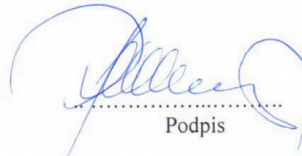

.....
Podpis

Autorizace č. 10: Podlešák Roman Mgr.

Souhlas s autorizací

Já, Mgr. Roman Podlešák, svým podpisem stvrzuji, že souhlasím se zveřejněním mnou uvedených odpovědí, které jsou zpracované ve Středoškolské odborné činnosti s názvem „Rozšíření a překážky aplikace principů Cochemské praxe v České republice.“ Tímto tyto informace ve vztahu se svým jménem autorizuji.

V Praze dne 11. února 2022

.....
Podpis

Autorizace č. 11: Soukupová Soňa JUDr.

Souhlas s autorizací

Já, JUDr. SOŇA SOUKUPOVÁ..... svým podpisem stvrzuji, že souhlasím se zveřejněním mnou uvedených odpovědí, které jsou zpracované ve Středoškolské odborné činnosti s názvem „Rozšíření a překážky aplikace principů Cochemské praxe v České republice.“ Tímto tyto informace ve vztahu se svým jménem autorizuji.

V CHRUŠKÁ dne 2. 2. 2022

.....
Podpis